

บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู

**สารนิพนธ์
ของ
นางนวลฉวี กมล**

**เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู

บทคัดย่อ
ของ
นางนวลฉวี งามล

23 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547

นวลฉวี กมล (2547). บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงวงศ์ศักดิ์.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยมีขอบเขตการศึกษา 5 เรื่องคือ ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง ในฐานะครู และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน
ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผู้ศึกษาได้รวบรวมและจัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือตำราจำนวน 22 เล่ม วารสารจำนวน 25 เรื่อง และงานวิจัยจำนวน 53 เรื่อง นำเสนอบรรณนิทัศน์เรียงตามลำดับปีพุทธศักราช 2535 - 2546 จำแนกตามประเภทของบรรณนิทัศน์หนังสือตำราและวารสาร จัดทำดรรชนีบรรณนิทัศน์ 3 ประเภท เรียงลำดับตัวอักษรตามแบบพจนานุกรม จำแนกเป็นดรรชนีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และหัวเรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่สนใจใช้เป็นแนวทางในการสืบค้นข้อมูลจากบรรณนิทัศน์ที่ได้จัดทำขึ้นและเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

ANNOTATION OF THE TEACHER'S THOUGHTS ON MORALITY

AN ABSTRACT
BY
MRS. NUALCHAWEE KAMOL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2004

Nualchawee Kamol. (2004). **Annotation of the Teacher's Thoughts on Morality**. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr.Thasana Swaengsakdi.

The purpose of this study was to make an annotation of the teacher's thoughts on morality and ethics in 5 aspects, i.e. meaning of thoughts on teacher's morality and ethics, importance of teacher's morality and ethics, characteristics of teachers having morality and ethics, creating and promoting morality and ethics in oneself as teachers, and teacher's creating and promoting morality and ethics in students.

An annotation of 22 books and textbooks, 25 periodical articles, and 53 research in 5 aspects of thoughts on teacher's morality and ethics published during 1992-2003 A.D. (2535-2546 B.E.) was presented. Each annotated item was presented according to its publication date under each category, i.e. book and textbook, periodical article, and research. Three types of index were presented accordingly by title, author, and subject heading. It provides education administrators, teachers, and interested persons with information about each particular work, which would enable them to discover sources of information which suit their interests.

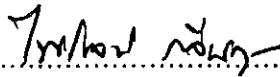
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

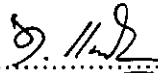
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

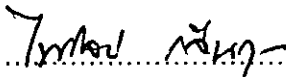
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

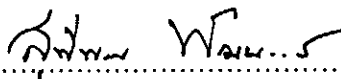
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์ศักดิ์)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

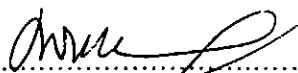
กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเพชร นิตระคุกุล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ ๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ ความเมตตาช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ ซึ่งท่านให้ความกรุณา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแนะแนวทาง ตรวจสอบแก้ไข ให้กำลังใจตลอดเวลา ผู้ศึกษารูสึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี และอาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ คณะกรรมการ การพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาแนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ และอาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ คณะกรรมการสอบโครงการสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาแนะนำ ตรวจสอบพิจารณาแก้ไขให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เขียนหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยทุกท่านที่เป็นแหล่งความรู้ในการศึกษาค้นคว้า ทำให้การดำเนินการศึกษาค้นคว้าสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ อำนวยชัย อำนวยชัย อำนวยชัย อำนวยชัย อำนวยชัย และ อาจารย์ศิริพันธ์ เกตุไชโย ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการศึกษาค้นคว้า และการจัดพิมพ์ ทำให้การจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางนวลฉวี กมล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ความสำคัญของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ลักษณะเอกสารที่ศึกษา.....	4
แหล่งข้อมูลที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู	
ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู.....	6
ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู.....	7
คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม	9
การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู.....	14
การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน.....	18
บรรณนิทัศน์.....	21
ความหมายของบรรณนิทัศน์.....	21
หลักของการทำบรรณนิทัศน์.....	21
ลักษณะของบรรณนิทัศน์.....	22
ประโยชน์ของบรรณนิทัศน์.....	23
3. วิธีการศึกษา	
วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์.....	24
การลำดับเนื้อหาบรรณนิทัศน์.....	25
การจัดทำดัชนีบรรณนิทัศน์.....	28
การจัดทำบรรณานุกรม.....	31
4. บรรณนิทัศน์หนังสือ ตำรา.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. บรรณนิทัศน์วารสาร	41
6. บรรณนิทัศน์งานวิจัย	52
บรรณานุกรม	98
ดรรชนีบรรณนิทัศน์	110
ดรรชนีชื่อเรื่อง	111
ดรรชนีผู้แต่ง	117
ดรรชนีหัวเรื่อง	121
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	125

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการแปรผันของกระแสโลกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะสภาพปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ การแข่งขันกันอย่างเฝ้าระวังเพื่อการอยู่รอดและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย ความเห็นแก่ตัว การเอารัดเอาเปรียบของคนในสังคมเพิ่มขึ้น จนทุกคนมองข้ามสภาวะจิตใจที่กำลังเสื่อมถอยไปพร้อมๆ กับปัญหาของเศรษฐกิจไทยเรื่องของบาปบุญคุณโทษที่เคยปลูกฝังมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็กำลังเลือนหายไปจากจิตใจของคนในยุคปัจจุบัน จนส่งผลให้คนไม่เกรงกลัวต่อการกระทำบาปสิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม และก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมายซึ่งปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมที่จะใช้ควบคุมให้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง (วรศักดิ์ ชันทอง. 2544 : 1)

การที่จะพัฒนาประเทศชาติให้รุ่งเรืองนั้น มีผู้กล่าวว่าจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคนคือ การศึกษา ในขณะที่เดียวกันประเทศเจริญเติบโตทางด้านวัตถุมากขึ้น ทำให้คนนิยมวัตถุจนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน การจะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจะสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จำเป็นต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยคุณสมบัติทางร่างกาย สติปัญญาความรู้ และความมีคุณธรรม นโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยที่ผ่านมามุ่งพัฒนาเฉพาะด้านสติปัญญาแต่ยังขาดการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาจิตใจ (กรมการฝึกหัดครู. 2535 : 1)

ในการเรียนการสอนนั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนมาก เพราะครูจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบคน สอนคนให้รู้และเข้าใจต้องฝึกพฤติกรรมของคนที่ได้ชื่อว่าเป็นศิษย์ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม คนมีความแตกต่างจากสัตว์ คนนั้นมีวิญญาณ มีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี คนมีศาสนา รั้วปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ ครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่คน ครูควรมีสัจจรรโลงใจในทางที่ดีเสียก่อน แม้ว่าครูเป็นเพียงปุถุชนธรรมดา แต่ค่าของความเป็นครูนั้นหาซื้อเปรียบมิได้ จะต้องมีความรู้ ความสามารถทั้งกายและใจ นั่นคือ ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพในการทำงาน และคุณธรรมอันดีงามให้สมกับที่เป็นครูผู้สอน "คน" นั้นเอง (สมจิตต์ เกรือสุคนธ์. 2539 : 1)

เมื่อผู้ปกครองได้ไว้วางใจนำบุตรมาฝากฝังไว้กับครูแล้ว ครูจึงเป็นบุคคลที่จะต้องทำหน้าที่ให้การอบรมบ่มนิสัย ให้ความรู้แล้วยังต้องสร้างค่านิยมอันดีงามของการเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมของเด็กควบคู่กันไปด้วย แต่หากจะวิเคราะห์สภาพการณ์ในปัจจุบันกลับพบว่า ครูจำนวนหนึ่งที่ความเป็นปุถุชนบุคคลเริ่มจางหายไป กลับกลายเป็นพ่อค้าแม่ค้าที่หวังผลกำไรกลายเป็นผู้ที่ซุกซนเล่นแฉ่งแฉ่องจนเรียก ร้องสิทธิอะไรต่อมิอะไรอยู่รำไปอย่างไรเหตุผลเท่าที่ควร ต่างมุ่งแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองเป็นใหญ่ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของสถาบันครู ไม่เป็นต้นแบบอันดีงามขาดคุณธรรม

จริยธรรมของความเป็นครู จากสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในปัจจุบันระหว่างครูกับนักเรียนส่งผลทำให้เยาวชนมีทัศนคติต่อครูในทางที่ไม่ดี ขาดความเคารพศรัทธา ไม่เชื่อฟังต่อคำสั่งสอนมีนิสัยรุนแรงก้าวร้าว เยาวชนไม่มีต้นแบบอันดีงามที่จะยึดถือและนำไปปฏิบัติตาม ครูจึงเป็นบุคคลที่จะต้องรู้จักนำหลักธรรมต่าง ๆ มาใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ (ศิริ เปรมปรีดิ์. 2535 : 8)

พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์. (2546 : 17). กล่าวโดยสรุปไว้ว่า ความดีงามเป็นสิ่งที่มนุษย์บัญญัติขึ้นส่วนจริยธรรมเป็นกรอบในการควบคุมความประพฤติ การเข้าไปอยู่ในกรอบจริยธรรมมิได้หมายความว่า จะเป็นผู้มีจริยธรรม ดังนั้น ความเป็นครูมิได้เกิดจากกรอบจริยธรรมหากแต่เกิดจากใจที่ผสมเข้ากับจริยธรรมและยินดีประพฤติปฏิบัติตาม มิฉะนั้นความเป็นครูก็จะมีเฉพาะเวลาสอนอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น นอกเวลาสอนก็ไม่มีความเป็นครู การปฏิบัติการศึกษาครูจึงมิใช่การปฏิบัติด้วยความรู้สึกว่าเป็นเพียงหน้าที่อย่างหนึ่งหรือประกอบอาชีพอย่างหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นการปฏิบัติด้วยความรู้สึกที่เต็มเปี่ยมด้วยวิญญาณของความเป็นครูจริงๆ ในทำนองเดียวกัน ผกา สัตยธรรม.(2544 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันสำหรับผู้ที่ต้องการความสงบสุขในชีวิตและความสำเร็จในการทำงาน ครูเป็นผู้นำของสังคม เป็นผู้ให้ความรู้และแสงสว่างทางปัญญาแก่ศิษย์ครูที่ดีจึงต้องมีคุณธรรมจริยธรรม

เมื่อครูเปรียบเสมือนผู้ที่จะนำศิษย์ไปสู่ฝั่งแห่งความสำเร็จ เป็นผู้สร้างทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีคุณภาพ ครูที่มีเพียงความรู้ความสามารถแม้จะเต็มเปี่ยมด้วยภูมิปัญญาในศาสตร์ความรู้ทั้งมวลก็มิได้หมายความว่า จะนำพาศิษย์ไปสู่ฝั่งแห่งความสำเร็จในชีวิตได้ หากแต่ครูยังต้องเป็นผู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กอีกด้วย นอกเหนือจากนั้นแล้วยังช่วยพลิกฟื้นสถาบันครูให้เป็นสถาบันที่สังคมเชิดชูได้อย่างสนิทใจดังที่เคยเป็นมาตั้งแต่อดีตกาล เมื่อสังคมมีครูดีที่มีทั้งความรู้คู่คุณธรรมการพัฒนาประเทศก็ย่อมเป็นไปได้อย่างรวดเร็วมีคุณภาพในทุกๆ ด้านทั้งเทคโนโลยี และจิตใจ (วรศักดิ์ ชันทอง. 2544 : 2)

ในการพัฒนาชาติ บ้านเมือง การพัฒนาคนถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่งจะต้องพัฒนาคนให้ดี และมีคุณธรรมเสียก่อน จึงค่อยหันไปพัฒนาคนให้เก่งและมีคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรมจะต้องปลูกฝังหล่อหลอมตั้งแต่เบื้องต้น โดยมุ่งไปที่เด็กที่กำลังเติบโตเป็นกำลังในอนาคตของชาติบ้านเมือง ทำอย่างไรจึงจะทำให้เด็กดีและมีคุณธรรมตามมาด้วยเก่งและมีคุณภาพ ครูคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญรองลงมาจากพ่อแม่ ครูจึงมิใช่เพียงคนที่มีความรู้แล้วสอนหนังสือเพียงอย่างเดียว หากแต่ครูจะต้องมีความมุ่งมั่นทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กๆ ได้ด้วย พร้อมทั้งทำหน้าที่ประหนึ่งเรือนำส่ง ส่งไปสู่ฝั่งแห่งความสำเร็จซึ่งสำเร็จทั้งทางด้านดี มีคุณธรรม เก่ง และมีคุณภาพเป็นประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติพัฒนาบ้านเมืองต่อไป (พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์. 2546 : 1)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครูเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จะใช้เพียงตัวบทกฎหมายเพื่อกำหนดแนวทางให้ครูประพฤติปฏิบัติ คงเป็นไปได้ที่จะไปถึงจุดหมาย การที่ครูจะมีวินัยและจริยธรรมให้เป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครอง และคนในสังคมว่าครูเป็นปูชนียบุคคล ที่ควรให้ความเชื่อถือและนับถือได้ จึงต้องพัฒนาจาก "จิตใต้สำนึก" ของความเป็นครู จิตสำนึกของความเป็นครูเกิดจากครูต้องรับบทบาทของครูว่าควรมีบทบาทอย่างไร หน้าที่ว่าครูควรมีหน้าที่เรื่องใด ฐานะบรรดของครูว่าครูมี

จรรยาบรรณอย่างไร รู้คุณธรรมว่าคุณธรรมของครูคืออะไร รู้เกียรติของความเป็นครูว่าครูมีเกียรติอย่างไร และรู้คุณค่าของความเป็นครูว่าครูจะต้องทำตัวให้มีคุณค่าได้อย่างไร ถ้าพัฒนาครูให้เกิดจิตสำนึกได้ เราก็จะได้ครูที่มีความเป็นครูโดยสมบูรณ์ (เฉลิมพร พงษ์ภู. 2538 : 40 – 41)

การพัฒนาประเทศชาติได้นั้น จึงต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาเยาวชนให้เป็นทุกคนดีมีคุณภาพของสังคม บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นครูจึงมีไม่แค่เพียงให้ความรู้วิชาการเท่านั้น หากต้องปลูกฝังทั้งคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูนั้นต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับศิษย์โดยเป็นครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สั่งสอนอบรมศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น หากได้มีการศึกษาค้นคว้าถึงหลักคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เป็นครูได้มีหลักยึดถือปฏิบัติ มีแนวทางในการดำรงตนเป็นครูที่ดีต่อศิษย์ คือไม่เพียงสอนศิษย์ให้เป็นคนดีมีความรู้เท่านั้น เหนือสิ่งอื่นใดยังสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ดีของโลกต่อไปด้วย ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษา และจัดทำบรรณนิทัศน์เรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครู เพื่อเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู สำหรับสืบค้นให้ได้ความรู้ แนวทางในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู

ความสำคัญของการศึกษา

ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของครู ใน 5 หัวข้อ คือ ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน โดยทำการศึกษาจากหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัย เอกสารที่ศึกษานำเสนอในรูปแบบบรรณนิทัศน์ ที่เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครูโดยสังเขปของหนังสือแต่ละเล่ม เพื่อไว้ให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลเนื้อหาสาระอย่างกว้างๆ ของเอกสารดังกล่าว อันเป็นแนวทางในการสืบค้นข้อมูลต่อไป ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความหมายและตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู ทราบถึงคุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู

2. ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู
3. คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม
4. การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู
5. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน

ลักษณะของเอกสารที่ศึกษา

ผู้ศึกษารวบรวมเอกสาร ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครูโดยใช้เอกสารที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2535 - 2546 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หนังสือ ตำรา จำนวน 22 เรื่อง
2. วารสาร จำนวน 25 เรื่อง
3. งานวิจัย จำนวน 53 เรื่อง

แหล่งข้อมูลที่ศึกษา

ค้นคว้าจากแหล่งวิทยบริการจากสถาบันต่างๆ คือ

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. หอสมุดสภาวิจัยแห่งชาติ
3. หอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา
4. หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
6. หอสมุดกลาง
7. หอสมุดคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. หอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. หอสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายและขอบเขตของคำบางคำอย่างชัดเจน ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

บรรณนิทัศน์ หมายถึง ข้อเขียนซึ่งผู้เขียนแนะนำผู้อ่านโดยสรุปสาระสำคัญของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ว่าเขียนไปในทำนองใด มีความมุ่งหมายอย่างไร เป็นการนำเสนอคุณค่าของหนังสือ พร้อมทั้งระบุที่มาของเอกสารที่บรรณนิทัศน์ด้วย เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง อุปนิสัยอันดีงามซึ่งสั่งสมอยู่ภายในจิตใจ อุปนิสัยอันนี้ได้มาจากความพยายามและความประพฤติติดต่อกันมาเป็นเวลานานเป็นหลักที่คนเราใช้ยึดเพื่อการปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่งามซึ่งเป็นแนวคิดที่อยู่ภายในใจ และประพฤติปฏิบัติภายในกรอบของกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ

คุณธรรมจริยธรรมของครู หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง ที่มีอยู่ภายในจิตใจของครู ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างอันดีงาม และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู หมายถึง ความจำเป็นในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมของครู การประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม จะมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อตนเอง สถาบัน สังคม และความมั่นคงของชาติ

คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ลักษณะของครูที่ดี มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นกัลยาณมิตรแก่ศิษย์ ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และมีศาสตร์และศิลป์ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์

การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู หมายถึง การให้ความรู้และให้มีแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นตัวอย่างและแม่แบบที่ดีแก่นักเรียนและคนในสังคม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน หมายถึง การอบรม สั่งสอน และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ทำให้เป็นคนดี เป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตสืบไป

หนังสือ ตำรา หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่เกิดจากการบันทึกความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้เขียน หรือสิ่งพิมพ์ที่เขียนขึ้นตามหลักสูตรการเรียนการสอนระดับต่างๆ และในแขนงวิชาการต่างๆ โดยมีเนื้อหาทางวิชาการ มุ่งให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้อ่าน

วารสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ มีหลายฉบับ ภายใต้ชื่อเรื่องเดียวกัน กำหนดการพิมพ์สม่ำเสมอ โดยกำหนดออกเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน ฯลฯ แต่ละฉบับมีหมายเลขกำกับ หรือระบุ วัน เดือน ปีที่ออก ตลอดจนลำดับของแต่ละฉบับในชุด เนื้อหาในวารสารประกอบด้วยบทความต่างๆ ที่ให้ความรู้ ความคิด ความเคลื่อนไหว และพัฒนาการของวิชาการสาขาต่างๆ

งานวิจัย หมายถึง สิ่งพิมพ์เผยแพร่รายงานการค้นคว้าวิจัยของนักวิจัย หรือเป็นรายงานผลการค้นคว้าวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปรินципียมหาบัณฑิต หรือปริญญาดุษฎีบัณฑิต โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ด้วยความละเอียด ถี่ถ้วน สมบูรณ์ และเที่ยงตรง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. คุณธรรมจริยธรรมของครู
 - 1.1. ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู
 - 1.2. ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู
 - 1.3. คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม
 - 1.4. การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู
 - 1.5. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน
2. บรรณนิทัศน์
 - 2.1. ความหมายบรรณนิทัศน์
 - 2.2. หลักการเขียนบรรณนิทัศน์
 - 2.3. ลักษณะบรรณนิทัศน์
 - 2.4. ประโยชน์ของบรรณนิทัศน์

คุณธรรมจริยธรรมของครู

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้
ยนต์ ชุ่มจิต. (2531 : 139) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดีความถูกต้องซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคลซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อผู้อื่น หรือทั้งตนเองและผู้อื่น

วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2532 : 92) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง สิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามหรือควรทำในสิ่งดีงาม เช่น ความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ การทำหน้าที่ให้ดีที่สุดตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย และการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีปรองดอง เป็นต้น

บรรจง ชูสกุลชาติ. (2533 : 5) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คือ สภาพความดีงามทั้งหลายที่ฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล และเป็นคุณสมบัติที่ไม่อาจหาได้ในสัตว์โลกชนิดอื่นๆ คุณธรรมจึงมีสาระสำคัญคือ เป็นสภาพคุณความดีที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงออกอันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ชาญชัย อินทรประวัติ. (2535 : 9) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดี สภาพความดีของจริยธรรมในระดับสูง

วาริ นิยมธรรม. (2536 : 9) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติ อันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการและประเมินแล้วว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมรวมทั้งผู้กระทำที่จะได้รับความพึงพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

มารศรี จันทรศมี. (2540 : 10) ได้สรุปความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำเกิดความพอใจ และเป็นการนำสันติสุขมาให้แก่สังคมและบุคคลได้ตามควรแก่กรณี รวมทั้งการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544 : 125) กล่าวถึงคำว่า คุณธรรมและจริยธรรมว่าเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในวงการการศึกษา สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนาต่างๆ ไป อย่างไรก็ดี ความหมายของคุณธรรมนั้นมักจะใช้ในลักษณะที่ครอบคลุมความหมายของจริยธรรมด้วย ทั้งในศัพท์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กล่าวคือ จริยธรรมเป็นการแสดงออกให้ผู้อื่นเห็นคุณธรรมที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคลนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมจริยธรรมของครู หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง มีอยู่ในจิตใจของครูซึ่งยึดถือและปฏิบัติ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น เป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูกระทำหน้าที่ของครูได้อย่างสมบูรณ์

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู

ยนต์ ชุ่มจิต. (2531 : 141-142) กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรมต่อผู้ประกอบวิชาชีพครูไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านตัวครู

- 1.1 ทำให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ
- 1.2 ได้รับความยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป เป็นที่เคารพเชื่อฟังของศิษย์
- 1.3 มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไม่มีภัยอันตรายใดๆ เพราะแวดล้อมไปด้วยความรัก

ความนับถือจากศิษย์และปวงชนทั่วไป

- 1.4 ครอบครัวมีความมั่นคงสงบสุข ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ฝืดเคือง

2. ด้านสถาบันวิชาชีพ

- 2.1 ทำให้ชื่อเสียงของคณะครูเป็นที่เคารพเลื่อมใสของปวงชน
- 2.2 งานวิชาชีพครูมีความเจริญก้าวหน้า เพราะครูอาจารย์ทำงานเต็มกำลังความสามารถ มี

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ใหม่ๆ

- 2.3 สถาบันการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพราะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชนด้วยความจริงใจ

3. ด้านสังคมหรือชุมชน

- 3.1 พลเมืองของสังคมเป็นคนมีคุณธรรมสูง รู้จักสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง
- 3.2 สังคมมีสันติภาพเพราะประชาชนมีสันติสุข
- 3.3 สังคมได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน

4. ด้านความมั่นคงของชาติ

- 4.1 สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความมั่นคงเพราะคนในชาติเห็น

ความสำคัญ

4.2 ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชาติ มีความมั่นคงเพราะครูอาจารย์ ได้อบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ยุพา นันทะไชย. (2536 : 78 - 79) กล่าวถึงความสำคัญของครูทั้งในฐานะ ผู้นำ ผู้กระทำ ผู้สร้างสรรค์ ความเจริญงอกงามให้แก่โลก ให้แก่สังคม และให้แก่ชีวิตทุกชีวิต ครูจึงเป็นผู้ที่สังคมให้ความสำคัญหวังในภาพลักษณ์ของบุคคลที่เปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมในทุกด้าน ด้วยเหตุที่ว่าคุณธรรม และจริยธรรมนั้นมีความสำคัญกล่าวคือ

1. เป็นพื้นฐานการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งตนเองและต่อผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมในตัวครู จะเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมอีกต่อไป
2. คุณธรรมเป็นสิ่งที่ผูกพันอยู่กับคนดีและความดีทั้งยังเกี่ยวพันกับความเคยชินในประเพณีดี ยิ่งสร้างสมมากเท่าใดก็ยิ่งจะมีความโน้มเอียงที่จะทำความดีมากขึ้นเท่านั้น
3. คุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นคุณภาพชีวิตประการหนึ่งที่จำเป็นต้องปลูกฝัง สร้างสม และดำรงรักษาไว้ในตนเอง
4. ทั้งคุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุข ความเป็นอยู่ที่ดีของชีวิต และความเต็มสมบูรณ์ในชีวิต

ดังนั้นคุณธรรมและจริยธรรมของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับครู เปรียบเสมือนหัวใจของการเป็นครู ทั้งนี้เพราะในฐานะที่ครูเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม จำเป็นที่จะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดเช่นเดียวกับสมาชิกคนอื่นๆ ที่ครูมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้สอนคน สร้างคน และพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า รวมทั้งมีภาพลักษณ์ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทั้งศิษย์และบุคคลทั่วไป ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้มีพันธกิจ ในการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในตนให้เหมาะสมน่ายกย่องเสียก่อนที่จะไปสอนและสร้างคนดีให้ประเทศชาติต่อไปเนื่องจากครูเป็นผู้ที่อยู่ในวงวิชาชีพที่ได้รับการเคารพนับถือจากสังคมไทยมาแต่โบราณกาล ในฐานะ "ปูชนียบุคคล" จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องดำรงตนให้เปรียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมสมดังที่ได้รับการยกย่อง

ชุกดา จิตพิทักษ์. (2541, ตุลาคม - 2542, มีนาคม : 25 - 26) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมต่อครู ไว้ดังนี้

1. ครูในฐานะเป็นคนดีคนหนึ่ง ในสังคม จำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเยี่ยงคนดีทั่วไป ดังนั้นคนดีโดยทั่วไปในสังคมเขาประพฤติปฏิบัติเช่นใด ครูก็ควรจะทำเช่นนั้น

2. ครูในฐานะที่อยู่ในอาชีพและวงการที่ได้รับการยกย่องนับถือจากคนไทยและสังคมไทย มาแต่โบราณกาล จำเป็นต้องดำรงรักษาภาพดังกล่าวเอาไว้ด้วยการยึดถือปฏิบัติและดำรงตน เช่น ครูดีของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นั่นคือการทำดีที่ต้องดำรงตนให้เพียบพร้อมอยู่ด้วยความดีมีคุณธรรมอยู่ตลอดเวลา

3. ครูในฐานะที่เป็นผู้สอนคน สร้างคนให้เป็นคนดี และพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า ครูจึงมีพันธกิจที่จะต้องกระทำตัวเองให้ดี ให้มีความเป็นมนุษย์ให้น่ายกย่องนับถือเสียก่อนจึงจะไปสอนคน สมดังคำกล่าวที่ว่า “จะสอนสิ่งใดแก่ใครก็จะต้องสร้างสิ่งนั้นให้มีขึ้นในตัวเราเสียก่อน” หากไม่แล้วก็จะเข้าทำนองแม่ปูสอนลูกปู หรือครูเป็นตัวอย่างที่บูดเบี้ยวเสียเอง เช่นนี้แล้ว จะไปสอนศิษย์ให้เป็นคนดีมีคุณธรรมได้อย่างไร

สรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู คือ ความจำเป็นในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม หากครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม จะมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อตนเอง สถาบัน สังคมและความมั่นคงของชาติ ครูที่มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในอุดมการณ์ จะทำให้เกิดศรัทธาความเป็นครู ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม

สุমন อมรวีวัฒน์. (2535 : 468 – 474) กล่าวถึง การเป็นครูนั้นไม่ใช่ใครที่มีความรู้หรือทำทางนำเชื่อถือก็เป็นครูได้ ครูเป็นคุณลักษณะที่ผู้ประสงค์จะดำเนินอาชีพนี้ต้องศึกษาฝึกฝนจนเชี่ยวชาญ จนเป็นที่ยอมรับขององค์การวิชาชีพในระดับหนึ่งเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพราะครูเป็นทั้งฐานะของบุคคลและวิชาชีพที่สังคมคาดหวังว่าจะต้องมีบทบาทความสำคัญหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณลักษณะ บุคลิกภาพ ค่านิยม จรรยาบรรณ และคุณธรรมที่เป็นแบบอย่างได้นั้นเอง ความเป็นครูของครูไทยควรประกอบด้วย ดังนี้

1. ครูคือมนุษย์

ในโลกนี้มีพลโลกอยู่ 2 ประเภทเท่านั้น ประเภทแรกคือคน ประเภทที่สองคือมนุษย์ พวกที่เป็นคนนั้น เป็นเพียงสิ่งที่มีชีวิตชนิดหนึ่ง ที่พัฒนาแต่ร่างกายและความเป็นอยู่ แต่จิตใจและความรู้สึกนึกคิดหาได้พัฒนาขึ้นไม่ แต่จะดำเนินชีวิตไปตามแรงกระตุ้นตามสัญชาตญาณ หิวก็กิน ง่วงก็นอน ใครทำให้ขัดใจก็โกรธและทำร้าย เต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งดีเอาแต่ได้ให้ไม่เป็น ชัยชนะเกิดขึ้นจากการทำลายผู้อื่น หลงติดอยู่ในกามและเกียรติยศ หัวใจจึงร้อนเร่าทุรนทุรายอยู่ตลอดเวลา คนพวกนี้ถ้ามาเป็นครู ก็จะคิดแต่เพียงว่า ทำอย่างไรถึงจะได้รับ ได้เลื่อน และได้รวย คิดถึงแต่ตัวเอง ซึ่งก็คือผู้รับจ้างสอนหนังสือเท่านั้นเอง

ต่อเมื่อคนใดก็ตามที่เริ่มรู้จักวิเคราะห์และปรับปรุงตนเองได้ ฝึกฝนอบรม กาย วาจาและใจ ให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักของความพอดีและไม่ประมาท รู้จักเป็นผู้ให้และเป็นผู้ที่รักคนอื่นมากกว่าตนเอง ฝึกการใช้สติปัญญาความรู้ที่มีอยู่ เพื่อการสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย เห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ คุณค่าของธรรมชาติแวดล้อม และคุณค่าของการพัฒนาตนตามทำนองคลองธรรม ชีวิตและจิตใจอยู่เหนือสัญชาตญาณ สามารถระงับอารมณ์อันป่าเถื่อนลงได้ เป็นผู้มีจิตใจสูง และมีจิตใจอิสระ เป็นมนุษย์ที่แท้จริงนั่นเอง

2. ครูคือกัลยาณมิตร

ความหมายของกัลยาณมิตรนั้น กว้างไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่ามิตรแท้ เพราะนอกจากจะเป็นเพื่อนที่มีความจริงใจต่อกันและกันแล้ว กัลยาณมิตรยังเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้เกิดความเจริญอย่างชอบธรรมครูที่ยืนสอนอยู่คนเดียวทุกวันๆ นั้นเป็นเพียงผู้บอกวิชา แต่ครูที่มองตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเห็นว่านักเรียนนั้นคือมนุษย์ที่มีหัวใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีพ่อแม่ที่ส่งลูกมาหาครู มาอยู่กับครูที่โรงเรียน ด้วยความหวังว่าครูจะทำงานหนักและมีความรับผิดชอบที่จะจัดกระบวนการและกิจกรรมทุกอย่างให้ลูกศิษย์ของตนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้ ความสามารถ ความคิด และความดี เมื่อนักเรียนเดินเข้ามาหาครูนั้นย่อมหวังจะได้พบมนุษย์คนหนึ่ง ที่จะให้ความรักและมีความรู้ความคิดที่สูงและกว้างไกล ที่พอจะฟังได้ ที่จะช่วยให้เข้าใจเมื่อสงสัย ช่วยให้เย็นเมื่อเดือดร้อน ช่วยให้เห็นทางสว่างเมื่อมืดมน ช่วยให้เลือกตัดสินใจได้ด้วยตนเองเมื่อสับสนวุ่นวาย นักเรียนจะต้องมั่นใจว่าเมื่อมาหาครู จะพบกับรอยยิ้มมิใช่ด้วยหยาดน้ำตา หัวใจของครู จึงเป็นหัวใจของมิตร มิตรที่เป็นกัลยา คือ งดงาม เทียบตรงเปี่ยมด้วยวิชาและกรุณาต่อศิษย์ ครูที่มีหัวใจเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์เท่านั้น จึงจะเป็นครูที่ดีเด่นที่แท้

3. ครูคือผู้นำทางปัญญาและวิญญาณ

วิญญาณ คือ ความรู้แจ้งที่หยั่งรู้ว่าอะไรคือสิ่งผิดชอบชั่วดี อะไรคือบุญและบาป อะไรคือความจริงและความเท็จ และอะไรคือความวิวัฒนาการและความวิบัติ ผู้ที่มีวิญญาณเช่นนี้ จะต้องได้รับการฝึกหัดขัดเกลา ได้รับการสั่งสอนฝึกฝนให้รู้จักภาวะที่แท้ของธรรมชาติ หน้าที่และกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ และประจักษ์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ นักเรียนจะมีปัญญาและวิญญาณที่ดีได้ก็ต่อเมื่อครูเป็นผู้รู้แจ้งรู้จริง และคิดชอบแล้วสามารถเป็นผู้นำทางที่ถูกต้อง ที่ควรให้เจริญรอยตามโดยนัยนี้ ครูจึงเป็นแบบอย่างและเป็นแม่พิมพ์ แต่ครูจะไม่ครอบงำและบังคับให้ศิษย์เป็นทาสความคิดของครู นักเรียนเป็นมนุษย์ เป็นตัวของตัวเอง ที่อาจจะเดินตามครูได้ แต่จะต้องเดินด้วยวิธีและท่าทางของตนเอง ถ้าครูนำทางให้ถึงที่หมายอันพึงประสงค์ของหลักสูตรได้ ครูก็ได้ทำหน้าที่สมบูรณ์แล้ว ครูที่เป็นผู้นำทางปัญญาและทางวิญญาณเท่านั้น จึงเป็นครูดีเด่นจริง

4. ครูคือผู้มีศาสตร์และศิลปะ

ผู้ที่เป็นครู ต้องสามารถประกาศได้ว่า วิชาครูนั้นเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง เป็นศาสตร์ที่มีพื้นฐานที่มาหนักแน่น มีหลักการและทฤษฎี มีวิธีการและแนวปฏิบัติ สามารถวิจัยและพัฒนาให้เกิดความรู้ใหม่ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ครูศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและคุณธรรม เป็นศาสตร์ที่สรรค์สร้างให้ชีวิตและจิตใจของมนุษย์ให้เกิดคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม ครูศาสตร์จึงมิใช่สามัญสำนึก (Common Sense) ไม่ใช่การเอาชีวิตของเด็กมาลองผิดลองถูก และไม่ใช่งานลงทุนธุรกิจ ผู้ที่เป็นครูจึงต้องได้รับการฝึกฝนอบรม ทั้งในวิธีที่เป็นระบบและในครรลองของประสบการณ์ การเป็นครู คือการพัฒนาคุณภาพของชีวิต อะไรก็ตามที่เกี่ยวกับชีวิตจะต้องมีคุณ (คือประโยชน์) มีงาม (คือความประณีตละเอียดอ่อนเป็นระเบียบ) และมี ความดี (คือคุณธรรม) ศิลปะของการสอน ศิลปะของ

การสร้างความสัมพันธ์ ศิลปะของการกล่อมเกลาจิตใจ และความประพฤตินั้นเป็นคุณงามความดีที่ครูต้องสร้าง และสั่งสมเอาไว้ตลอดชีวิตของครู ครูดีเด่นจึงต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสอน

5. ครูคือผู้ที่ดำรงและค้ำจุนความเป็นไทย

ประเทศชาติจะมั่นคงได้อย่างไร อิสรภาพอยู่ที่ไหน ถ้าบ้านเมืองมีรั้วรอบขอบชิดแข็งแรง แต่ภายในบ้านเมืองนั้น มีแต่ความยับเยินทางเศรษฐกิจ มีแต่ความเป็นทาสทางวัฒนธรรม มีแต่ทาสทางความคิดที่ปล่อยไม่ไปครูจึงเป็นกลุ่มบุคคล ที่ต้องตรากตรำต่อสู้กับความเขลา ความไม่รู้ และความจนตรอกทางความคิด การรู้จักมองคนอื่น และศึกษาแนวคิดของผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่ครูไทยต้องเป็นคนมีหลัก และมีความเป็นไทย ครูไทยต้องรู้ว่า ประวัติและความเป็นมาของการสอนแบบไทยแท้ๆ นั้นเป็นอย่างไร คุณค่าอันสูงส่งของการศึกษาไทยนั้นอยู่ในไหน จะจัดการสอนโดยนำเอาปรัชญาของไทยเองมาใช้ได้อย่างไร ผสมผสานกับหลักสากลอย่างไร จึงจะเกิดวิธีการอันกลมกลืนเหมาะสมกับสภาพของเด็กไทย และชุมชนไทย

พระธรรมปิฎก. (2535 : 236) ให้คำอธิบายว่า ในแง่พุทธปรัชญา ถือว่าครูมีความสำคัญยิ่ง สำหรับศิษย์ กล่าวคือ นอกจากครูจะเป็น “ลิปพายก” หรือผู้ถ่ายทอดศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์แล้ว ยังต้องเป็น “กัลยาณมิตร” ของศิษย์อีกด้วย อันความหมายของคำว่า กัลยาณมิตร มิได้หมายถึง เพื่อนที่ดี อย่างในความหมายสามัญ แต่หมายถึง บุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะสั่งสอนแนะนำ ชี้แจง ชักจูง ช่วยเหลือ เป็นแบบอย่าง บอกช่องทางให้ดำเนินไปในมรรคาแห่งการฝึกอบรมอย่างถูกต้อง และได้กล่าวถึง ลักษณะของครูที่ดีตามแนวพระพุทธศาสนา โดยใช้ กัลยาณมิตรธรรม 7 ซึ่งมีสาระดังนี้

1. ปิโย แปลว่า น่ารัก หมายถึง ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนิทสนมแก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์มีความสบายใจ และกล้าที่จะเข้าไปปรึกษาหารือเรื่องต่างๆ ครูทำตัวให้น่ารักและเป็นที่รักแก่ศิษย์นั่นเอง
2. กรุ แปลว่า นำเคารพ หมายถึง ครูจะต้องดูแลและปกครองศิษย์ ให้ศิษย์มีความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้และรู้สึกปลอดภัย ครูต้องประพฤติสมควรแก่ฐานะนั่นเอง
3. ภาวนีโย แปลว่า นำเจริญใจ นายกบองในฐานะผู้ทรงคุณ หมายถึง ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ที่ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ครูจะต้องฝึกตนให้เชี่ยวชาญในวิชาการและให้มีสมรรถภาพในการทำงานอยู่เสมอ
4. วัตตา แปลว่า รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ หมายถึง ครูจะต้องรู้จักพูดให้ศิษย์เข้าใจ ได้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ สอนในสิ่งที่ถูกต้องไม่บิดเบือนและครูจะต้องรู้จักสอนด้วยความสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย
5. วจนักขโม แปลว่า สอนทนต่อถ้อยคำ หมายถึง ครูต้องพร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา การซักถาม คำเสนอแนะและคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยไม่จู้จี้และสามารถควบคุมอารมณ์ได้
6. คัมภีร์ญจะ กถัง กัตตา แปลว่า แกล้งเรื่องล้าลึกได้ หมายถึง ครูต้องสามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย และช่วยให้ศิษย์เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ด้วยการอธิบายสาระสำคัญต่างๆ ของวิชาได้ถูกต้องแม่นยำ

7. โน จัฎฐาเน นโยชเย แปลว่า ไม่ชักนำในเรื่องเหลวไหล หมายถึง ครูไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย ครูไม่ประพฤติสิ่งชั่วละเว้นจากอบายมุข 6 อัน ได้แก่ ดิตสุราและของมีนเมา เทียวกลางคืน เทียวดูการละเล่น ดิดการพนัน คบคนชั่ว และเกียจคร้านการงาน

เจลียว บุรืภักดี. (2537 : 7 - 15) ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี พบว่าคุณธรรมและความประพฤติที่มีความจำเป็นอันดับแรกสำหรับครูไทยนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. มีความเที่ยงธรรม
2. มีความเมตตากรุณา
3. มีความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น
4. มีการเสียสละเพื่อส่วนรวม
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต
6. วางตนอย่างเหมาะสม
7. ไม่ดื่มสุราหรือของมีนเมา
8. ไม่ทำตัวเสเพล
9. ไม่เล่นการพนัน
10. ไม่ทำตัวผิดเรื่องชู้สาว
11. ไม่สูบบุหรี่
12. อุทิศเวลาในการทำงาน
13. รับผิดชอบในหน้าที่และงาน
14. รับผิดชอบต่อการกระทำของตน
15. ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
16. ตรงต่อเวลา
17. รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเอง
18. ไม่ประจบสอพลอ

กิติพันธ์ รุจิรกุล. (2540 : 66) กล่าวถึงคุณธรรมของครู หากครูมีคุณธรรมอยู่ในอุดมคติหรืออุดมการณ์ของครูแล้ว จะเกิดการเชื่อมโยง ภูมิใจและจริงจังในความเป็นครูหรืออาชีพครู หรือที่เรียกว่า "ศรัทธาในความเป็นครู" โดยแสดงออกในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. รู้จักและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครู
2. เข้าใจและเห็นคุณค่าของงานของครู ที่มีต่อตนเอง ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต่อศิษย์

และต่อสังคม

3. มีความภาคภูมิใจในงานของตน และมีความสุขความพอใจในการปฏิบัติงานนั้น
4. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานสูงโดยประพฤติปฏิบัติ

4.1 อุทิศเวลาให้แก่งาน

- 4.2 เอาใจใส่งานเพื่อให้งานนั้นเกิดผลดีมีคุณภาพ
- 4.3 ศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะงานโดยละเอียด
- 4.4 ปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
- 4.5 ทำงานเต็มสติกำลังปัญญา และความสามารถของตน
- 4.6 ยินดีอนุเคราะห์ช่วยเหลือบุคคลอื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ

จากงานของตน

- 4.7 หลีกเสี่ยงงดเว้นจากการประพฤติและการปฏิบัติใดๆ อันจะนำมาซึ่งความ

เสียหายแก่ตน

- 4.8 มีคุณธรรมเหมาะสมกับงานในหน้าที่การงานของตน
- 4.9 ดำรงชีวิตให้สอดคล้องเหมาะสมสัมพันธ์กับงานในหน้าที่ของตน

5. มีอุดมคติหรืออุดมการณ์ในการทำงานนั้น หมายความว่ามิใช่เป็นครูเพื่อเห็นแก่ตำแหน่งเงิน ชื่อเสียง การยกย่อง การกราบไหว้ว่าเป็นปูชนียบุคคล แต่ทำงานเพื่อความประเสริฐของตน เพื่อให้งานนั้นมีผลเป็นการนำเอาความเจริญองกวม ความสุขมาสู่ชีวิตของนักศึกษาของสังคม และของมนุษยชาติทั้งมวล

เกริก วัยต์ฆานนท์. (2532 : 92 – 93) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม คุณธรรมของครูที่สำคัญที่ควรยึดถือ 2 ประการ คือ

1. คุณธรรม 4 ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ประชาชน ได้แก่

- 1.1 การรักษาความลับ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

เป็นธรรม

- 1.2 รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในสัจความดีนั้นไม่ว่าด้วยเหตุ

ประการใด

- 1.3 อุดหนุน อดกลั้น และอดออมที่จะประพฤติล่วงความลับ สุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด

- 1.4 รู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์

ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

2. กัลยาณธรรม 8 ประการ คือ คุณธรรมสำหรับผู้เป็นครู หรือกัลยาณมิตร 8 ประการ ได้แก่

- 2.1 ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อมั่น

- 2.2 คีล หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในศีล

- 2.3 สุตะ หมายถึง การตั้งใจ ใฝ่ศึกษาหาความรู้

- 2.4 จาคะ หมายถึง การรู้จักเสียสละ

- 2.5 วิริยะ หมายถึง การมานะ พากเพียรในการทำงาน

- 2.6 สติ หมายถึง การมีสติรอบคอบไม่เพ้อฝันโดยขาดเหตุผล

- 2.7 สมာธิ หมายถึง การตั้งใจ ตั้งมั่นไม่หวั่นไหว

2.8 ปัญญา หมายถึง การรู้จักคิด ไตร่ตรอง

สรุปว่า คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม ควรมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นกัลยาณมิตรแก่ศิษย์ ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และมีศาสตร์และศิลป์ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ ซึ่งจะนำครูไปสู่ความเป็นปราชญ์บุคคล

การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู

ชูดา จิตพิทักษ์. (2541, ตุลาคม - 2542, มีนาคม : 9 - 29) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมสำหรับครูและนักศึกษาครู โดยจำแนกออกเป็น 2 ประการใหญ่ๆ คือ

1. การสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมสำหรับครูประจำการ

โดยที่ครูประจำการ คือ ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่การสอนอยู่ตามสถานศึกษาต่างๆ บุคคลเหล่านี้มีบทบาทหน้าที่โดยตรงต่อความเจริญก้าวหน้าของเยาวชนและประเทศชาติ จำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมศรัทธาให้ครูอาจารย์ทุกคนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างสมบูรณ์ สามารถกระทำได้โดยยึดแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บังคับบัญชาจะต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น การแต่งกาย การมีระเบียบวินัย กิริยามารยาท การทำงาน การละเว้นจากอบายมุข ความขยันขันแข็งในการทำงาน การพูดอย่างไรต้องทำอย่างนั้น เป็นต้น

1.2 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับจรรยาบรรณของครู ให้ครูทุกคนได้รับรู้และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันหากครูคนใดประพฤติตนไม่เหมาะสมกับความความเป็นครู เมื่อว่ากล่าวตักเตือนแล้วยังไม่ดีขึ้น ก็ควรจะได้ใช้มาตรการอย่างเด็ดขาดและจริงจัง

1.3 จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยให้ครูได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ อย่างทั่วถึง เช่น จัดให้มีการอบรมมารยาทไทยแก่ครู จัดให้มีการฝึกสมาธิและปฏิบัติธรรม อารามพระภิกษุมาเทศนาสั่งสอน เป็นต้น

1.4 จัดสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับให้เข้าใจถึงวิธีการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของครู และให้มีการทบทวนชี้แจงจริยธรรมแก่ครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ

1.5 ประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลแก่ครูอาจารย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูง ตลอดจนให้มีการส่งเสริมสวัสดิการแก่ครอบครัวของครูอาจารย์ ผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติงานได้ดีเด่นมาตลอดด้วยวิธีการให้ทุนเล่าเรียนแก่นุถุ หรืออื่นๆ

1.6 การสอบบรรจุและการปฐมนิเทศครูใหม่ จะต้องบรรจุเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครูไว้ด้วย เพราะอย่างน้อยก็ทำให้ครูได้รู้เรื่องหลักธรรม และหลักปฏิบัติที่ดีของครูบ้าง

1.7 การทำวิจัยในด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู เพื่อหาทางปรับปรุงส่งเสริมต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง ได้แก่ คุรุสภา

1.8 จัดหาเอกสาร ภาพยนตร์ ภาพเคลื่อนไหว ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับครู ออกเผยแพร่ไปยังสถานศึกษาทุกสังกัดอย่างทั่วถึง

1.9 ควรเลือกการเลื่อนตำแหน่งโดยระบบ ซี และงดการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ เพราะระบบและวิธีการดังกล่าว ไม่เป็นการสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับครูอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะเป็นต้นเหตุให้ครูอาจารย์บางคนทำงานเอาหน้า เห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ เห็นแก่พรรคพวก ญาติมิตร หรือคนสนิทของตนให้ได้รับบำเหน็จความชอบ ส่วนคนที่ไม่ใช่พวกพ้องหรือญาติมิตร จะทำงานด้วยความวิริยะอุตสาหะเพียงใดไม่เคยสนใจ ทำให้คนดีมีคุณธรรมหมดกำลังใจในการทำงาน การพิจารณาความดีความชอบดังกล่าว ควรจะเปลี่ยนเป็นการช่วยเหลือในเรื่องสวัสดิการต่างๆ หรือไม่ ก็เป็นการมอบรางวัลประกาศเกียรติคุณจะดีกว่า

1.10 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ คุรุสภาหรือสถาบันวิชาชีพครู จะต้องเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า ด้วยการให้ครูได้มีโอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ ให้ทัดเทียมหรือดีกว่าอาชีพอื่น

2. การสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมสำหรับนักศึกษาครู

นักศึกษาครู เป็นบุคคลที่จะต้องรับใช้สังคม ในการอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติในโอกาสต่อไป ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ให้แก่นักศึกษาครูให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ นักศึกษาครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมเพียงพอ

วิธีการสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาครู ควรกระทำดังนี้

1. การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนครู

ตามสภาพการณ์ในทศวรรษที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ปรากฏว่า การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนครูเป็นไปอย่างไม่เหมาะสมนัก เป็นเหตุให้นักศึกษาที่เลือกเรียนครูในพวกที่สอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาอื่นๆ ไม่ได้แล้ว จึงตัดสินใจสอบเรียนครูในวิทยาลัยครู หากมีเช่นนั้น ก็จะเป็นพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำไม่ไปสอบเรียนในสาขาวิชาอื่น จึงมุ่งสอบเข้าเรียนครูเพียงอย่างเดียว เพราะโอกาสสอบได้มากกว่า เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาครูเป็นผู้มีความสามารถทางวิชาการค่อนข้างต่ำ และในขณะเดียวกันปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมก็ตามมาด้วย เพราะตามสภาพความเป็นจริง คนที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ มักจะมีปัญหาในด้านพฤติกรรมมากกว่าคนที่มีสติปัญญาสูง และการมุ่งอนาคตก็มีน้อยกว่าคนที่มีสติปัญญาสูงด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการคัดเลือกนักศึกษา เข้าเรียนครูอาจกระทำได้ ดังนี้

1.1 กำหนดการรับนักศึกษาครูในวิทยาลัยครูทุกแห่ง ให้พร้อมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ วิธีการนี้จะทำให้นักศึกษาตัดสินใจตั้งแต่เริ่มแรกว่าจะเรียนอะไร หากนักศึกษามีศรัทธาในอาชีพครูอย่างจริงจัง ก็จะตัดสินใจเลือกเรียนครูโดยไม่ต้องลังเลแต่อย่างใด เมื่อสถาบันการผลิตครูได้คนที่มีศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริง มาเป็นนักศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในอาชีพครู ก็เป็นไปได้โดยง่าย และเกิดผลอย่างแท้จริง

1.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาที่จะจบการศึกษาชั้นมัธยมปลาย สมัครเข้าเรียนครูโดยไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก เพียงแต่สถาบันผลิตครูคัดเลือกนักเรียนจำนวนหนึ่งเข้าเรียน โดยกำหนดว่าคนที่สมัครเข้าเรียนครู จะต้องเป็นคนที่มีความประพฤติเรียบร้อย และมีศรัทธาที่จะเป็นครูอย่างแท้จริง วิธีการนี้จะได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าหากสถาบันการผลิตครูได้กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ด้วย เช่น กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องไม่ต่ำกว่า 2.50 ถ้าทำ

เช่นนี้ จะทำให้สถาบันผลิตครูได้นักศึกษาที่มีคุณภาพทางวิชาการดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากเพียงแต่กำหนดเรื่องความประพฤติเพียงอย่างเดียวอาจจะได้นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำเข้ามาเรียนครูเหมือนเดิม เพราะจะคัดเลือกอย่างไรก็ได้คนในกลุ่มที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกนั่นเอง

1.3 ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ประสงค์จะเรียนครู โดยวิธีการสอบคัดเลือก แต่จะต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้าเรียนไว้ เช่น กำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ไม่ต่ำกว่า 3.00 และต้องเป็นคนที่มีความประพฤติดี มีศรัทธาที่จะเป็นครู โดยไม่ต้องระบุว่าจะต้องเป็นนักเรียนที่ยากจนหรือไม่ ให้สิทธิ์แก่ทุกคนที่อยากเป็นครู เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว รัฐบาลจะต้องบรรจุให้ทำงานได้เลย ถ้าทำเช่นนี้ได้ ผู้เขียนเชื่อว่ามีนักเรียนอยากมาเป็นครูมากยิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ให้สูงเท่าเทียมกับอาชีพอื่น หรือสูงกว่าอาชีพอื่นก็ได้

2. ครูอาจารย์ในสถาบันการผลิตครู

เนื่องจากครูอาจารย์สถาบันการผลิตครู สำเร็จการศึกษามาจากหลายหน่วยงาน บางคนก็มาจากสายงานครูโดยตรง บางคนมาจากสายงานอื่นๆ ทำให้มีอุดมการณ์ในความเป็นครูแตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษาครู เพราะตามสภาพความเป็นจริงแล้ว นักศึกษามักจะเอาอย่างพฤติกรรมของอาจารย์ ที่ชอบทำอะไรตามสบายมากกว่าเพราะทำงาน ไม่ต้องฝืนจิตใจเพราะเมื่อทำบ่อยๆ ก็เกิดความเคยชินจนไม่มีความรู้สึกว้าสิ่งที่ตนทำไปนั้นถูกผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างไร

เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงและสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมของนักศึกษาครู ครูอาจารย์ในสถาบันผลิตครูจะต้องช่วยกันทำในสิ่งต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารทุกระดับต้องกระทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูอาจารย์ ในด้านความประพฤติ และในขณะเดียวกันก็ต้องคอยสอดส่องดูแลให้ครูอาจารย์ทุกคนได้ตระหนักในหน้าที่ และสำนึกในจรรยาบรรณของผู้เป็นครูของครูอยู่เสมอ

2.2 ครูอาจารย์ทุกคนต้องมีอุดมการณ์ในความเป็นครูของครুর่วมกัน และต้องกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ศิษย์อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้จะต้องช่วยกันแก้ไขสำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นครู เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ขาดระเบียบวินัย เป็นต้น

2.3 ครูอาจารย์ต้องช่วยกันป้องกันไม่ให้นักศึกษาครูกระทำการใดๆ อันอาจนำมาซึ่งความเดือดร้อน ทั้งตนเองและสถาบัน ในขณะเดียวกันต้องพยายามสอดส่องดูแลหาหนทางส่งเสริมประกาศเกียรติคุณให้แก่นักศึกษาที่มีคุณธรรมหรือประพฤติดี โดยพยายามให้นักศึกษามีโอกาสได้รับเกียรติแห่งความดีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การมอบรางวัลเป็นทุนการศึกษาหรือประกาศชื่อให้เป็นที่ปรากฏแก่สังคม เป็นต้น

ยุพา นันทะไชย. (2536 : 111) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูไว้ดังนี้

ประการแรก คือการพัฒนาตนให้มีความเจริญและบริบูรณ์ด้วยเมตตาธรรม เพราะเมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก บุคคลใดที่มีคุณธรรมความเมตตาอยู่ในดวงใจแล้ว ก็ย่อมมีสำนึกของความปรารถนาที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่างเสมอกันทุกถ้วนหน้า ไม่ว่าตนจะอยู่ในฐานะบทบาทใดก็ตาม

ประการที่ 2 คือการพัฒนาให้ตนมีความมั่นคงในคุณธรรมจริยธรรมเชื่อมั่นในคุณงามความดีมากกว่าวัตถุหรือปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็ลลาภ ยศ สรรเสริญ มีความนับถือตนและวิชาชีพของตน ไม่หวั่นไหวแปรปรวนไปตามเครื่องเย้ายวนต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัวได้

ประการที่ 3 คือการพัฒนาความคิดให้รู้จักแยกแยะความดี ชั่ว ถูกผิด และรู้จักเลือกใช้เหตุผลทางจริยธรรมในระดับที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมให้มาก

ประการที่ 4 การพยายามพัฒนาการเรียนรู้ทางคุณธรรมและจริยธรรมทั้งจากประสบการณ์ความเป็นจริงของชีวิต และสภาพการณ์จากสังคม เพื่อเสริมสร้างความพร้อมและพัฒนาการดำเนินชีวิตทั้งโดยส่วนตน และชีวิตการทำงานให้มีคุณภาพ

ประการที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตนด้วยการมองตนเอง วิเคราะห์ตนเอง ควบคุมตน และฝึกตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ถูกต้องตามความเป็นจริงและเท่าทันกับความคิด การพูด การกระทำของตนเอง จนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตนได้ จนเป็นกิจนิสัย แม้ว่าประการสุดท้ายนี้อาจจะเป็นเรื่องที่ยากข้งยากจนในทางการปฏิบัติ เนื่องจากต้องต่อสู้กับการเรียกร้องของอำนาจฝ่ายความต้องการ ความอยากที่รุนแรงกว่า แต่ถ้าบุคคลใดมีเป้าหมายที่จะพัฒนาและเริ่มต้นก็จะมีหนทางที่จะไปสู่ความสำเร็จได้ไม่ยากนัก

ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2546 : 46-47) ได้กล่าวถึงศาสนารธรรมพื้นฐาน ที่ครูผู้สอนรวมถึงผู้เรียนควรมี มีดังต่อไปนี้

1. วิธีคิดแบบอริยสัจ

คือวิธีคิดที่สามารถวิเคราะห์ลงไปได้ถึงสภาพที่เป็นจริง สามารถค้นหาข้อมูลราก หรือสาเหตุของสภาพที่เป็นจริง วิธีคิดแบบอริยสัจ ควรเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาความรู้ในทุกะดับของการศึกษา ความรู้เป็นเรื่องของความคิดและเข้าใจ จนสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ เข้าหากัน เป็นระบบที่มีเหตุผล ความรู้ไม่ใช่เรื่องของการถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง แต่เป็นเรื่องการสำนึกขึ้นถึงความจริงหรือสัจจะในจิตใจของผู้เรียนด้วยตนเอง ในขณะที่เดียวกันความรู้เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันสภาพที่เป็นจริง ไม่ใช่สูตรหรือกฎเกณฑ์ที่นักปราชญ์สร้างขึ้นในสุญญากาศ

2. ความกล้าหาญและมุ่งมั่นในการค้นหาความจริง

ผู้สอนและผู้เรียนต้องรู้เท่าทัน โรงเรียนต้องเปิดโอกาส และครูต้องเปิดโอกาสให้มีบรรยากาศการใช้ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ในการสร้างบุคลิกที่มุ่งมั่นต่อสัจจะ การศึกษาควรเป็นเรื่องของการส่งเสริมให้กล้าทดลองกับสิ่งใหม่และความคิดใหม่ของตนไปด้วย

3. ความเคารพในศักยภาพของมนุษย์

โรงเรียนและครูผู้สอนพึงทำให้ผู้เรียน (รวมทั้งครู) เคารพในความสามารถ ความดี และสติปัญญาของผู้อื่นตามควรแก่กรณี อันจะเป็นพื้นฐานของความร่วมมือในสังคม

4. ความมีวินัย

ก่อนอื่น ต้องทำความเข้าใจกับคำว่า "วินัย" เสียก่อน วินัยในที่นี้เป็นความหมายกว้างๆ คือ "ระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์" เป็นความหมาย วินัยในเชิงบวก อันเป็นการจัดสรรโอกาส

ทำให้ชีวิตและสังคมมีระบบระเบียบ วิธีสร้างเสริมวินัยนั้น ควรใช้กฎเกณฑ์บังคับให้น้อยที่สุด แต่ควรสร้างวินัยให้รู้ว่าเป็นการฝึก การสร้างวินัยควรมีองค์ประกอบเสริม ดังนี้

4.1 กัลยาณมิตร อันเป็นปัจจัยภายนอกของผู้รับ โรงเรียน ครูต้องเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อผู้รับการฝึก ต้องมีเมตตา สร้างบุคลิกภาพการเป็นมิตร มีเมตตาให้เป็นตัวอย่างก่อน

4.2 จันตะ เมื่อข้อที่ 1 ทำได้ ผู้ได้รับการฝึกวินัยก็จะเกิดปัจจัยภายในเสริมในการสร้างวินัยของตนเอง ด้วยความเต็มใจ (จันตะ) จนลงตัวเป็นพฤติกรรม โดยมีความสัมพันธ์ขององค์รวม คือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา

การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู หมายถึง การให้ความรู้และให้แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแม่แบบที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งครูจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มีความศรัทธาในอาชีพครู และมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถเป็นครูที่ดีได้ แล้วตั้งใจใฝ่หาความรู้ ศึกษาวิธีสอน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เป็นครูที่ดีตามเป้าหมายที่ตนได้กำหนดไว้

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ได้เน้นการสอนตามเนื้อหาเป็นหลัก ขาดรูปแบบการสอนและทักษะการสอนตามจิตวิทยาการเรียนรู้ รวมทั้งขาดการวางแผนการสอนที่ถูกต้องตามลักษณะธรรมชาติของการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในตัวนักเรียน

สุมน อมรวิวัฒน์. (2530 : 21 – 23) ได้เสนอแนวการจัดการสภาพการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนไว้ 5 สภาพการณ์ คือ

1. การจัดสิ่งแวดล้อมที่สะอาด สงบ และสวยงาม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีจิตใจที่สงบและเกิดความคุ้นเคยกับระเบียบ วินัย และความสะอาดสวยงามต่างๆ จนรับไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และนำไปจัดสภาพแวดล้อมของตนเองและครอบครัวด้วย
2. ครูควรแสดงแบบอย่างที่ดีอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดศรัทธา และเห็นสิ่งที่ดีอยู่ตลอด และนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน
3. ในการสอนควรสร้างสถานการณ์จำลองให้เด็กได้ฝึกการเลือกและการตัดสินใจ ได้ตระหนักถึงความดี ความชั่ว และคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง
4. การสอนโดยใช้เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนตระหนักว่าในชีวิตจริงนั้น คนเราแต่ละคนจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และเรียนรู้วิถีทางการอยู่ร่วมกันและช่วยเหลือกัน
5. ครูควรเป็นผู้ให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ประพฤติดี ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะทำดีต่อไป และเกิดความมั่นใจว่าสิ่งที่ตนทำเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง

แรมสมร อยู่สภาพร. (2537 : 84) กล่าวถึง การปลูกฝังหรือส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนนั้น ครูผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญๆ 3 ประการ คือ การรู้จักลักษณะของ

ผู้เรียน การสร้างศรัทธาในตัวนักเรียน และการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียนให้เกิดในตัวผู้เรียน ถ้าครูคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ดังกล่าว ก็จะสามารถทำให้การปลูกฝังหรือส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนได้ผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้

แสง จันทรงาม. (2540 : 109 – 113) ได้กล่าวถึง พระพุทธเจ้าทรงมีคุณสมบัติของครูครบถ้วนได้แก่

1. ทรงมีความรู้ระดับสูงสุดคือ พระโพธิญาณแล้ว
2. ทรงมีความประพฤติเป็นแบบอย่างดีเยี่ยม ทรงพูดอย่างไร ทรงกระทำอย่างนั้น (ยถาวาที ตถาการี)
3. ทรงมีความสงสารสัตว์เป็นพื้นฐาน หวังช่วยเขาอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน เพราะพระองค์ไม่หวังสิ่งใดอีกแล้ว
4. ทรงมีอิทธิบาท 4 ในการทำงาน คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว เอาจริงในการสอน
5. ทรงรู้หน้าที่ 5 ประการ และทรงปฏิบัติตามได้ครบถ้วน คือแนะนำดี ให้เรียนดี สอนดี รู้จักยกย่อง และให้การคุ้มครองดูแลศิษย์เป็นอย่างดี

ผกา สัตยธรรม. (2544 : 306 - 332) ได้กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรใช้หลักประกอบในการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนประกอบกันหลายด้าน ซึ่งควรจะได้ศึกษาธรรมตามแนวของพระพุทธเจ้าซึ่งทรงเป็นพระบรมครูของมนุษย์และเทวดา พระพุทธองค์ทรงประกอบด้วยคุณสมบัติของครูที่ดีเลิศ
2. การสร้างศรัทธาในตัวนักเรียน บุคคลอันได้แก่ นักเรียน นิสิตนักศึกษา จะสนใจและตั้งใจในการประพฤติตนไปในทางที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น เขาจะต้องมีความเชื่อถือหรือศรัทธาเกิดขึ้นในใจของเขาเอง คือเห็นคุณค่าที่จะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้น โดยไม่ต้องอาศัยใครมาบังคับ ซึ่งเขาจะนำเอาด้วยความตั้งใจทำ เรียกว่า มีกำลังศรัทธาที่จะทำสิ่งที่ดีเอง การสร้างศรัทธาในตัวนักเรียนสามารถทำได้หลายแบบหลายวิธี สิ่งที่เห็นได้ชัดและได้ผลรวดเร็วก็คือ การที่ครูผู้สอนปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มีศีลธรรมจรรยา ครูสามารถปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีได้ นับเป็นการสร้างศรัทธาความเชื่อถือในตัวนักเรียนที่มีต่อครู ก่อให้เกิดความอยากทำตาม อยากทำดี ไม่อยากทำชั่วเพราะครูเป็นตัวอย่างที่ดีที่ได้รับความสำเร็จในชีวิต จากการนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่างทุกวัน นักเรียนได้เห็นผลจากการประพฤติดีเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติเหล่านั้น ทำให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาเกิดความศรัทธาขึ้นในใจและทำดีด้วยความเต็มใจเอง เพราะเห็นคุณค่าศรัทธาในความดี ซึ่งในทางพุทธศาสนาสอนไว้ให้ผู้เรียนหรือนักเรียน นิสิต นักศึกษาผู้ที่สนใจจะต้องเป็นผู้รู้และเข้าใจ ตรัสเรื่องสิ่งต่างๆ กระทำด้วยตัวเอง ไม่เชื่อเพราะครูสอนหรือเพื่อนบอก แต่ผู้เรียนจะต้องใช้ปัญญาไตร่ตรองด้วยตนเองให้เห็นคุณค่าจริง แล้วจึงปฏิบัติให้ใช้พิจารณาจากกาลามสูตร ซึ่งเป็นคำสอนในพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า ไม่ให้เชื่อมงายไร้เหตุผล

ดังนั้น การที่ครูรู้จักนักเรียน นิสิตนักศึกษาเป็นอย่างดี จะช่วยให้สามารถพิจารณาว่าจะใช้วิธีสอนวิธีเรียนแบบใดให้เหมาะกับของนักเรียน อันจะทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ได้เร็วจากสิ่งที่เขาสนใจ ครูที่

สามารถสอนโดยมีวิธีการที่เหมาะสมแก่ลักษณะของความสนใจหรือค่านิยมของศิษย์ ย่อมเกิดผลดีทำให้ศิษย์เกิดความเข้าใจ เกิดความพอใจ มีค่านิยมที่ดี และนำหลักธรรมต่างๆ ไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีแก่นักเรียนเองและสังคมส่วนรวมด้วย

3. การทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของครูในการสอนและอบรมเพื่อปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนนั้น วิธีสำคัญที่สุดคือการทำครูเป็นผู้ประพฤติชอบทั้งกาย วาจา และใจ ด้วยตนเองเป็นประการแรก เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนผู้พบเห็นและลูกศิษย์ของตนเอง จากพฤติกรรมของครูที่แสดงออกสัมพันธ์ใกล้ชิดกับศิษย์จะทำให้ศิษย์ได้สัมผัสจริง มีประสบการณ์ตรง เช่น ครูสอนให้นักเรียนตรงต่อเวลา ครูก็เข้าสอนตรงเวลาไม่มาช้ามาสาย ครูสอนให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ครูก็มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกงหรือพูดปดกับนักเรียนหรือกับผู้อื่น การทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีจะทำให้นักเรียนเกิดความศรัทธา เลื่อมใส และปฏิบัติตามสิ่งที่ครูกระทำ

4. การให้ความรู้ วิธีการส่งเสริมให้เยาวชนและคนทั่วไปมีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น วิธีการหนึ่งก็คือการเผยแพร่ธรรมให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป เปรียบเสมือนการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อให้ชนทุกชั้นและทุกคนได้รับรู้และตระหนักในคุณค่าของพระธรรมในด้านต่างๆ เมื่อประชาสัมพันธ์แล้วก็ควรหาวิธีโน้มน้าวและชักจูงจิตใจของทุกคนให้มีความสนใจ มีความศรัทธา รู้จักวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง และเกิดความเชื่อมั่นที่จะนำเอาพระธรรมเหล่านั้นมาปฏิบัติเป็นประจำ

5. การจัดกิจกรรมเสริม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดความเข้าใจ เมื่อนำไปปฏิบัติจริง การสอนในชั้นเรียนบางครั้งยังไม่เพียงพอที่จะให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง จึงควรมีการจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ จะด้วยวิธีการใดก็ตามที่ทำให้นักเรียน นิสิตนักศึกษาได้รับรู้ เรียนรู้ และเห็นคุณค่า นำไปปฏิบัติจริง สิ่งเหล่านี้ควรจะทำ

กิจกรรมที่ควรจัด ได้แก่

5.1 การจัดพิธีพุทธมาฆะ

5.2 ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างๆ

5.3 การพาไปฟังเทศน์ในเทศกาลเทศน์มหาชาติ

5.4 ส่งเสริมให้ไปในงานพิธีทางศาสนา

5.5 ส่งเสริมให้ไปร่วมงานในการพัฒนาวัดในด้านต่างๆ

5.6 ควรส่งเสริมให้เยาวชนได้ไปทำบุญตักบาตรในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ ที่ไม่ใช่เกี่ยวกับ

ทางศาสนา

5.7 การจัดตั้งชมรมพุทธศาสตร์หรือชมรมทางพุทธศาสนา

5.8 การฝึกปฏิบัติธรรม

5.9 โครงการตอบปัญหาธรรม

6. การปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียน นิสิตนักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นมาก จากการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียน นิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน พบว่า มีทัศนคติและค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งภายนอกมาก ถ้าเขาขาดความมีสติรอบคอบ จะก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเองและสังคมต่อไป ครูจึงควร

ปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่เหมาะสมแก่ศิษย์ในทุกระดับด้วยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้น โดยอาศัยหลักการทางด้านคุณธรรมจริยธรรม

สรุป การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนนั้น หมายถึง การอบรม สั่งสอน ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ทำให้เป็นคนดี ปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม พร้อมทั้งพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าในตนเองและสังคม

บรรณนิทัศน์ (Annotation)

ความหมายของบรรณนิทัศน์

นักวิชาการได้ให้ความหมายของบรรณนิทัศน์ไว้ต่างๆ กันดังนี้

รัฐจวน อินทรกำแหง. (ม.ป.ป. : 56) ได้อธิบายว่า บรรณนิทัศน์ คือ ข้อเขียนซึ่งผู้เขียนแนะนำผู้อ่านโดยเขียนคำอธิบายถึงสาระสำคัญของหนังสือโดยย่อ เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือเล่มนั้นๆ โดยสังเขปว่า มีสาระที่น่าสนใจหรือมีคุณค่าควรแก่การอ่านมากน้อยเพียงใด

กรมวิชาการ. (2535 : 216) ได้เขียนอธิบายไว้ว่า บรรณนิทัศน์ คือ คำอธิบายสาระสำคัญของหนังสือโดยย่อ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักหนังสือเล่มนั้นๆ โดยสังเขปว่า น่าสนใจและมีคุณค่าอย่างไร

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงษ์. (2540 : 90) ได้กล่าวว่า บรรณนิทัศน์ คือ การบอกกล่าวให้ทราบโดยย่อถึงสาระหรือเนื้อเรื่องของเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือวัสดุแต่ละชิ้น เป็นเครื่องช่วยการตัดสินใจเลือกเอกสาร หรือถ้าเอกสารได้รับการคัดเลือกเข้ามาในห้องสมุดแล้วก็เป็นเครื่องมือแจ้งแก่สมาชิกให้ทราบคุณค่าสาระของเอกสารนั้นๆ

สมพร ปันโต. (2546 : 32) ให้ความหมายของบรรณนิทัศน์ว่า หมายถึง คำอธิบายสาระสำคัญของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ โดยย่อ เพื่อสรุปเนื้อหาให้ครอบคลุมและเสนอคุณค่าของหนังสือเพื่อแนะนำหนังสือ จากข้อเขียน ซึ่งผู้เขียนได้แนะนำแก่ผู้อ่าน เกี่ยวกับหนังสือ ชื่อใดชื่อหนึ่ง ในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง เช่น เกี่ยวกับผู้แต่ง เนื้อเรื่อง โครงเรื่อง วิธีดำเนินเรื่องหรือ แนวการเขียน ลักษณะของการเขียน อาจแทรกความคิดเห็นของผู้เขียนไว้ด้วยนอกเหนือจากเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนั้นก็ได้อธิบายที่มาของ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่บรรณนิทัศน์ด้วย เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์

สมศักดิ์ ฐิตะยารักษ์. (2546 : 26) ได้กล่าวว่า บรรณนิทัศน์ หมายถึง คำอธิบายสาระสำคัญของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ โดยย่อ เพื่อแนะนำลักษณะเด่นๆ ของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ แต่ละเล่มว่าเขียนไปทำนองใด มีสาระสำคัญ และความมุ่งหมายอย่างไร

จากความหมายข้างต้น บรรณนิทัศน์ หมายถึง ข้อเขียนซึ่งผู้เขียนแนะนำผู้อ่านโดยสรุปสาระสำคัญของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ว่าเขียนไปทำนองใด มีความมุ่งหมายอย่างไร เป็นการนำเสนอคุณค่าของหนังสือ พร้อมทั้งระบุที่มาของเอกสารที่บรรณนิทัศน์ด้วย เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์

หลักของการทำบรรณนิทัศน์

กรมสามัญศึกษา. (2532 : 157) ได้อธิบายการจัดทำบรรณนิทัศน์ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ต้องเข้าใจความมุ่งหมายของหนังสือเล่มนั้นๆ
2. ควรจะทราบว่าคุณแต่งประสบความสำเร็จในการแต่งตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใดหรือไม่
3. เสนอส่วนดีและส่วนเสียที่แท้จริงของหนังสือ โดยปราศจากอคติ
4. ข้อความที่เขียนให้กระทัดรัด ครอบคลุมเนื้อหาวิชา
5. นำเหตุการณ์หรือความสนใจในปัจจุบัน เชื่อมโยงกับผู้เขียนและเนื้อหาในหนังสือนั้น เพื่อให้

เกิดความสนใจ

6. เข้าใจความต้องการและรสนิยมของชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ

กรมวิชาการ. (2535 : 217) ได้อธิบายถึง การจัดทำบรรณนิทัศน์ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้จัดทำจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการจัดทำ และพยายามเขียนบรรณนิทัศน์ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย
2. อ่านหนังสือให้เข้าใจโดยตลอด พร้อมทั้งอ่านคำนำด้วย เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง หรือรายละเอียด จับเนื้อหาสาระสำคัญให้ได้ แล้วจึงลงมือเขียนบรรณนิทัศน์

3. การเขียนบรรณนิทัศน์ ลงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ตามแบบบรรณานุกรม

ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. (2540 : 92) ได้อธิบายถึงลำดับขั้นในการจัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือ แต่ละเล่ม มีดังนี้

1. ศึกษาเนื้อเรื่องและแนวคิดให้เข้าใจ โดยพิจารณาอ่านจาก คำนำ สารบัญ และเนื้อเรื่อง โดยสังเขป
2. เขียนรายละเอียดทางบรรณานุกรม ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ (ถ้าพิมพ์ตั้งแต่ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป) สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า
3. เขียนข้อความที่เป็นบรรณนิทัศน์ คือสรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องโดยย่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และเสนอคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือเล่มนั้น

4. พิจารณาบททวน เนื้อหา สำนวนภาษา และความยาวให้เหมาะสม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการเขียนบรรณนิทัศน์จะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของหนังสือเล่มนั้น โดยสรุปเนื้อหาอย่างย่อ ๆ ใช้สำนวนที่กะทัดรัด เขียนให้ครอบคลุมเนื้อหา และระบุที่มาของเอกสารที่บรรณนิทัศน์ด้วย เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์

ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี

กรมวิชาการ. (2535 : 217) ได้อธิบายถึง ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. (2540 : 91) ที่กล่าวว่า บรรณนิทัศน์ที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำสั้นๆ รัดกุม ได้ความหมายตรงตามจุด ไม่พูดซ้ำซาก
2. ข้อความถูกต้องตามเนื้อหาสาระของหนังสือ
3. สำนวนภาษาสละสลวยน่าอ่าน

4. มีศิลป์ในการเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนั้นได้ชัดเจน เข้าใจคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือนั้นได้ดีพอสมควร

5. เป็นข้อความที่เขียนโดยปราศจากอคติ

6. ความยาวพอเหมาะสมควรที่จะให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องตามวัตถุประสงค์

รัฐจวน อินทรกำแหง. (2535 : 217) ได้กล่าวถึง ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี ว่าต้องใช้ถ้อยคำสั้น รัดกุม ได้ความตรงจุดมุ่งหมาย ข้อความถูกต้องตามเนื้อหาสาระของหนังสือ สำนักภาษาสะสรวาย นำอ่าน มีศิลป์ในการเขียนให้เข้าใจเนื้อเรื่องนั้นได้ชัดเจน และเข้าใจในคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือนั้นได้ดีพอสมควร การเขียนอาจเพิ่มเติมความคิดเห็น หรือข้อวิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือที่อ่านได้ตอนท้ายก็ได้ จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี คือ ต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น รัดกุม และได้ใจความสำคัญตรงตามจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสำนักภาษานำอ่านทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้อย่างชัดเจน

ประโยชน์ของบรรณนิทัศน์

นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของบรรณนิทัศน์ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ. (2535 : 78) ได้สรุปถึงบรรณนิทัศน์ว่า คือการจัดทำอธิบายประกอบรายชื่อหนังสือแต่ละเล่มโดยสังเขป แสดงให้เห็นเนื้อหาสาระ และความมุ่งหมายของหนังสือเล่มนั้นๆ มีประโยชน์ใช้เป็นคู่มือในการเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุด ใช้แนะนำหนังสือแก่ผู้อื่น ใช้เป็นแนวทางในการที่ผู้อ่านจะเลือกอ่านและค้นคว้าได้ตรงตามความต้องการและความสนใจได้อย่างรวดเร็ว ทั้งให้ผู้อ่านได้ทราบเนื้อหาโดยย่อของหนังสือเล่มนั้นๆ

รัชนิกร ทองสุคติ. (2545 : 47) ได้กล่าวว่า บรรณนิทัศน์ เป็นกิจกรรมที่บรรณารักษ์เขียนอธิบายถึงสาระสำคัญของหนังสือโดยย่อ เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านได้รู้จักหนังสือเล่มนั้นโดยสังเขปว่ามีสาระที่น่าสนใจ หรือคุณค่าแก่การซื้ออ่านและช่วยประหยัดเวลาในการเลือกหนังสือ ซึ่งการเขียนบรรณนิทัศน์ควรเขียนให้สะดุดใจ เขียนเสนอแนะอย่างมีการคิดวิเคราะห์ และใช้วิจารณ์ญาณในการนำเสนอ

สมพร ปันโต. (2546 : 35) ได้กล่าวว่า บรรณนิทัศน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การคิด การเขียนได้เป็นอย่างดี และยังนำมาประยุกต์ใช้เนื้อหาที่ได้อ่านในกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาในบรรณนิทัศน์เป็นการสรุปสาระที่สำคัญโดยย่ออย่างครอบคลุม ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นคว้าได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บรรณนิทัศน์มีประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดเป็นผู้แนะนำหนังสือใหม่ทุกเล่มแก่ผู้สนใจหนังสือที่ห้องสมุดจัดหามาให้ออกไปสู่สายตาผู้อ่านโดยนำเสนอในรูปของบรรณนิทัศน์โดยสังเขป ซึ่งผู้อ่านที่ไม่มีเวลามากมายนัก สามารถทราบเรื่องราวของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์เหล่านั้นได้จากบรรณนิทัศน์ ในขณะที่เดียวกันบรรณนิทัศน์เป็นสื่อในการนำไปสู่การค้นหานักหนังสือที่ต้องการต่อไป

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ารวบรวมโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ คือ

1. วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์
2. การลำดับเนื้อหาบรรณนิทัศน์
3. การจัดทำตราชนิทัศน์
4. การจัดทำบรรณานุกรม

วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ ตำราจำนวน 23 เรื่อง วารสารจำนวน 25 เรื่อง และงานวิจัยจำนวน 53 เรื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 - 2546 เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู
2. จัดหมวดหมู่เอกสารตามที่ได้มา โดยจัดกลุ่มดังนี้
 - 2.1 หนังสือ ตำรา
 - 2.2 วารสาร
 - 2.3 งานวิจัย
3. อ่านและสรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องโดยย่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและคุณค่าของเอกสาร โดยคำนึงถึงขอบเขตการศึกษาดังนี้
 - 3.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของครู
 - 3.2 ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู
 - 3.3 คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม
 - 3.4 การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู
 - 3.5 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน
4. พิจารณาตรวจสอบเนื้อหา สำนวนภาษา และจัดระบบในการนำเสนอเนื้อหาสาระ
5. จัดทำบรรณานุกรม ตามหลักเกณฑ์วิธีการเขียนบรรณานุกรม
6. จัดทำตราชนิทัศน์โดยนำเสนอใน 3 รูปแบบเพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าโดยแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง คือ
 - 6.1 ตราชนิทัศน์ชื่อเรื่อง
 - 6.2 ตราชนิทัศน์ชื่อผู้แต่ง
 - 6.3 ตราชนิทัศน์หัวเรื่อง

การลำดับเนื้อหาบรรณนิทัศน์

แยกตามประเภทเอกสารที่ศึกษา ดังนี้

1. บรรณนิทัศน์หนังสือ ตำรา อยู่ในบทที่ 4
2. บรรณนิทัศน์วารสาร อยู่ในบทที่ 5
3. บรรณนิทัศน์งานวิจัย อยู่ในบทที่ 6

ในแต่ละประเภทของเอกสารอ้างอิงเรียงลำดับตามอักษรชื่อผู้แต่งตามพจนานุกรม

ตัวอย่างบรรณนิทัศน์หนังสือ ตำรา

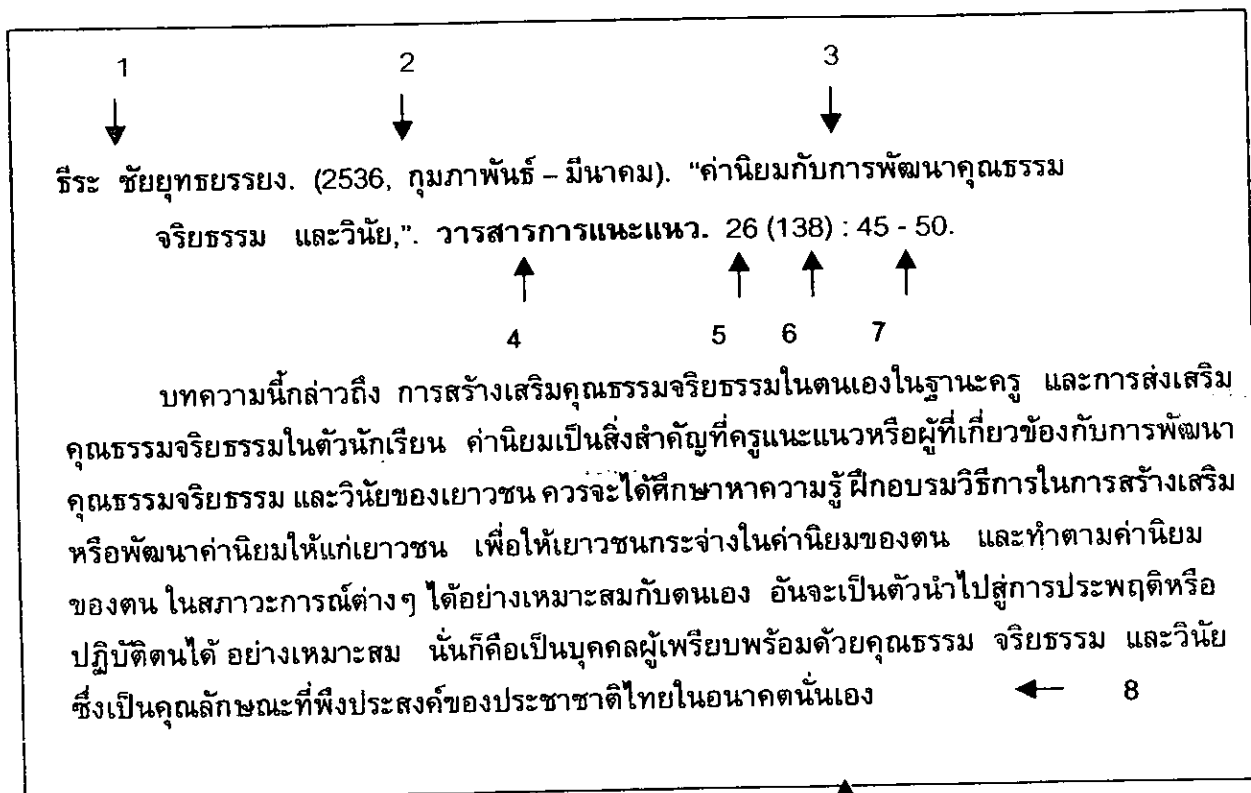
1	2	3	4	5
↓	↓	↓	↓	↓

ผกา สัตยธรรม. (2544). คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย, ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวเองและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน เป็นหนังสือประกอบการเรียนสำหรับสำหรับนิสิต คณะครุศาสตร์ สาขาประถมศึกษาและ สาขาปฐมวัย ให้ได้ทราบถึงความรู้ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในชีวิตประจำวัน สำหรับผู้ที่ต้องการจะมีความสงบสุขในชีวิตและความสำเร็จในการทำงาน ครูที่ดีจึงต้องมี คุณธรรมและจริยธรรม แม้ผู้ที่อ่านจะไม่ได้เป็นครูถ้าสนใจศึกษาคุณธรรมของครู ก็จะได้ ประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จได้เช่นกันถ้าได้นำไปปฏิบัติ จริง เนื้อหาภายในหนังสือประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของคุณธรรมของครู งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน บทบาท หน้าที่ และคุณธรรมของครู รวมทั้งการสร้างเสริมคุณธรรมในตนเองและในตัวนักเรียน อีกด้วย

1. ชื่อผู้แต่ง
2. ปีที่พิมพ์
3. ชื่อเรื่อง
4. เมืองที่พิมพ์
5. สถานที่พิมพ์
6. เนื้อหาสาระสำคัญ
7. บรรณนิทัศน์

ตัวอย่างบรรณนิทัศน์วารสาร

1. ชื่อผู้เขียน
2. ปี, เดือน
3. ชื่อบทความ
4. ชื่อวารสาร
5. ปีที่
6. ฉบับที่
7. หน้าให้อ้าง
8. เนื้อหาสาระสำคัญ
9. บรรณนิทัศน์

การจัดทำดรรชนีบรรณนิทัศน์

การจัดทำดรรชนีบรรณนิทัศน์ หนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัย ผู้ศึกษาได้จัดทำดรรชนีช่วยสืบค้นแก่ผู้ที่สนใจ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการศึกษาค้นคว้าเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. ดรรชนีชื่อเรื่อง
2. ดรรชนีชื่อผู้แต่ง
3. ดรรชนีหัวเรื่อง

การจัดทำดรรชนีแต่ละรูปแบบดำเนินการดังนี้

1. ดรรชนีชื่อเรื่อง

การจัดทำดรรชนีชื่อเรื่อง โดยรวบรวมชื่อเรื่องของหนังสือและตำรา วารสาร และงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 100 เรื่อง มาเรียบเรียงโดยมีขั้นตอนดังนี้

เรียบเรียงชื่อเรื่องแต่ละประเภทตามลำดับแต่ละประเภทตามตัวอักษรแบบพจนานุกรมตามประเภทของเอกสารที่นำเสนอตามตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างครรชนีชื่อเรื่อง

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ	48
การพัฒนาวิชาชีพครู	47
การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารบ้านเมือง	45
ครูกับการเปลี่ยนแปลง	52
ครูกับหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไป	56
ครูช่วยผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองได้อย่างไร	49
ครูดีที่หนึ่งในโลก	47
ครูต้องไม่ประพฤติดนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางด้านสติปัญญา และร่างกายของเด็ก	47
ความเป็นครูเมื่อย้อนดูตัวเอง	48
ความหมายของจริยธรรม	55
ค่านิยมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัย	49
คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร	54
คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการมืออาชีพ	53
คุณธรรมและจริยธรรมที่ครูควรจะต้องทำ	46
คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่	54
คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526	45

2. ครรชนีชื่อผู้แต่ง

ครรชนีชื่อผู้แต่งเป็นการรวบรวมชื่อผู้แต่งของ หนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัย
จำนวน 100 เรื่อง มาเรียบเรียงโดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. เรียบเรียงรายชื่อผู้แต่งตามลำดับอักษรแบบพจนานุกรม
2. ใส่เลขหน้ากำกับตามที่ชื่อผู้แต่งนั้นปรากฏ

ตัวอย่างครรชนีชื่อผู้แต่ง

กนกพรรณ บุญธรรม	57
กรมวิชาการ	36
กรมวิชาการ	36
กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักเลขาธิการคุรุสภา	45
เกียรติ ชัยพิพัฒน์	45
โกเมท เทือกสุบรรณ.	58
คณศ เพชรโรทัย	45
จันทร์ทัย สุพัฒนานนท์.	59
จิตรประสงค์ ชาวเจริญ	59
จิรภรณ์ วสุวัต	60
เจนการณณ์ เพียงปราชญ์.	61
ชูดา จิตพิทักษ์	46
ชูจิตรี แซ่มล้าเจียก	62
ชูศรี ปัญญามูลวงษา.	63
ชูศรี พุทธเจริญ.	64
โชคชัย ชยธวัช	37
ฐิติภัทร ประสิทธิ์พร	47
ณรงค์ รอดพันธ์	47

3. ครรชนีหัวเรื่อง

ครรชนีหัวเรื่องมีข้อแตกต่างจากครรชนีชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง โดยผู้ศึกษาต้องอ่านข้อความหรือเนื้อหาจากเอกสารแต่ละประเภท ให้เข้าใจโดยละเอียดแล้วสรุปเอกสารนั้นว่า กล่าวถึงเรื่องใดเป็นหัวใจสำคัญ แล้วสรุปเป็นหัวเรื่องของเอกสารนั้นๆ การจัดทำนั้นค่อนข้างยากกว่าครรชนีประเภทอื่นๆ โดยมีวิธีการดังนี้คือ

1. อ่านสรุปเนื้อหาของหนังสือ ตำรา วารสารและงานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับคุณธรรมของครู
2. กำหนดหัวเรื่องให้ครอบคลุมกับเนื้อเรื่อง
3. เรียบเรียงหัวเรื่องตามลำดับตัวอักษรแบบพจนานุกรม

ตัวอย่างครรชนีหัวเรื่อง

ครู - การพัฒนา	40
ครู - การศึกษา	37, 38, 41, 42
ครู - การส่งเสริมคุณธรรม	43
ครู - การสอนที่ดี	36
ครู - คุณธรรม	38, 39, 42
ครู - คุณธรรม จริยธรรม และการศึกษา	40
ครู - จรรยาบรรณ	42

การจัดทำบรรณานุกรม

เขียนบรรณานุกรมตามหลักเกณฑ์ คู่มือการเรียบเรียงปฏิญญานีพนธ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. บรรณานุกรม หนังสือตำรา วิธีเขียนคือ ชื่อ-สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ตัวอย่างบรรณานุกรม หนังสือ ตำรา

ผกา สัตยธรรม. (2544). คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. บรรณานุกรม วารสาร วิธีเขียนคือ ชื่อ-สกุลผู้เขียนบทความ. (ปี, เดือน). "ชื่อเรื่อง," ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่) : หน้าที่อ้าง

ตัวอย่างบรรณานุกรม วารสาร

วีระ ชัยยุทธธรรม. (2536, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). "คำนิยมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัย," วารสารการแนะแนว. 26 (138) : 45 - 50.

3. บรรณานุกรมงานวิจัย วิธีเขียนคือ ชื่อ-สกุล ผู้ทำวิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. หลังชื่อเรื่องให้เติมคำว่า ปริญญาานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ และอักษรย่อของปริญญาานิพนธ์หรือสารนิพนธ์. (สาขาวิชาเอก). สถานที่พิมพ์ : บัณฑิตวิทยาลัย ชื่อมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ตัวอย่างบรรณานุกรม งานวิจัย

มยุรี เศวตนัย. (2542). คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

บทที่ 4

บรรณนิทัศน์จากหนังสือ ตำรา

การศึกษาค้นคว้าเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครู ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ ตำรา จำนวน 22 เรื่อง และจัดทำบรรณนิทัศน์ตามขอบเขตของเรื่องที่ศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญโดยนำเสนอเรียงตามอักษรชื่อผู้แต่งตามพจนานุกรม ดังนี้

กรมวิชาการ. (2538). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน เป็นเอกสารทางวิชาการที่ กรมวิชาการ โดยโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นความมีวินัยและความเป็น ประชาธิปไตย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำรูปแบบยุทธวิธี ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนเป็น คนมีวินัยในตนเอง และมีบุคลิกภาพประชาธิปไตย พร้อมทั้งจะออกไปเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม ประชาธิปไตย

กรมวิชาการ. (2544). การสอนดีมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

หนังสือเล่มนี้ กรมวิชาการ ได้แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง Quality in Teaching ของ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development – OECD) เพื่อใช้เป็นหนังสือความรู้สำหรับครูระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มี เนื้อหารายละเอียดกล่าวถึงรายงานการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการสอนของโรงเรียนประถมและ มัธยมศึกษาในประเทศกลุ่มผู้นำทางเศรษฐกิจระดับโลก จำนวน 11 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา รายงานดังกล่าว ได้วิจัยคุณลักษณะของครูที่ดี ที่มีคุณธรรมจริยธรรม เช่น ครูต้องมีระเบียบวินัย ไม่มาสาย ไม่เลือกที่รัก มักที่ชังศิษย์ ฯลฯ และวิธีทำงานที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศเหล่านี้ อีกทั้งยังยกตัวอย่าง โรงเรียนที่มีคุณลักษณะส่งเสริมการสอนที่มีคุณภาพ ตลอดจนขอบเขตนโยบายการปรับปรุงคุณภาพครูใน ประเทศที่ทำการวิจัย นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการริเริ่มปรับปรุงคุณภาพ ครูอีกด้วย เนื้อหาเช่นนี้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูเป็น อย่างยิ่ง

โชคชัย ชยวัช. (2546). แต่คุณครู... ด้วยดวงใจ. กรุงเทพฯ : ซี. พี. บุ๊คส์ สแตนดาร์ด.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม การส่งเสริมและพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมในฐานะครู การเรียนรู้วันนี้ คือการเรียนรู้เพื่ออนาคตที่จะต้องพัฒนาตนเองให้

รวดเร็ว เหมือนกับการยืนอยู่บนที่สูง ที่จะสามารถมองเห็นสิ่งที่อยู่เบื้องล่าง ได้ชัดเจนกว่าคนที่มองอยู่ด้านล่างครูทุกคนจึงต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะว่าตำราที่สอน หนังสือที่นักเรียนใช้เรียน จะมีสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นทุกวัน มีตำราใหม่เกิดขึ้นทุกวินาที จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ครู” อันเป็นศูนย์รวมหรือแหล่งความรู้ที่จะสนอง เสริมสร้าง เสนอแนะให้กับนักเรียน ให้โอกาสนักเรียน ได้รับการเรียนรู้ที่ดี ได้โอกาสที่ดี เขาก็จะสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ ปัญหาในการพัฒนาของเด็ก ซึ่งครูเป็นแม่พิมพ์ที่ได้หลอมเอาไว้อย่างรีบร้อน มีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร ขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม่พิมพ์หรือครูที่ดีมีมาก แต่แม่พิมพ์ที่ไม่ดี ไม่มีคุณภาพก็เยอะ แล้วค่าตอบแทนก็น้อย ดังนั้นเด็กจึงต้องมีการพัฒนาอย่างมาก ครูต้องสอดรับและมีจิตวิญญาณที่จะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในตัวเด็ก เพื่อให้สังคมไทยในอนาคตดียิ่งขึ้นๆ ไป

दारंग प्रसेरिगुल. (2542). **ความเป็นครู**. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของครู, ลักษณะของครูที่ดี, บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู และคุณธรรมจรรยาบรรณสำหรับครู เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหนังสือสำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกโปรแกรมวิชา คณะครุศาสตร์ ราชภัฏวิทยา 1011101 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของครู บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู ลักษณะครูที่ดี การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเกิดความรักความศรัทธาในอาชีพครู การพัฒนาบุคลิกภาพและค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับครู คุณธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู เพื่อให้เป็นครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และการส่งเสริมและยกระดับในวิชาชีพครู สถาบันสมาคมและองค์กรวิชาชีพครู

ทวีป อภิสิทธิ์. (2539). **การสร้างสมรรถภาพในวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ**. กรุงเทพฯ :

ตันอ้อ แกรมมี.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู อาชีพครูเป็นวิชาชีพเฉพาะ เป็นอาชีพที่ต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติประกอบพร้อมไปด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการคือ ประการที่ 1 มีความรู้ด้านวิชาการเป็นอย่างดี ประการที่ 2 มีทักษะในการสอนอย่างผู้มีความรู้หลักการและหลักเกณฑ์ และประการที่ 3 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรม และศีลธรรมประจำใจที่จำเป็นแก่บุคคลในวิชานี้จะพึงมี สำหรับนักศึกษาครูนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการย่อมได้รับการอบรมสั่งสอนโดยวิธีการบอกเล่าอธิบายจากครูอาจารย์ หรือให้อ่านจากตำราต่างๆ มีความรู้เพียงพอที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพได้แล้ว แต่ในเรื่องทักษะ เจตคติ และคุณธรรมประจำใจ สิ่งเหล่านี้มิใช่จะเกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ง่ายๆ โดยเพียงแต่การฟังอธิบาย บอกเล่าจากครูอาจารย์ หรืออ่านจากตำราเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยกิจกรรมอื่นอีกหลายๆ อย่างเป็นสื่อฝึกฝนเพื่อนำไปสู่การมีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูที่แท้จริงต่อไปด้วย จึงต้องใช้กิจกรรมต่างๆ อันจะเป็นสื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์ (1996).

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของครู ลักษณะของครูที่ดี หน้าที่และความรับผิดชอบของครู แนวคิดทางศาสนาและปรัชญาเกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธาในอาชีพครู การพัฒนาบุคลิกภาพ และค่านิยมในวิชาชีพครู คุณธรรมและจรรยาบรรณของครู สถาบันวิชาชีพครูและองค์กรวิชาชีพครู การส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครู และการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู ผู้เขียนวิเคราะห์ความเป็นครูของครูไทยตามกรอบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของสภาสถาบันราชภัฏ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดความเชื่อที่ว่าครูไทยจะต้องตั้งมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมที่ถูกต้องไม่ว่าสังคมโลกสังคมชาติจะผันผวนเพียงใด ครูไทยต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ในการเป็นคนดีเป็นพลเมืองดี และเป็นพลโลกที่ดี

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). **ความเป็นครูไทย**. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์ (1996).

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในฐานะครู เนื้อหาประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของครู วิชาชีพครู องค์กรวิชาชีพครู ลักษณะของครูที่ดี การปลูกฝังความศรัทธาในอาชีพครู การพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับครู และคุณธรรมและจรรยาบรรณของครู หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับรายวิชา 101116 หลักการศึกษาและความเป็นครูไทย 3 (2-2) ที่สภาสถาบันราชภัฏพายัพบูรณาการ 2 รายวิชาเดิมเข้าด้วยกัน

ผกา สัตยธรรม. (2544). **คุณธรรมของครู**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความหมาย ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวเองและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในต่อนักเรียน เป็นหนังสือประกอบการเรียนสำหรับสำหรับนิสิต คณะครุศาสตร์ สาขาประถมศึกษาและสาขาปฐมวัย ให้ได้ทราบถึงความรู้ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน สำหรับผู้ที่ต้องการจะมีความสุขในชีวิตและความสำเร็จในการทำงาน ครูซึ่งอยู่ในฐานะผู้นำของสังคม เป็นผู้ให้ความรู้และแสงสว่างทางปัญญาแก่ศิษย์ ครูที่ดีจึงต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม แม้ผู้ที่อ่านจะไม่ได้เป็นครูถ้าสนใจศึกษาคุณธรรมของครูก็จะได้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จได้เช่นกันถ้าได้นำไปปฏิบัติจริง เนื้อหาภายในหนังสือประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของคุณธรรมของครู งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน บทบาท หน้าที่ และคุณธรรมของครู รวมทั้งการสร้างเสริมคุณธรรมในตนเองและในต่อนักเรียนอีกด้วย

พระภิกษุวิริยคุณ. (2543). **แม่แบบคนดี**. ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแม่แบบที่ดี ในปัจจุบันสังคมไทยเราประสบวิกฤตการณ์ทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม มาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ในด้านการเมือง มีการคอร์รัปชันกันอย่างกว้างขวาง สำหรับด้านสังคม มีการติดยาเสพติด โรคเอดส์ การลอกเลียนวัฒนธรรมต่างประเทศที่น่าสะอิดสะเอียนของเหล่าเยาวชน โดยปราศจากความคิดไตร่ตรอง

พฤติกรรมเหล่านี้นอกจากจะก่อปัญหาขึ้นมามากมายในสังคมแล้ว ยังจะเป็นตัวบ่อนทำลายชาติให้ล่มสลายในที่สุด ครูในฐานะแม่แบบคนดี จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และสร้างเสริมสิ่งเหล่านี้ให้แก่ศิษย์ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ เป็นการผลักดันปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันให้ลดน้อยลงในอนาคต

พระมหาอดิศร ธิรสีโล. (2540). **คุณธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยเรียบเรียงแนวคิดจาก ผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ และสอดแทรกแนวความคิดและประสบการณ์สอนจากผู้เขียนไว้ด้วย เนื้อหาภายใน ประกอบด้วยความเป็นครู การนำเอาแนวความคิดทางศาสนาและปรัชญามาใช้ทางการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครู ลักษณะของครูดีมีคุณภาพมีคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาบุคลิกภาพและ ค่านิยมในวิชาชีพ บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของครู และปัญหาของคุณธรรมกับความเป็นครู

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. (2545). **มงคลชีวิต ฉบับ "ทางก้าวหน้า" เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : ชมรม

พุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน เป็นหนังสือประกอบการ สอบแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ "ทางก้าวหน้า" เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ โดยการส่งเสริมให้เยาวชนมีความสนใจศึกษาธรรมะ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนเกิดความเข้าใจซาบซึ้งในหลักธรรมเหล่านั้น และนำไปใช้เป็น หลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เนื้อหาประกอบด้วยมงคลชีวิตที่ 1 - 21 ดังนี้ ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต บูชาบุคคลที่ควรบูชา อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม มีบุญวาสนามาก่อน ตั้งตนชอบ เป็นพหูสูต มีศิลปะ มีวินัย มีวาจาสุภาพมีดี บำรุงบิดามารดา เลี้ยงดูบุตร สงเคราะห์ภรรยา (สามี) ทำงานไม่คั่งค้าง บำเพ็ญทาน ประพฤติธรรม สงเคราะห์ญาติ ทำงานไม่มีโทษ งดเว้นจากบาป สรรวมจากการตีม้น้ำเมา และไม่ประมาท ในธรรม

พิสิฐ เจริญสุข. (2542). **คู่มือการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนโดยเน้นให้คนในสังคมมี ความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้มาโดยตลอด และได้กำหนด วิสัยทัศน์ไว้ว่า "การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม คิดเป็น ทำเป็น พึ่งตนเองได้ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สร้างสรรค์สังคมที่สงบสุข มีความรัก ความเอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความรอบรู้ มีความสามารถที่เป็นสากลดำรงไว้ซึ่งความเป็น ไทย) เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยอาศัยหลักธรรมในมงคลสูตร 38 ประการ แต่มีได้นำมากล่าวไว้ทั้งหมด นำมากล่าวเฉพาะมงคล 4 ประการ คือ

1) การไม่คบคนพาล 2) การคบบัณฑิต 3) การบูชาผู้ที่ควรบูชา 4) การเลี้ยงดูบิดามารดาให้เป็นสุข นอกจากนี้ยังมีบทความ พิธีกรรมทางศาสนาและหัวข้อธรรมอื่นๆ ที่ควรทราบรวมอยู่ด้วยในบทสุดท้าย ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2544). **ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม**

และการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 3.

หนังสือรวมบทความเล่มนี้ เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู ในปัจจุบันสังคมกำลังประสบปัญหาด้านความเสื่อมของคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะครูผู้มีหน้าที่ สอนและอบรมศิษย์ หากเป็นผู้บกพร่องในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมแล้ว อนาคตของการศึกษาไทยและ สังคมไทยคงจะแย่ต่อไป ดังนั้นครูควรมีการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองในฐานะ ครู เนื้อหาในเล่มเป็นชุดรวมบทความที่นำเสนอประเด็นทางคุณธรรม จริยธรรม และการศึกษาซึ่งกำลัง เป็นปัญหาสำคัญของสังคมปัจจุบันที่จะต้องช่วยกันคิดและทำอย่างจริงจัง เนื้อหาในหนังสือแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ คุณธรรม จริยธรรมกับสังคมไทย, จริยธรรมและการปลูกฝังจริยธรรม และ จริยธรรมกับ การศึกษา

ยนต์ ชุ่มจิต. (2535). **การพัฒนาครู.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในฐานะครู ลักษณะสำคัญ ประการหนึ่งของวิชาชีพ ก็คือสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่ยัง เป็นผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆ อยู่ ผู้ประกอบวิชาชีพครูก็มีลักษณะเช่นเดียวกันนั่นคือ จะต้องได้รับการพัฒนา เพื่อความเจริญงอกงามทั้งในด้านส่วนตัวและทางด้านวิชาชีพ ตลอดเวลาที่ยังทำหน้าที่การสอนอยู่ เนื้อหา ภายในหนังสือประกอบด้วย ความสำคัญของการพัฒนาครู พฤติกรรม และควมมีประสิทธิภาพในการพัฒนาครู คุณลักษณะของครูที่ดี ปัจจัยแวดล้อมเพื่อการพัฒนา และวิธีการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู การส่งเสริมและพัฒนาครูนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบสองด้านใหญ่ๆ ด้วยกัน หนึ่ง คือองค์ประกอบภายใน ซึ่งหมายถึงตัวครูเองจะต้องมีความต้องการที่พัฒนาตนเอง และ สอง คือ องค์ประกอบภายนอก หมายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสนับสนุน กระตุ้นเร้าให้ครูมีความกระตือรือร้นที่จะ พัฒนาตนเอง นั่นก็คือนักวิชาการ รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ ณาจารย์ในสถาบัน ผลิตครู และบุคลากรต่างๆ ในองค์กรวิชาชีพครู

ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). **การศึกษาและความเป็นครูไทย.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง บทบาทและความสำคัญของครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะของครู ไทยที่พึงประสงค์ และการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่าง ถูกต้องได้ต้องมีระบบการศึกษาและกระบวนการให้การศึกษที่ดี และกระบวนการให้การศึกษาดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพก็เพราะมีครูที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มี บทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และสร้างสรรค์บ้านดลอนาคตของชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง ทั้งนี้ เพราะครูเป็นผู้พัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีของครอบครัวและสังคม

และมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ เมื่อเยาวชนที่ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเป็นกำลังสำคัญของชาติบ้านเมืองต่อไป เนื้อหาในหนังสือเป็นความรู้พื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพครู และครูประจำการได้มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาการศึกษา เช่น ความหมายของการศึกษา ความมุ่งหมายและความสำคัญของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดและการบริหารการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นครู บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของครู คุณลักษณะของครูไทยที่พึงประสงค์ หลักคุณธรรมสำหรับครู การพัฒนาคุณธรรมของครู และบทบาทของการศึกษาและครูในการสร้างสันติภาพและสันติสุขในสังคมไทยสังคมโลก ซึ่งทุกเรื่องดังกล่าวนี้ ล้วนมีความจำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งสิ้น

ยุพา นันทะไชย. (2536). **จริยธรรมและจรรยาสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความสำคัญของจริยธรรมกับครู วิชาชีพครูจัดได้ว่าเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญและได้รับการยกย่องจากสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมไทย ครูได้รับความเคารพนับถือเปรียบได้กับการเทอดทูนเป็นบุพการีลำดับรองต่อจากพ่อแม่ ทั้งยังได้รับการเทอดทูนเป็นปูชนียบุคคล ผู้ควรกราบไหว้บูชาตลอด เนื่องจากครูเป็นผู้สำคัญทั้งในฐานะ ผู้นำ ผู้กระทำ ผู้สร้างสรรค์ ความเจริญงอกงามให้แก่ทุกชีวิต ครูจึงเป็นผู้ที่สังคมให้ความคาดหวังในภาพลักษณ์ของบุคคลที่เปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมในทุกด้าน ดังนั้น ครูจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และยึดถือปฏิบัติตามหลักในจริยธรรมที่สังคมกำหนดไว้เป็นสำคัญ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน

แรมสมร อยู่สถาพร. (2537). **คุณธรรมของครู**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของคุณธรรมของครู การสร้างเสริมคุณธรรมในตนเองในฐานะครู การส่งเสริมคุณธรรมในตัวนักเรียน การวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านคุณธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน บทบาท หน้าที่ และคุณธรรมของครู เป็นเอกสารคำสอนวิชา 413313 สำหรับนิสิตปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษา และสาขาการศึกษาปฐมวัย เนื้อหาให้ความรู้พื้นฐานด้านคุณธรรมและ

จริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยแก่ผู้ที่จะเป็นครูในอนาคต และเป็นข้อเตือนใจให้ตระหนักถึงหน้าที่และบทบาทของตนในฐานะปูชนียบุคคลและผู้นำของสังคมและประเทศชาติ

สาโรช บัวศรี. (2544). **รวมบทความและงานเขียน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี**

การศึกษา ปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความและงานเขียน ประกอบด้วยบทความทั้งหมด 12 เรื่อง คือ 1) ความหมายของคำว่า "การศึกษา" 2) วิชาการศึกษาคืออะไร 3) ข้อคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาไทย 4) หัวข้อในการคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา 5) วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ

6) ทฤษฎีการวางแผนที่ครูควรทราบ 7) พุทธศาสนากับการศึกษาแผนใหม่ 8) ความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” 9) การบำเพ็ญทานของพระเวสสันดร 10) จริยธรรมศึกษา 11) การศึกษาแผนใหม่ : เกร็ดน่ารู้ และ 12) ความเป็นเลิศทางการศึกษา ในเรื่องที่ 10 จริยธรรมศึกษานั้น ได้อธิบายความหมาย และความเป็นมาของจริยธรรม การผลักดันให้เกิดศรัทธาที่จะศึกษาเล่าเรียนจริยธรรมและปฏิบัติตนตาม แนวทางของจริยธรรม และวิธีปลูกฝังจริยธรรมในหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2543) **แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539.**

กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง จรรยาบรรณครู จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นการเฉพาะ โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 7 มาตรา 53 ว่าด้วย ให้องค์กรวิชาชีพครูมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและ จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการที่จะพัฒนาวิชาชีพครูในทุกๆ ด้าน ให้เป็น อาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับของสังคมเช่นในอดีตที่ผ่านมา หนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางหลัก ในการกำกับดูแลครูให้ครูได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และเพื่อให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ จรรยาบรรณเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การศึกษาดังกล่าวให้เป็นปกตินิสัย โดย จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 มีทั้งหมด 9 ข้อ ดังนี้ 1) ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า 2) ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ 3) ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ 4) ครูต้องไม่กระทำ ตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ 5) ครูต้องไม่ แสวงหาประโยชน์เป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ 6) ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และ

วิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ 7) ครูย่อมรักและ ศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู 8) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชน ในทางสร้างสรรค์ และ 9) ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำ ในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และ วัฒนธรรมไทย

สุน อมรวิวัฒน์ และคณะ. (2536). **กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจรรยาแห่ง วิชาชีพครู.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้มีกรณีศึกษาทั้งหมด 15 กรณี เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนิสิต มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนวิชา 411-103 ปฐมนิเทศการศึกษา วิชา 410-280 ประสบการณ์วิชาชีพ วิชา 413-313 คุณธรรมสำหรับครูซึ่งเปิดสอนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื้อหาเป็นการเสนอกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มนิสิต กลุ่มครูในโรงเรียน และกลุ่มอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ในแต่ละกรณีมีการเสนอประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ประเด็นที่ประทับใจและสะท้อนใจ ประเด็นอภิปรายบางเรื่องมีบทความข่าว เหตุการณ์ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องแนวการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมเสนอแนะ และการวัดประเมินผล บางเรื่องได้แนบตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นของนิสิต หลังจากที่ได้ทดลองกรณีศึกษานี้แล้วด้วย และในท้ายเล่มมีบทกลอนสอนใจและแบบประเมินผลตนเอง ที่อาจนำไปเป็นแนวทางการสอนได้ด้วย

สุรีย์ สุเมธินฤมิตร.(2539). เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 404363 ประสบการณ์วิชาชีพครู 3.

ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพครูนั้น สิ่งที่สำคัญที่ครูควรมี นั่นก็คือการเป็นครูผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม และสามารถถ่ายทอดและสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนั้นไปยังศิษย์ได้อีกด้วย เนื้อหาเป็นเอกสารประกอบการสอนวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู และสามารถนำไปประกอบเป็นคู่มือในการฝึกสอนได้ด้วย เนื้อหาประกอบด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู หน้าที่และความรับผิดชอบ คุณสมบัติของครูที่ดี หลักสูตรที่ดี การนำหลักสูตรไปใช้ การสร้างแผนการสอน ปรัชญาการสอนและการสอนแบบต่างๆ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับครู การเตรียมก่อนฝึกปฏิบัติงาน และการฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียน

ไสว มาลาทอง. (2542). คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา

นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นสำหรับวิชาจริยศาสตร์ โดยนำเอาหลักธรรมจากหนังสือเรียนนักเรียน ตรี - โท - เอก มาเป็นแกนนำ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) "ข้อที่ 3 การเผยแผ่หลักธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกรูปแบบให้กว้างขวาง เพื่อสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง" เนื้อหาภายในประกอบด้วย 1) ธรรมสำหรับส่งเสริมการพัฒนาชีวิต 2) ธรรมสำหรับส่งเสริมการพัฒนาสังคม 3) ธรรมสำหรับส่งเสริมการพัฒนาครอบครัว 4) ธรรมสำหรับส่งเสริมการปกครอง 5) ธรรมสำหรับส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และ 6) หลักการประกอบความดีทั่วไป

บทที่ 5

บรรณทัศน์จากวารสาร

บรรณทัศน์บทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู จำนวน 25 เรื่อง เรียงตามอักษร
ชื่อผู้แต่งตามพจนานุกรม ดังนี้

กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2535, มกราคม - มีนาคม). "คุณลักษณะของ
พฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526,"
วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 20 (2) : 75 - 88.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวครู จากสภาพปัจจุบันของสังคมไทย
ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุและจิตใจ มีผลทำให้วิถี
ทางในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมมีผล
กระทบถึงบทบาทและมาตรฐาน ความประพฤติของครู เป็นผลทำให้ครูอีกจำนวนไม่น้อยปฏิบัติตนไม่
สอดคล้องกับจรรยาบรรณ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครูที่กำหนดไว้ เนื้อหาในบทความเป็นการ
วิจัยที่มุ่งศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูและพฤติกรรมของครู ตามจรรยาบรรณและวินัยตาม
ระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526

เกียรติ ชัยพิพัฒน์. (2540, กันยายน). "การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารบ้านเมือง,"
วารสารการศึกษา กทม. 20 (12) : 18 - 22.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในตัวครู การพัฒนาคนทุกระดับชั้นใน
สังคมให้มีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ครูสามารถยึดหลักธรรมของพระพุทธศาสนาควบคู่กันไปกับ
การพัฒนาความรู้ ความสามารถในวิชาชีพได้ อย่างต่อเนื่องและแพร่หลายแล้ว ปัญหาร้ายแรงต่าง ๆ
ในสังคมไทยในปัจจุบันก็จะบรรเทาเบาบางลงอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขกันได้ และจะสามารถนำความเจริญ
รุ่งเรืองและสันติสุขมาสู่สังคมไทยได้โดยไม่ยากนัก หรือโดยสรุปก็คือ หลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืนจะ
ต้องพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมอยู่เสมอตลอดไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด

คณิศ เพชรโรทัย. (2539, มิถุนายน). "จรรยาบรรณครูจะคงอยู่หรือไม่ อย่างไร ในกระแสโลกาภิวัตน์,"
วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 7 (62) : 16 - 20.

บทความนี้กล่าวถึง ความหมายของจรรยาบรรณครู ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 2 หน้า 213 ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบ
อาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจ

เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ จึงได้กำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆ ขึ้นมาเพื่อกำหนดกรอบให้ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละสาขายึดปฏิบัติ ตามแนวทางกลุ่มวิชาชีพนั้นๆ เป็นผู้กำหนด เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ จรรยาบรรณของทนายความ รวมทั้งจรรยาบรรณของครู ซึ่งจรรยาบรรณครูฉบับ พ.ศ. 2539 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2539 ลงนามโดยนาย สุนทร รังสิตพล เป็นจรรยาบรรณครูที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ยุคโลกาภิวัตน์เป็นอย่างมาก ทำให้ครูมีจรรยาบรรณที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ และก้าวหน้ามากกว่าวงการวิชาชีพอื่นๆ และจะเห็นได้ว่าไม่ว่ากระแสโลกาภิวัตน์จะเปลี่ยนแปลงไปทางใด เมื่อใด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จรรยาบรรณของครูก็คงต้องมีอยู่ตลอดไป อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างตามยุคสมัย แต่หลักการใหญ่ของจรรยาบรรณครูยังมีติดตัวของผู้ประกอบการวิชาชีพครูตลอดไป

ซาดา จิตพิทักษ์. (2541, ตุลาคม - 2542, มีนาคม). "คุณธรรมและจริยธรรมที่ครูควรจะต้องทำ,"

ปาริชาติ. 11 (2) : 9 - 29.

บทความนี้กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรมสำหรับครู การสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมสำหรับครู วิชาครูเป็นวิชาที่ว่าด้วยการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและคุณธรรม เป็นศาสตร์ที่สรรค์สร้างให้ชีวิตและจิตใจของมนุษย์ให้เกิดคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม ครูศาสตร์จึงมิใช่สามัญสำนึก ไม่ใช่การเอาชีวิตของเด็กมาลองผิดลองถูก และไม่ใช่งานลงทุนธุรกิจ คนที่เป็นครูจึงต้องได้รับการฝึกฝนอบรม ทั้งในวิธีที่เป็นระบบ และในครรลองของประสบการณ์ ความสำคัญของคุณธรรมสำหรับครูมีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านตัวครู 2) ด้านสถาบันอาชีพ 3) ด้านชุมชนหรือสังคม และ 4) ด้านความมั่นคงของชาติ ในปัจจุบันสังคมกำลังประสบกับปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมเพราะความจริงทางวัตถุและเทคโนโลยีต่างๆ เจริญรวดเร็วไปอย่างรวดเร็ว ทำให้คนไปสนใจในสิ่งที่เป็นวัตถุมากกว่านามธรรม เพราะทำแล้วบังเกิดผลทันตา ในขณะที่เดี๋ยวนี้ การให้การศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรมกลับไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร และนอกจากนี้ยังให้การศึกษาที่ไม่ค่อยถูกต้องนัก สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ แก่ตนเองและสังคมตามมา สำหรับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมสำหรับครูนั้นสรุปได้เป็น 2 หัวข้อ 1) ปัญหาคุณธรรมสำหรับครูประจำการ และ 2) ปัญหาคุณธรรมที่เกี่ยวกับการผลิตครู จึงต้องมีการสร้างเสริมศรัทธาและคุณธรรมสำหรับครูประจำการและนักศึกษาครู

จิตติภัทร ประสิทธิ์พร. (2545, ตุลาคม). "ครูดีที่หนึ่งในโลก," วารสารวิชาการ. 5 (10) : 14 - 17.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยกล่าวถึงโรงเรียนในเมืองเรจิโอ เอมมิเลีย ประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นต้นแบบของการพัฒนาการเรียนการสอน ครูที่นี่จะเป็นครูที่ทันสมัยเป็นครูที่เข้าใจธรรมชาติของเด็ก เป็นครูที่มีเทคนิควิธีการสอนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ลักษณะเด่นของโรงเรียนที่ได้ชื่อว่าเป็น "โรงเรียนที่หนึ่งในโลก" คือ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูมีวิทยายุทธพิเศษ (เล่นให้เสียมเชิงสอน) ครูต้องพัฒนาความเชื่อมั่นและความสนใจของนักเรียน และครูต้องฝึกตนให้ฟังนักเรียนพูด จะเห็นได้ว่าครูมีความสำคัญยิ่งในยุคปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าไม่

ปฏิรูปครูเสียก่อน ครูนั้นมีหน้าที่ 2 ประการ คือ ถ่ายทอดความรู้ วิทยาการต่างๆ และสร้างคนให้มีชีวิตที่ดีงาม สรุปง่าย ๆ ว่า “ครูสอนคนให้มีความรู้คุณธรรม” ครูที่จะได้ชื่อว่าสอนดีนั้น ต้องมีความรู้ความสามารถและเทคนิคการเป็นครู คือ รู้จักเด็กโดยธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และรู้ปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง, พัฒนาเด็กทุกด้าน, รู้หลักการสร้างแรงจูงใจ และรู้วิธีเรียนรู้ของเด็ก

ณรงค์ รอดพันธ์. (2540, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “ครูต้องไม่ประพฤตินเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ

ทางด้านสติปัญญาและร่างกายของเด็ก,” วารสารข้าราชการครู, 17 (3) : 12 – 15.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม ภารกิจอันยิ่งใหญ่ของครูนั้น เป้าหมายก็คือ ความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ของเด็กเป็นประการสำคัญ ทำอย่างไรเด็กจะรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รู้จักช่วยตนเอง รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักอยู่ร่วมกันทำงานร่วมกัน รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และรู้จักดำเนินชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องดีงาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้คือ ภาระหน้าที่ของครู การที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ จะต้องมีจิตวิญญาณของความ เป็นครู มีความเมตตาต่อศิษย์ มีความยุติธรรม และมีความพยายามจะให้เด็กได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ไม่ประพฤตินเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางด้านสติปัญญาของเด็ก โดยครูไม่ควรคาดหวังให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนกัน เท่ากัน แล้วพยายามยึดเยียดบังคับให้เด็กเป็นอย่างที่ครูคาดหวัง ซึ่งอาจทำให้เด็กไม่เกิดการเรียนรู้ หรือเกิดเจตคติที่ไม่ดีได้

ถาวร จันทศิริ. (2541, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “การพัฒนาวิชาชีพครู,” วารสารข้าราชการครู,

18 (3) : 18 – 28.

บทความนี้กล่าวถึง การพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานบุคคลสำหรับ ข้าราชการครู ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักพัฒนาข้าราชการครูจึงได้จัดทำโครงการ การพัฒนาวิชาชีพครูขึ้น สำหรับใช้ประกอบการดำเนินการต่างๆ ในการพัฒนาข้าราชการครู แนวคิดสำคัญ ในการพัฒนาได้แก่ 1) การกระจายอำนาจในการบริหาร เพื่อให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนสามารถ จัดการศึกษาให้ได้ผลดีที่สุด ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และชุมชน 2) การมีส่วนร่วม และการร่วมคิดร่วมทำโดยการศึกษาเป็นของสาธารณชน มิใช่ความรับผิดชอบของใครเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น สังคม ครอบครัว และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและสถานศึกษาจึงต้องเข้ามาเสนอแนะ ผลักดันนโยบาย และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารโดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานสูง เทียบเท่าระดับสากล สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และโลกในยุคโลกาภิวัตน์ เด็กยุคใหม่จะต้องมีคุณลักษณะใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้จักเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ดังนั้นกระบวนการ เรียนการสอนและการบริหาร ต้องปรับเปลี่ยนจากการยึดครูเป็นศูนย์กลางไปสู่การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจะต้องมีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และ 4) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ต้องมีการกำหนดบทบาทหรือภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนให้ชัดเจน โดยมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ และเพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ทัศนาศาสนา (2540, ตุลาคม - 2541, มกราคม). "การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ," ราชบัณฑิตยสถาน. 23 (1) : 52 - 84.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวครู เนื้อหาเป็นงานวิจัย จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็น แนวคิดแนวทางที่หลากหลายที่สามารถนำไปใช้ในการสอน และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ โดยการนำเสนอแบ่งออกเป็นทฤษฎี หลักการ และแนวคิดต่างๆ โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญของแนวคิดนั้น วิธีการในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม หรือค่านิยมของแนวคิดนั้น และการนำแนวคิดนั้นไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งบางแนวคิดที่ได้มีการนำไปทดสอบพิสูจน์ด้วยกระบวนการวิจัยแล้ว ผู้เขียนจะให้ข้อมูลซึ่งผู้สนใจสามารถไปศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยผู้เขียนจะใช้การยกตัวอย่างจากประสบการณ์จริงของผู้เขียน และบางแนวคิดผู้เขียนให้ข้อมูลทั้ง 2 ด้าน ประกอบกัน

เทียน ทองแก้ว. (2546, ตุลาคม). "ความเป็นครูเมื่อย้อนดูตัวเอง," วารสารวิชาการ. 6 (10) :

44 - 47.

บทความนี้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดี โดยกล่าวถึงการสอนของครูในสมัยก่อนโดยอ้างอิงจากประสบการณ์จริงของผู้เขียน ว่าคนที่เป็นครูนั้นมีหลักง่ายๆ อยู่ 4 ข้อ คือ 1) ความรู้ดี คือ รู้จริงในความรู้ ทั่วๆ ไปของโลก รู้ลึกรู้รอบในรายวิชาที่สอน 2) การปกครองชั้น คือ การสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ในห้องเรียน ให้เกิดความเป็นกัลยาณมิตร ทำงานร่วมกันเป็นทีม ไม่ทะเลาะแก่งแย่งกัน หรือวุ่นวาย จนไม่มีระเบียบวินัยในห้องเรียน สร้างวินัยให้เกิดขึ้นในห้องและนำไปใช้ที่บ้าน 3) การฝึกอบรม คือการให้ข้อคิด การดูแลเอาใจใส่ ตักเตือน สั่งสอน ให้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่ดีงาม เพื่อให้เป็นคนดีมีสัมมาคารวะ และเป็นพลเมืองดีในอนาคต และ 4) ความประพฤติ คือ ตัวครูเองจะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ทั้งในด้านความคิด การปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน จะไม่ทะเลาะเบาะแว้งหรือใช้วาจาหยาบคายกัน ให้ผู้เรียนได้เห็น สรุปลือ คือ คนเป็นครูจะต้องเป็นครูที่เป็นตัวอย่าง "เป็นตัวอย่างที่ดี ดีกว่าบอกให้เขาทำดี หรือเป็นคนดี " และคนที่เป็นครูไทยที่เป็นแบบอย่างที่ดี ที่เป็นแบบอย่างได้ดี คือ พระพุทธเจ้า หรือพระพุทธศาสนานั้นเอง ซึ่งหากลองวิเคราะห์ให้ดีๆ จะเห็นได้ว่า หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือวิธีสอนของพระพุทธเจ้า คือหลักความเป็นครูที่หยั่งลึกอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งหมายถึงว่า จริงๆ แล้ว ความเป็นครูของคนไทยคือความเป็นครูตามหลักพุทธศาสนานั้นเอง

ธีระ ชัยยุทธบรรจง. (2536, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). "ค่านิยมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

และวินัย," วารสารการแนะแนว. 26 (138) : 45 - 50.

บทความนี้กล่าวถึง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตนเองในฐานะครู และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียน ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญที่ครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และวินัยของเยาวชน ควรจะได้ศึกษาหาความรู้ ฝึกอบรมวิธีการในการสร้างเสริมหรือพัฒนาค่านิยมให้แก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนกระจำงในค่านิยมของตน และทำตามค่านิยมของตนในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง อันจะเป็นตัวนำไปสู่การประพฤติหรือปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม นั่นก็คือเป็นบุคคลผู้เปรียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประเทศไทยในอนาคตนั่นเอง

ธีระ ชัยยุทธขรรยง. (2545, มิถุนายน). "ครูช่วยผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองได้อย่างไร,"

วารสารวิชาการ. 5 (6) : 45 – 50.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน เนื่องจากสภาพปัจจุบันของสังคมไทยมีความเปลี่ยนแปลง เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี การสื่อสาร ก่อให้เกิดการแข่งขันกันสูง ต่างเอาชนะกัน อย่างน้อยก็ต้องการความเข้มแข็ง ปรับตัวให้อยู่รอดปลอดภัย มีความสุข แต่ในความจริงเยาวชนของเราขณะนี้มีความอ่อนแอ ปรับตัวไม่ได้ ไม่ค่อยรู้ปัญหา เห็นแก่ความสะดวกสบาย เห็นแก่ความง่าย ถ้าเป็นเรื่องยากก็คอยหลีกเลี่ยง ไม่ค่อยต่อสู้แสดงออกถึงนิสัยชอบบริโภค ชอบเสพหรือชอบรับการบำรุงบำเรอ ปรนเปรอในสิ่งที่ไม่มีความรู้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่พร้อมที่จะช่วยเหลือแทบจะไม่มี การไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่สามารถจัดการกับชีวิตของตนได้ หากปล่อยไว้นานก็ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ นานัปการ เช่น ปัญหาติดสารเสพติด ปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาโรคจิต โรคประสาท ปัญหาโรคเครียด เป็นต้น บทบาทของครูผู้สร้างเยาวชนให้มีคุณภาพนั้น จะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะพัฒนาเยาวชน โดยนอกจากสอนให้เขามีความรู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพการงานแล้ว ก็ต้องสอนให้เขามีทักษะในการดำเนินชีวิต ให้สามารถปรับตัว มีความเข้มแข็งทางจิตใจ อันจะเป็นเกราะป้องกันภัยที่คุกคามให้เขาอยู่รอดปลอดภัย มีความสุข สามารถจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในท่ามกลางสภาวะที่ผันผวน หรืออาจกล่าวได้ว่าต้องพัฒนาเยาวชนให้มีพลังทางสติปัญญาควบคู่กับความเข้มแข็งทางจิตใจ

ปัญญา อึ้งสกุล. (2545, สิงหาคม). "วิกฤตศีลธรรม การส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็ก

และเยาวชน," วารสารวิชาการ. 5 (8) : 72 – 79.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานนั้น ได้คาดหวังให้เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ มีเหตุผล มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ มีความสามารถในการสื่อสาร การจัดการ และใช้เทคโนโลยีที่จะเป็น และเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่ติงาม มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ติงามในการดำเนินชีวิต ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและสังคม ประกอบอาชีพสุจริตและพึ่งตนเองได้ รวมทั้งเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น สิ่งสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรม

และค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน จำเป็นต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้รู้จักตนเองและสามารถประพฤติตนโดยการรู้จักตน ในการสร้างเสริมจริยธรรมและค่านิยมนั้นมีใช่เป็นหน้าที่ของครูหรือสถาบันการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากสังคมในทุกๆ ด้านด้วย แนวทางหรือวิธีการที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ 1) ควรให้เด็กทำกิจกรรมในลักษณะกลุ่ม ควรยึดหลัก Creative Cooperation ที่สำคัญคือ ต้องให้เด็กเกิดความเคารพจุดต่างซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานของการรักษาสีทิมมนุษย์ชนของประชาธิปไตย มีการแลกเปลี่ยนความเข้าใจร่วมกัน 2) ครอบครัวยุคใหม่เป็นสถาบันแรกของบุคคล ไม่ควรละเลยหน้าที่ ปล่อยปละละเลย หากบิดามารดาไม่เห็นความสำคัญ จะทำให้พลาดโอกาสในการพัฒนาจริยธรรม ในการขัดเกลาจิตใจ และพัฒนาค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคม 3) วางแผนและออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ ให้เด็กและเยาวชนมองเห็นภาพอนาคตของ ผลการกระทำในวันนี้ที่ชัดเจน โดยเฉพาะได้เห็นผลดี เห็นประโยชน์ของจริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้อง นำมาใช้เป็นแนวทางในการควบคุมตนเอง และประสานสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้ได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคงตลอดไป

พรชัย ภาพันธ์. (2546, มกราคม). "เมื่อจริยธรรมเด็กหายไป ครูไทยต้องกอบกู้," วารสารวิชาการ.

4 (1) : 68 - 73.

บทความนี้กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู การศึกษาของไทยที่เน้นที่การถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียนและการท่องจำจากตำราเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการเรียนดังกล่าวนั้นจริยธรรมจะไม่เกิด เพราะจริยธรรมเกิดจากความเข้าใจโลกและเข้าใจตัวเองอย่างลึกซึ้ง ในสังคมปัจจุบันสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวต่างเต็มไปด้วยปัญหาทางจิต-สังคม (Psycho-Social) ไม่มีทางใดเลยที่จะใช้สถาบันใดๆ ในสังคมมาเยียวยาปัญหาทางจิต-สังคมได้เพียงพอ นอกจากโรงเรียน ครูที่อบรมสั่งสอนทางจริยธรรมให้แก่นักเรียนได้อย่างมีผลดีนั้น ครูต้องเป็นผู้ที่รักเด็กและเด็กรัก เด็กพอใจครู นอกจากนั้นครูจะต้องเป็นผู้มีจริยธรรมสูง รู้วิธีการอบรมสั่งสอนปลูกฝังจริยธรรมเด็กที่ถูกต้อง การที่เด็กจะเป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุขในสังคม ผู้ใหญ่ต้องพร้อมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ใช่ครูสอนอีกอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งดีงาม แต่ผู้สอนเองกลับปฏิบัติในทางตรงกันข้าม การเป็นครูที่ดีไม่ใช่เรื่องง่าย เพียงแต่เป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างเดียวครูก็หนักมากพอแล้ว หากครูเราสามารถยกระดับวิญญานมนุษย์ของเด็กให้สูงขึ้นได้ แสดงว่าครูเรานั้นยิ่งใหญ่ในการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แล้ววันนั้นทุกคนคงภาคภูมิใจในอาชีพครู

ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2546, พฤษภาคม). "อย่างไรเรียกว่าการนำแนวทางศาสนามาใช้ในการเรียนการสอน," วารสารวิชาการ. 6 (5) : 43 - 47.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในนักเรียน ผลผลิตคุณภาพของนักเรียนที่ออกไปอยู่ในสังคมนี้ โดยเฉพาะในประเด็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก ได้ถูกโจมตีอย่างมากว่าเยาวชนของเราที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ เมื่อเข้าไปอยู่ในสังคมมีแต่คนเก่ง ขาดคนดีที่มีจริยธรรม

คุณธรรมตามหลักศาสนา มีการตั้งคำถามว่า โรงเรียนไม่เคยสอนนักเรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมกันมาเลยหรือ ตลอด 10 – 20 ปีที่ผ่านมา ครูหลายท่านและบุคคลภายนอกวงการศึกษาที่ยอมรับส่วนหนึ่งว่า มีการสั่งสอนวิชาความรู้ทางศาสนา (ทุกศาสนา) ให้เข้าใจและให้นำไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะโดยผ่านทางวิชาสังคมศึกษา พระพุทธศาสนา ฯลฯ ผู้เขียนเห็นว่าวิธีการ และความเข้าใจในการนำพื้นฐานทางศาสนา มาปรับใช้ในการเรียนการสอนยังไม่ถูกต้อง แนวทางศาสนา มิใช่การนำเอาหัวข้อหลักธรรมทางศาสนา มาให้ท่องจำ ศาสนธรรมเป็นการปลูกฝังนิสัยในพฤติกรรม วิธีคิด และค่านิยม มิใช่การสั่งสอนข้อที่ควรรู้เป็นหมวดหมู่ อย่างที่เราอาจพบได้ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน การปลูกฝังนิสัยทำได้ก็โดยการแทรกซึมเข้าไปในวิถีชีวิตเท่านั้น หากเราจำกัดการศึกษาให้อยู่แต่ในรั้วโรงเรียน ห้องเรียน การปลูกฝัง ศาสนธรรมย่อมไม่ประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน ศาสนาธรรมพื้นฐานที่เด็กนักเรียนควรมี ได้แก่ วิธีคิด แบบอริยสัจ ความกล้าหาญและมุ่งมั่นในการค้นหาความจริง การเคารพในศักยภาพของมนุษย์ ความมีวินัย เป็นต้น

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ และคณะ. (2536, มกราคม - มีนาคม). “โครงการวิจัยองค์ประกอบที่จำแนกการประพฤตินั้นเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11. วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 23 (1) : 51 – 57.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม เนื้อหาเป็นงานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำแนกการประพฤตินั้นเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายในเขตการศึกษา 11 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรคือครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูอาจารย์ที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ที่มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม 21 คน ครูอื่นๆ 119 คน โดยใช้แบบประเมินเพื่อคัดเลือกครูแบบอย่าง และแบบสอบถามสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเอง วิเคราะห์หาคุณภาพ ทั้งด้านความเที่ยงตรง และด้านความเชื่อมั่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสอบถาม สัมภาษณ์ และนำข้อมูลการวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท โดยวิธีตรงและวิธีอ้อม จากโปรแกรม SPSS

วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2546, ตุลาคม). “ครูกับการเปลี่ยนแปลง,” วารสารวิชาการ. (6) 10 : 10 – 13.

บทความนี้กล่าวถึงหน้าที่และความสำคัญของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม ในปัจจุบันวิธีการศึกษา การเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สื่อถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ครูต้องมีบทบาท และหน้าที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า เพื่อถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ได้ทันเหตุการณ์ อันจะนำไปสู่ความรู้และเป็นคนดีของชาติต่อไป การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 24 จะเห็นได้ว่า ครูจะเป็นผู้ชี้แนะและแนะนำทางให้กับผู้เรียนมากกว่าจะสอนตามตำรา อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งครูจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือจัดการเรียนการสอนที่ยึดธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อที่จะได้สนองความต้องการของผู้เรียน ครูต้องมีคุณธรรม

และจริยธรรม และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ศิริ เปรมปรีดิ์. (2535, กุมภาพันธ์). "แนวคิด... ครูดี ศิษย์ดี มีอย่างไร...". วารสารการศึกษา. 15 (5) :

8 - 10.

บทความนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน ในอดีตครูมักจะนึกอยู่เสมอว่า ตนมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ทางวิชาในลักษณะ "สอนหนังสือหรือสอนนักเรียนให้ท่องจำ" ตามตำรา ตามหลักสูตร โดยมุ่งหมายเพื่อสอนให้จบๆ ไปก็เพียงพอแล้ว ในปัจจุบันครูควรจะต้องปรับเปลี่ยนท่าที และกระบวนการสอนมาเป็นแบบให้คำแนะนำ ถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการที่ถูกต้องเพื่อให้ลูกศิษย์เกิดความคิด ความอ่าน สามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ศิษย์ด้วย การสอนที่ดีนั้นจะต้องมี 3 ลักษณะ คือ ประการแรก ต้องมีลักษณะเป็นของแปลกของใหม่ ผู้เรียนยังไม่เคยรู้ ไม่เคยทดลองมาก่อน ทำให้กระตือรือร้น สนใจเรื่องนั้นยิ่งขึ้น ประการที่สอง จะต้องสอนอย่างมีเหตุผล โดยแสดงให้เห็นชัดว่าทำได้ ปฏิบัติได้และมีประโยชน์ มีคุณค่า ประการที่สาม คำพูดหรือคำสอน จะต้องเป็นเรื่องจริง ปฏิบัติตามนั้นแล้วย่อมมีผลดีจริงๆ ทำให้เกิดความประทับใจ ดังนั้นผู้สอนผู้เรียนต่างก็สนุก การเรียนการย่อมจะเป็นสิ่งน่าสนใจ ทำให้การศึกษาเจริญก้าวหน้าไปได้

สุจินต์ ปันราช. (2541, เมษายน - พฤษภาคม). "สังคมไทยกับวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู,"

วารสารข้าราชการครู. 18 (4) : 8 - 18.

บทความนี้กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของครู ในสังคมไทยระบบการศึกษา กำลังเผชิญกับภาวะวิกฤต เนื่องจากความไร้ประสิทธิภาพและความล้าหลังของระบบการศึกษาไทยที่ไม่สามารถสร้างคนให้พร้อมภายใต้ระเบียบของโลกใหม่ โลกในยุคโลกาภิวัตน์ ครูมีความสำคัญในฐานะของผู้มีบทบาทในการปลูกฝังสั่งสอนทั้งด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม กับเด็กและเยาวชนไทย เพื่อให้เป็นคนที่มีคุณภาพของประเทศชาติและเป็นแบบอย่างของสังคม แต่ความเปลี่ยนแปลงและการแก่งแย่งแข่งขันกันของคนในสังคมได้แพร่ระบาดเข้ามาในสังคมครู จนทำให้ครูหลายคนต้องเปลี่ยนแปลงไป บางคนล้มเลิกนละเลยการปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ครูควรปฏิบัติตนเองเพื่อเป็นเสาหลักของสังคม การมีจิตสำนึกของความเป็นครู สำนึกความรับผิดชอบของครูที่มีต่ออนาคตของชาติ จะเป็นพลังสำคัญยิ่งในการแก้ไขปัญหาของชาติ หากครูกว่าหกแสนคนทั่วประเทศเข้าใจถึงภาระกิจอันยิ่งใหญ่ทรงเกียรติและมีคุณค่าและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่ออันสูงส่งยิ่งนี้ ครูจะสามารถสร้างคนรุ่นต่อไปให้สามารถสร้างชาติ มิให้ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม ทาสของลัทธิบริโภคนิยม มิให้ตกอยู่ภายใต้ความมืดบอดทางปัญญา

สุทิน ลีปิยะชาติ. (2545, กรกฎาคม - กันยายน). "คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการมืออาชีพ,"

จตุรัสพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 21 (3) : 13 - 17.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรม การปฏิบัติของข้าราชการครูนั้นมีจุดมุ่งหมายสูงสุด เพื่อให้ประชาชนคนไทยมีการศึกษาที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ความเป็นอยู่ดี และมี

ความสุข สังคมไทยมีเสถียรภาพและชาติไทยมีเกียรติภูมิ ได้รับความเชื่อถือและมีความสามารถสูงสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกได้ การที่จะนำการปฏิบัติงานของข้าราชการครูไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว ต้องอาศัยการปฏิรูปราชการ และคุณธรรมจริยธรรม โดยคุณธรรม คือ สภาพคุณงามความดี และจริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการเป็นข้าราชการมืออาชีพที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับโลกยุคปัจจุบันในหลายๆ มิติ ได้แก่ ความหมายของข้าราชการมืออาชีพ แนวทางประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาท ค่านิยมสร้างสรรค์และมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

สุนน อมรวิวัฒน์. (2535, มกราคม). "คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร,"

วารสารการศึกษากรุงเทพฯ. 15 (4) : 13 – 18.

บทความนี้เป็นเนื้อหาของบรรยายการประชุมผู้บริหารสถาบันผลิตครู ครั้งที่ 14

ณ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2534 ใจความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้มีคุณธรรม สังคมข่าวสาร หมายถึง สภาพการณ์ที่คนในสังคมได้มีการติดต่อสัมพันธ์กัน ความเจริญทางเทคโนโลยีได้ช่วยให้การติดต่อสัมพันธ์นั้นรวดเร็ว ใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้เราสามารถแสดงความคิดของตนออกมาได้หลายแบบและผสมผสานความรู้ ความคิด ความรู้สึกกันได้หลายวิธีการโดยการใช้สื่อประเภทต่าง และสามารถสร้างข่าวสารข้อมูล เผยแพร่ และเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ได้ไม่จำกัด คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะภายนอกที่มองเห็นได้ของครูที่พึงประสงค์ที่พึงมีในสังคมไทย

สุนน อมรวิวัฒน์. (2537, เมษายน - พฤษภาคม). "คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่,"

วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28 (44) : 53 – 64.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม ได้มีการเรียกร้องความตื่นตัวของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่ต้องสำรวจตนเอง และบากบั่นปรับปรุงตนเองเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งพัฒนาภูมิปัญญาอย่างแท้จริง เพื่อให้สถาบันระดับอุดมศึกษาพ้นจากการถูกกล่าวหาว่าเป็นโรงงานผลิตปริญญาบัตร หรือสถานที่ซบถเพื่อเลื่อนสถานภาพทางสังคมของนิสิตนักศึกษาเท่านั้น ภาพลักษณ์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยในปัจจุบันนี้ เริ่มแปรเปลี่ยนจากความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิบนหอคอยงาช้าง มาเป็นคณาจารย์ที่มีฐานความรู้และความคิดมั่นคงทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กลมกลืนกับชุมชนที่มหาวิทยาลัยนั้นตั้งอยู่ เป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ เป็นผู้นำทางความคิดของสังคม และสามารถผสมผสานภูมิปัญญาที่เป็นสากลและเอกลักษณ์ของไทยได้อย่างกลมกลืน นำไปสู่การสร้างสรรค์ คุณลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่มีคำจำกัดความที่ตายตัว แต่เมื่อมองโดยภาพรวมแล้ว อาจารย์คือผู้สร้างบรรยากาศทางวิชาการ คือ ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ คือผู้คิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ คือตัวอย่างของคนที่มีคุณธรรมและมีปัญญา

สุริยะ รูปหมอก. (2546, กรกฎาคม - กันยายน). "มารู้จักจริยธรรมกันก่อนที่จะนำไปสอนเด็ก,"

วารสารข้าราชการครู. 23 (4) : 2 - 5.

บทความนี้กล่าวถึง ความหมายของจริยธรรม โดยจริยธรรมในทางพุทธศาสนาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ จริยธรรมชั้นความคิดหรือคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานอยู่ในจิตใจ เรียกว่า "คุณธรรม" ได้แก่ ความเมตตา ความกรุณา มุทิตา และอุเบกขา ซึ่งอยู่ในหมวดธรรมพรหมวิหาร 4 และจริยธรรมชั้นแสดงออกทางสังคมหรือชั้นปฏิบัติการ เป็นคุณธรรมที่แสดงออกภายนอก เรียกว่า "จริยธรรม" ได้แก่ ทาน คือ การให้สิ่งของ ให้ความรู้ ปิยวาจา คือ พูดไพเราะ พูดดี พูดมีประโยชน์ อตถจริยา สمانัตตา ซึ่งอยู่ในหมวดธรรมสังคหวัตถุ 4 หากเราเข้าใจในหลักการนี้ จะช่วยให้ชาวพุทธใช้หรือปฏิบัติหลักธรรมได้ถูกต้องเหมาะสมชัดเจนขึ้น คือ ให้ทำดีและบำเพ็ญประโยชน์ ไม่เพียงแต่นั่งหลับตาเฉยๆ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมในใจของเรา และจริยธรรมที่แสดงออกต่อสังคม แสดงถึงความสมบูรณ์ของพุทธธรรมที่มีคำสอนที่เป็นระเบียบ มีหลักธรรมครบทุกชั้นตอน และบอกให้รู้ว่าการแสดงออกซึ่งความดีงามต่อสังคมจะต้องมีคุณธรรมซึ่งลึกซึ้งในจิตใจเป็นรากฐาน จึงจะเป็นไปได้โดยจริงใจ บริสุทธิ์ มั่นคง ยั่งยืน

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2537, สิงหาคม - กันยายน). "ความหมายของจริยธรรม," วารสารการศึกษา

แห่งชาติ. 28 (6) : 14 - 19.

บทความนี้กล่าวถึง ความหมายของจริยธรรม และจริยศาสตร์ คำว่าจริยธรรม หมายถึง ความดีงาม สิ่งที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่าจริยศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์หรือวิชาการที่ค้นหาว่าอะไรคือความดี อะไรคือความชั่ว ในเรื่องความดีความชื่อนั้น อะไรดีมากขึ้นน้อย เพราะเหตุไร จะอาศัยหลักเหตุผลหรือตรรกศาสตร์เป็นตัวตัดสิน ซึ่งที่มาของจริยธรรมนั้นมาจาก "จร" แปลว่าประพฤติ "อัย" แปลว่าควร ดังนั้นจริยธรรม จึงแปลว่าธรรมที่ควรประพฤติ แต่ในภาษาไทยปัจจุบัน จะใช้ในความหมายว่า การแสดงออกหรือการกระทำของบุคคลในระดับที่มองเห็น หรือปรากฏแก่ผู้อื่น ในลักษณะที่เกี่ยวกับศีลธรรมหรือมีผลกระทบต่อสังคม ทำให้จริยธรรมมีความหมายคล้ายกับศีลธรรม ซึ่งบางครั้งมีการใช้แทนกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว จริยธรรมมีความหมายกว้างกว่านั้น คือ หมายถึงการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกแง่ทุกด้านทุกระดับ ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต และด้านปัญญา

อรนุช โพชนุกูล. (2545, มีนาคม). "ครูกับหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไป," วารสารวิชาการ.

5 (3) : 42 - 43.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูในสังคมยุคใหม่ ในการที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุผลนั้นครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ จะต้องเป็นครูเก่ง ครู มีความรู้ความสามารถ มีจิตสำนึกของความเป็นครู ทุ่มเทเสียสละให้กับงาน พัฒนาการเรียนการสอนด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู เพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นและได้รับการยกย่อง นอกจากจะทำการสอนแล้ว คุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูทำให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยครูต้องมีใจรักที่จะเป็นครู มีจรรยาบรรณ และเป็นแบบอย่างของคนรุ่นใหม่ต่อไปได้

Illinois State University. (2002). "Code of Ethics for Minnesota Teachers," (online) Available.

www.phy.ilstu.edu/ptefiles/311content/ethics/mnethics.html. Retrieved January 5, 2004.

บทความนี้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่มีคุณธรรมจริยธรรมของรัฐมินเนโซต้า ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดเป็นมาตรฐาน ดังนี้ ครูที่ดีนั้นควรให้การบริการด้านการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกชนชั้น มีความรับผิดชอบ ในการป้องกันสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตราย ต่อนักเรียนทั้งทางด้านสุขภาพ และความปลอดภัย ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เว้นแต่ข้อมูลนั้นมีผลต่อกฎหมาย สร้างระเบียบวินัยที่เหมาะสมและจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับนักเรียน ผู้ปกครอง หรือเพื่อนร่วมงานโดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัว ครูควรรับผิดชอบในการสอนโดยตรง ไม่มอบความรับผิดชอบนั้นๆ ให้ครูผู้ช่วยหรือผู้อื่นเด็ดขาด ไม่เปลี่ยนแปลงหรือบิดเบือนข้อมูลทางการศึกษา ต้องซื่อสัตย์ต่อตัวเองโดยไม่กล่าวยกยอตัวเอง หรือพูดถึงครูท่านอื่นในแง่ลบ และไม่ควรรกล่าวถึงนักเรียนหรือเพื่อนร่วมงานในด้านลบเกินจริง และครูควรจะสอนในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้มาโดยตรง ตามใบอนุญาตที่ได้รับ

บทที่ 6

บรรณทัศน์จากงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครู ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 53 เรื่อง และจัดทำบรรณทัศน์ตามขอบเขตของเรื่องที่ศึกษา โดยนำเสนอเรียงตามอักษรชื่อผู้แต่งตามพจนานุกรม ดังนี้

กนกพรรณ บุญธรรม. (2540). พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ในด้านการแสดงตนเป็นแบบอย่าง การจัดโอกาสในการฝึก พฤติกรรมให้แก่นักเรียน การติดตามการปฏิบัติตนของนักเรียน และการเสริมแรงของครูในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความสามัคคี ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรประกอบด้วย ครูผู้สอนในกลุ่มวิชาทักษะ (ภาษาไทย) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (งานบ้าน) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (จริยศึกษา) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสังเกต 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียน ด้านความอดทน ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความสามัคคี พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการแสดงตนเป็นแบบอย่างมากที่สุด ด้านความใฝ่รู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการติดตามการ ปฏิบัติตนของนักเรียนมากที่สุด ส่วนด้านความซื่อสัตย์นั้น จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการติดตาม การปฏิบัติตนของนักเรียนมากที่สุดแต่จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการแสดงตนเป็นแบบอย่างมากที่สุด และ ในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียนทุกด้าน ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติ โดยการเสริมแรงน้อยที่สุด
2. ครูส่วนใหญ่ปลูกฝังจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มากที่สุด จากการสังเกตการสอนพบว่า ครูส่วนใหญ่ปลูกฝัง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์น้อยที่สุด แต่จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ปลูกฝังจริยธรรมด้านความใฝ่รู้น้อยที่สุด
3. กลุ่มประสบการณ์ที่ครูแสดงพฤติกรรมในการปลูกฝัง จริยธรรมให้แก่นักเรียน พบว่า กลุ่มทักษะ ครูส่วนใหญ่แสดง พฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความอดทน ด้านความ มีระเบียบวินัย

และด้านความสามัคคีให้แก่นักเรียนมากที่สุด กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความใฝ่รู้มากที่สุด และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมในการ ปลูกฝังจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มากที่สุด

โกเมธ เทือกสุบรรณ. (2539). การศึกษาการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู ศึกษา การรับรู้ของนักศึกษาในด้านการพัฒนาคุณธรรมของอาจารย์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา คุณธรรม ตลอดจนเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาครูแต่ละวิทยาลัยครู ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 9 ด้าน ได้แก่ ด้านมีความเมตตา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน มีความประหยัด มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู และมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต อาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมโดยวิธีการแทรกในขณะสอน มีความสำเร็จมากที่สุด ร้อยละ 78.8
2. นักศึกษาครู รับรู้อาการการพัฒนาคุณธรรมตามการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู จากอาจารย์อยู่ใน ระดับการรับรู้มากถึง 7 ด้านในจำนวน 9 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านมีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ด้านมีความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านมีความเมตตา ด้านมีความยุติธรรมและด้านมีความขยัน
3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม และปัญหาด้านสภาพแวดล้อม อยู่ใน ระดับน้อย
4. การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของวิทยาลัยครูต่างๆ ของสภาระการพัฒนา คุณธรรมนักศึกษาครู 9 ด้านนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในคุณธรรม 2 ประการคือ มีความยุติธรรมและมีความประหยัด

จันทร์ทัย สุพัฒนานนท์. (2545). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษาตาม

ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร

โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น สุ่มจากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษาใน 3 ด้าน โดยมีความคาดหวังสูงเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คาดหวังในเรื่อง การให้ความรักและเอาใจใส่ต่อศิษย์เท่าเทียมกัน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในทุกๆ ด้าน และมีความสามารถในการปลูกฝังความมีระเบียบวินัยเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมได้

2. คุณลักษณะส่วนตัว ความหวังในเรื่อง การมีภาวะผู้นำในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาได้ มีการพัฒนาการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนพึ่งตนเอง คิดเอง ปฏิบัติเอง และตัดสินใจได้เอง มีเจตคติที่ดีทั้งต่อผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม

3. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ คาดหวังในเรื่อง การเลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมและสนองความต้องการของผู้เรียน การจัดระบบการบริหารงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสื่อสาร สามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรให้สนองความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนได้

จิตรประสงค์ ขาวเจริญ. (2540). ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นรวม 6 ด้านได้แก่ (1) ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (2) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับ คุณธรรมและจริยธรรม (3) การอบรมนักเรียน (4) การเรียนการสอนในห้องเรียน (5) การเรียนการสอนนอกห้องเรียน และ (6) การวัดผลและประเมินผล

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 360 คน จากโรงเรียน 26 แห่งใน 3 จังหวัด ได้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรา, ชลบุรีและระยอง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า z-test และความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ครูเห็นด้วย ระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

2. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรม ครูเห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)

3. การอบรมนักเรียน ครูเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

4. การเรียนการสอนใน ห้องเรียน ครูเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$)

5. การเรียนการสอนนอกห้องเรียน ครูเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

6. การวัดผลและประเมินผล ครูเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$)

และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรม ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ตามตัวแปร เพศ ทมวดวิชาที่สอน ประสบการณ์การสอนและขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ความคิดเห็นของครูระหว่างหมวดวิชา เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ด้าน ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ด้านหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการอบรมนักเรียน และด้านการเรียน การสอนในห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ความคิดเห็นของครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรม ด้านหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับ คุณธรรมและจริยธรรม ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ด้านการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และด้าน การวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรภรณ์ วสุวัต. (2540). การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิส โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัย อนุบาลตามแนวคิด คอนสตรัคติวิส โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือเด็กวัยอนุบาลชั้นปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมฯ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การร่างโปรแกรมฯ ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมฯ และขั้นที่ 3 การปรับปรุงโปรแกรมฯ

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้คือ

1. หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนจริยธรรมทางสังคม ด้านกลวิธีการเจรจา เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันระดับ 2 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

2. หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ กลุ่ม ทดลองมีคะแนนจริยธรรมทางสังคมด้านการให้ และการรับ ประสบการณ์ ร่วมกันระดับ 2 สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ กลุ่มทดลอง มีคะแนนจริยธรรมทางสังคมด้านกลวิธีการเจรจา เพื่อหาข้อตกลง ร่วมกันระดับ 2 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมฯ อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนจริยธรรมทางสังคมด้านการให้ และการรับ ประสพการณ์ร่วมกันระดับ 2 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการสัมภาษณ์ชีวิตในชั้นเรียนของกลุ่มทดลองสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศในชั้นเรียน ที่ส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

6. ผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโปรแกรมฯ มีความ เหมาะสมระดับมากที่สุด

โปรแกรมฯ ที่ปรับปรุงแล้วและนำเสนอประกอบด้วย หลักการของโปรแกรมฯ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย สาระ สำคัญของโปรแกรมฯ การดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมฯ และ การประเมินผล การดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมฯ แบ่งเป็น 4 ระยะคือ

- 1.) ระยะเตรียมการวางแผนเข้าสู่โครงการ
- 2.) ระยะเริ่มต้นโครงการ
- 3.) ระยะพัฒนาโครงการ
- 4.) ระยะสรุปและอภิปรายผลโครงการ

เจนการณั์ เพียงปราชญ์. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนกับคุณธรรม

จรรยาบรรณของครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนกับคุณธรรม จรรยาบรรณของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 85 คน ครูผู้สอน จำนวน 275 คน และนักเรียน จำนวน 413 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จ รูปเพื่อคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่ทำการสอน และระดับการศึกษา ใช้การ ทดสอบค่าที (t-test) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามอายุและประสพการณ์การสอน ใช้การ ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบเป็น รายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)

จากการตอบแบบสอบถามของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า พฤติกรรมของครูโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” มีความสัมพันธ์กันอยู่ใน ระดับ “มาก” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของ

ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพโดยการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน พบว่า เพศ ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกันของครู มีผลทำให้พฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมคุณธรรมจรรยาบรรณของครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ โดยการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน พบว่า เพศ ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับการศึกษา และอายุ ของครูที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ครูมีพฤติกรรมด้านคุณธรรม จรรยาบรรณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกันของครู ไม่มีผลต่อความแตกต่างของพฤติกรรมด้านคุณธรรมจรรยาบรรณของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชูจิตร แซ่มลำเจียก. (2537). แนวทางการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและพัฒนาจิตใจนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู ศึกษา การรับรู้ของนักศึกษาในด้านการพัฒนาคุณธรรมของอาจารย์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา คุณธรรมตลอดจนเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูแต่ละวิทยาลัยครู ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์และเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 9 ด้าน ได้แก่ ด้านมีความเมตตา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน มีความประหยัด มีความรัก และความศรัทธาในวิชาชีพครู และมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต อาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมโดย วิธีการแทรกในขณะสอน มีความสำเร็จมากที่สุด ร้อยละ 78.8

2. นักศึกษาครู รับรู้สาระการพัฒนาคุณธรรมตามการพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาครู จากอาจารย์ อยู่ในระดับการรับรู้มากถึง 7 ด้านในจำนวน 9 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านมีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู ด้านมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ด้านมีความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านมีความเมตตา ด้านมีความยุติธรรม และด้านมีความขยัน $\bar{X} = 3.96, 3.92, 3.91, 3.68, 3.65, 3.62,$ และ 3.62 ตามลำดับ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมและปัญหาด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับ น้อย

4. การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ของสาระการพัฒนา คุณธรรมนักศึกษาครู 9 ด้านนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 ในคุณธรรม 2 ประการคือ มีความยุติธรรมและมีความประหยัด

ชูศรี ปัญญามูลงษา. (2541). สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรม

แบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน
ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ระนอง. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริง และความคาดหวัง
เกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน
ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบ ด้วยผู้บริหารโรงเรียน 171 คน ครูผู้
สอนทั่วไป 170 คน และครูพลศึกษา 184 คน รวม 525 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ
สอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด ได้นำไปทดลองใช้กับ
ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ .72 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
.97 จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม
ของครูพลศึกษาโดยรวม ตามการรับรู้ของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. สภาพความเป็นจริง เกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมของ ครูพลศึกษาโดย
รวม ตามการรับรู้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีระเบียบวินัยมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา ตามการรับ
รู้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย ด้าน ความซื่อสัตย์ และด้านความอดทนอดกลั้น มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ชูศรี พุทธเจริญ. (2541). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัด

เทศบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท และปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนา
จรรยาบรรณครูสังกัดเทศบาล

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย เป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล รวม 214 คน
รวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.24 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณของครู สังกัดเทศบาลในระดับมากที่สุด ด้านการส่งเสริมให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ให้ทันต่อวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และให้ความรักและเมตตาศิษย์ เอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ส่วนปัญหาในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาลพบว่า มีปัญหามากในด้านจำนวนหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล ส่วนปัญหาในระดับปานกลางคือ ครูในองค์กรขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในเรื่องจรรยาบรรณครู

ณรงค์ เพ็ชรเส้ง. (2539). การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษา ในจังหวัด นครศรีธรรมราช ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร. ปรินญาณิพนธ์ ศษ .ม. (การประถมศึกษา).

สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษา ในจังหวัด นครศรีธรรมราช ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร ใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตน และด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

2. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูและ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกเป็นครู 383 คน ผู้บริหาร 266 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 649 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมตาม ทัศนะของ ครูและผู้บริหารโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับที่ เป็นแบบอย่าง ร้อยละ 72.32 โดยมีการ ปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างทางจริยธรรม ด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น มีค่าร้อยละสูงที่สุด (ร้อยละ 83.43) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตน (ร้อยละ 69.50) และด้านการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 68.87) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านการปฏิบัติงาน ครูประถมศึกษามี การปฏิบัติทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างสูงที่สุดใน ข้อ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียน (ร้อยละ 85.69) รองลงมาคือ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิด ผลดีและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (ร้อยละ 83.28) และรักษาความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (ร้อยละ 81.67) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างต่ำที่สุด คือ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน (ร้อยละ 46.95) รองลำดับต่ำสุดคือ หมั่นสอนซ่อมเสริมให้แก่ศิษย์ (ร้อยละ 51.77) และเผยแพร่ความรู้ ใหม่ๆ แก่นักเรียน เพื่อนครูและชุมชนอยู่เสมอ (ร้อยละ 52.09) ตามลำดับ

1.2 ด้านการปฏิบัติตน ครูประถมศึกษามีการ ปฏิบัติทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างสูงที่สุดใน ข้อแต่งกาย สุภาพ เรียบร้อยเหมาะสม (ร้อยละ 92.28) รองลงมา คือ มีกิริยามารยาทเรียบร้อย (ร้อยละ 89.23) และปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการและสถานศึกษา (ร้อยละ 89.07) ตามลำดับ ส่วน การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างต่ำที่สุด คือ ไม่เป็นหนี้เป็นสิน (ร้อยละ 26.53) รองลำดับต่ำสุด คือ มีการเก็บออม ทรัพย์เพื่อความมั่นคง ของฐานะ (ร้อยละ 55.63) และอดทนอดกลั้นต่อคำ วิพากษ์วิจารณ์ (ร้อยละ 57.55) ตามลำดับ

1.3 ด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ครูประถม ศึกษามีการปฏิบัติทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างสูง ที่สุด ในข้อ เป็นกันเองและเป็นที่พักของนักเรียน (ร้อยละ 90.67) รองลงมาคือ ยอมรับและปฏิบัติตามความ คิดเห็น ของส่วนรวม (ร้อยละ 85.53) และตัดสินใจปัญหาของผู้เรียนด้วยความ เป็นธรรม (ร้อยละ 84.73) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างต่ำที่สุด คือ ปฏิบัติต่อ เพื่อนร่วมงานทุกคนอย่างเสมอภาค (ร้อยละ 78.13) รองลำดับต่ำสุดคือ รับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง ของผู้อื่น (ร้อยละ 78.46) และยินดี ในความสำเร็จ ของผู้อื่น (ร้อยละ 80.55) ตามลำดับ

2. ผลการรวบรวมความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ที่มีต่อการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทาง จริยธรรม ของครูประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสรุป ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นที่ สอดคล้องกันว่า ปัญหา ของครูประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อการ ปฏิบัติที่เป็นแบบอย่าง ทางจริยธรรม ในข้อ เป็นหนี้เป็นสิน มีความถี่มากที่สุด รองลงมาคือ ขาดความรัก ความศรัทธา ในอาชีพ และภาระงานนอกเหนือหน้าที่งานสอนมีมาก ตามลำดับ

ณรงค์ สิทธิประเสริฐ. (2537). จรรยาบรรณของครูผู้สอนในทรรศนะของข้าราชการครู : ศึกษา เฉพาะกรณีข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของการปฏิบัติตนตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของครูสภาทั้ง 10 ประการ คือ เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในศาสนา อุดมคติเวลาในการสอน รักษาชื่อเสียงของตนเอง ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ ถ่ายทอดความรู้เต็มความ สามารถ ให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานทางวิชาการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและ รักษาความสามัคคีระหว่างครู ตามทรรศนะข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญของการปฏิบัติตน ตามข้อกำหนดจรรยาบรรณครู จำแนกตามอายุ เพศ และตำแหน่ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งสิ้น 7,828 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามตำแหน่งร้อยละ 10 ของผู้บริหาร ได้จำนวน 70 คน ร้อยละ 3 ของครูผู้สอนได้จำนวน 204 คน รวมทั้งสิ้น 274 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงได้ค่า 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือ ค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตนตามข้อกำหนดจรรยาบรรณครู ดังนี้

1.1 ระดับมากที่สุดคือ ด้านการถ่ายทอดความรู้เต็มความสามารถ ด้านการให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานทางวิชาการ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1.2 ระดับมากที่สุดคือ ด้านความเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้านการยึดมั่นในศาสนา ด้านการอุทิศเวลาในการสอน ด้านรักษาชื่อเสียงของตนเอง ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการรักษาความสามัคคีระหว่างครู

ถาวร ชัยจักร. (2536). การฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน : ศึกษากรณีวัดพระธรรมกาย.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการ ฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรวิธีการฝึกอบรม กิจกรรม วิทยากร และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม เชิงจริยธรรมก่อนการฝึกอบรม และพฤติกรรมคาดหวังเชิงจริยธรรมหลังการฝึกอบรม

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อกระบวนการฝึกอบรม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เยาวชนที่เข้ารับ การฝึกอบรมจริยธรรมที่วัดพระธาตุสามหมื่น ตำบลบ้านแก้ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยคณะวิทยากรจากวัดพระธรรมกายได้จัดอบรม ขึ้นระหว่างวันที่ 17-29 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 มีเยาวชนจาก สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 84 คน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับ การฝึกอบรม จำนวน 84 คน ผู้วิจัยจากข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนการฝึกอบรม

2. แบบสอบถามพฤติกรรม คาดหวังเชิงจริยธรรมหลังการฝึกอบรม

3. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกระบวนการฝึกอบรม แล้วนำข้อมูล เหล่านี้มาวิเคราะห์ และ

หาค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบ ค่าความแตกต่างโดยใช้ค่า t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. กระบวนการฝึกอบรมจริยธรรม ประกอบด้วย หลักสูตรที่มี วัตถุประสงค์ มีคำอธิบายหลักสูตร กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม กิจกรรมในการฝึกอบรมมีแผนการ ขั้นตอน วิธีการและการประเมินผล การฝึกอบรมในทุกๆ กิจกรรมดำเนินการฝึกอบรมโดยคณะวิทยากร มีทั้งพระภิกษุ และฆราวาส ทุกคนรู้ ขั้นตอนการฝึกอบรม รายละเอียดในการดำเนินการฝึกอบรมเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และผ่านการให้การฝึกอบรม จากวัดพระธรรมกายมาแล้ว ในการดำเนินการฝึกอบรมในทุกกิจกรรม วิทยากรได้เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติเองโดยมีสื่อประเภท โสตทัศนอุปกรณ์และใช้สื่ออื่นๆ ในการประกอบกิจกรรมในทุกๆ กิจกรรม

2. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 2.47 และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม คาดหวังเชิงจริยธรรมหลังการฝึกอบรมเป็น 3.14 เมื่อ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อ การฝึกอบรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามแบบอย่าง พุทธศาสนิกชน ด้านการส่งเสริมให้ทำทาน รักษาศีลและ เจริญกุศลด้านการศึกษาให้เป็นพลเมืองดี ด้านอื่นๆ ที่ชาวพุทธควรรู้และด้านการจัดการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่าเหมาะสม และให้ประโยชน์อยู่ในระดับสูง ทุกด้าน

ธนเศรษฐ์ จำปางาม. (2543). การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร

ศึกษากรณี : วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ที่ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโดยใช้วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดขอนแก่นเป็นกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางการบริหาร พฤติกรรมทางการบริหาร คุณธรรมและจริยธรรมตามความคาดหวัง
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารและบุคลากรของวิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดขอนแก่นทุกคน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากประชากรทุกคนคือผู้บริหารจำนวน 17 คน บุคลากรจำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม เอกสารทางราชการ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปของตาราง และคำให้สัมภาษณ์ประกอบการพรรณนาบรรยายความเพื่อชี้ประเด็นที่สำคัญ ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร

1.1 จากการศึกษาปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร อยู่ในระดับ “มาก” ทั้ง 4 ด้าน คือคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพการบริหาร คุณธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน คุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ คุณธรรมและจริยธรรมต่อตนเอง

1.2 จากการศึกษาปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร อยู่ในระดับ “ปานกลาง” 2 ด้าน คือคุณธรรม และจริยธรรมต่อวิชาชีพการบริหาร และคุณธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ส่วนระดับการปฏิบัติตนของผู้บริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ คุณธรรมและจริยธรรมต่อตนเอง อยู่ในระดับ “มาก”

2. วิเคราะห์โครงสร้างทางการบริหาร พฤติกรรมทางการบริหาร คุณธรรมและจริยธรรมตามความคาดหวัง

จากการศึกษาโครงสร้างทางการบริหาร พบว่าขั้นตอนการทำงานมีความซ้ำซ้อน ขาดความชัดเจน ใช้คนไม่เหมาะสมกับงาน ที่มาของผู้บริหารขาดความชอบธรรม จากการศึกษาพฤติกรรมทางการบริหาร พบว่าเป็นพฤติกรรมที่คำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน ใช้ระบบพรรคพวกในการบริหารงาน ขาดระบบการสร้างแรงจูงใจ ขาดหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน จากการศึกษาความคาดหวังของบุคลากร พบว่าส่วนมาก มีความต้องการให้ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีวินัยต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อครอบครัว

3. แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร

จากการศึกษาพบว่า การที่จะทำให้ผู้บริหารได้แสดงถึงการใช้คุณธรรม และจริยธรรมทางการบริหารได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมอบหมายงานและกระจายอำนาจอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้มีการจัดทำภาระงานของแต่ละคน ควรให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญ เพื่อหลีกเลี่ยงข้อกล่าวหาการใช้ระบบพรรคพวกในการบริหารงาน รวมทั้งให้มีการจัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้มีระบบการตรวจทางสังคม และที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารทุกตำแหน่งควรจะมาจากการเลือกตั้ง เพราะเป็นวิถีทางในระบอบประชาธิปไตยและเป็นการเพิ่มความชอบธรรมในการบริหารงาน ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายต้องยอมรับในกติกาและร่วมกันทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารจะต้องอาศัยภาวะผู้นำ ด้วยการสร้างแรงจูงใจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน สร้างมาตรฐานการให้คุณให้โทษ มีระบบการประเมินผลงาน และที่สำคัญต้องมีระบบการตรวจสอบทางสังคมด้วย

ธนพร ดีจงเจริญ. (2536). การวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาร์ตศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาตามนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมี
รูปแบบการวิจัย คือการศึกษา เอกสาร การสำรวจ และการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนยึดถือนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานครในการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมจริยธรรม 8 ด้าน คือ สะอาด ขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู รู้และปฏิบัติตามกติกา
มีผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตัดสินใจกำหนดแนวในการจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมของโรงเรียน
คณะครูกับผู้บริหารร่วมกันวางแผน และเขียนแผนไว้เป็น ลายลักษณ์อักษร ในลักษณะแผนปฏิบัติงาน
ประจำปีของโรงเรียนโดยคำนึงถึงนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาคือ
ประโยชน์ที่ได้รับ จากการจัดกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน
กับชุมชน การเรียนการสอนในหลักสูตร และความต้องการ ของโรงเรียน ตามลำดับ และมีการประเมินผล
การจัดกิจกรรมโดยการสังเกต พฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมที่โรงเรียนจัดครบทุก
โรงเรียนคือ กิจกรรมการรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน กิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด กิจกรรมโครงการ
อาหารกลางวัน กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมพลศึกษาและ
กีฬานักเรียน และกิจกรรมวันอำลาอาลัย ส่วนกิจกรรมที่ไม่ได้จัดทุกโรงเรียน อาจ เสนอโดยเรียงลำดับจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้คือ กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน กิจกรรมสุขภาพปาก และฟัน กิจกรรมตัดผมนักเรียน
กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และป้องกันยาเสพติด กิจกรรมอาสาสมัคร
สาธารณสุขมูลฐานในโรงเรียน และกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนและพี่ช่วยน้อง ตามลำดับ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้
เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และกิจกรรมแต่ละกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมหลาย
ด้าน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า กิจกรรมเหล่านั้นส่งเสริมจริยธรรมด้านความขยัน มากที่สุด สำหรับ
รูปแบบ วิธีการ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และผลในการจัด กิจกรรมพบว่า มีความแตกต่างกันในแต่ละกิจกรรม

ธวัฒน์ ไควินทร์. (2544). บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยและจรรยาบรรณของ
ข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5.

วิทยานิพนธ์. ศษ.ม (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารในการ รักษาวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครู
2. ศึกษาระดับพฤติกรรมการมีวินัยและ จรรยาบรรณของข้าราชการครู
3. ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการรักษาวินัยและจรรยาบรรณ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยและ

จรรยาบรรณของข้าราชการครู

ตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษา 5 จำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 100 คน และครูปฏิบัติการสอนจำนวน 299 คน รวมทั้งสิ้น 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการรักษาวินัย และจรรยาบรรณข้าราชการครูของประวิณ ณ นคร และข้อกำหนด พฤติกรรมการมีวินัยและจรรยาบรรณครูของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของการนำเข้าสู่สมการของตัวแปร (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารในการรักษาวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. พฤติกรรมการมีวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. บทบาทผู้บริหารในการรักษาวินัยและจรรยาบรรณที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครู คือ บทบาทด้านการส่งเสริม

ธีระนาถ กลิ่นชั้น. (2541). การศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรมครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ ค่าใช้จ่ายรายเดือน และประสบการณ์ทำงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดนครราชสีมา 11 โรงเรียน จำนวน 299 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดสัดส่วน 1 ใน 5 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นเองโดยอาศัยวิธีวัดแบบ projective techniques และผู้วิจัยได้อาศัยหลักธรรมะทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการวิจัย ปรากฏว่าได้รับแบบวัดที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 274 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับพฤติกรรมจริยธรรมข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับสูงมากและสูง
2. ระดับพฤติกรรมจริยธรรม เมื่อจำแนกตามสถานภาพ เพศ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประสบการณ์ทำงาน อยู่ในระดับสูงมากและสูงเช่นเดียวกัน

นพคุณ กุ๋ขาว. (2539). จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรมของครูพลศึกษา ในทัศนะ
ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน ประกอบด้วย
ผู้บริหาร 476 คน และครูผู้สอน 476 คน รวม 952 คน หลังจากตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
แล้วเหลือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.73 โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร 319 คน และ
ครูผู้สอน 421 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด โดยได้นำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
40 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น .976 จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
ค่าที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการไฝ่สัจจะหรือสัจธรรม การใช้ปัญญาในการแก้
ปัญหา ความเมตตากรุณา ความระลึกได้ และรู้ตัวอยู่เสมอ ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์สุจริต ความ
ขยันหมั่นเพียร และความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป อยู่ในระดับสูง

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา รวมทั้ง
ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครู
ผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา ด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา
ความเมตตากรุณา ความระลึกได้และ รู้ตัวอยู่เสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านการไฝ่สัจจะหรือสัจธรรม ความไม่ประมาท ความซื่อสัตย์ และความขยันหมั่นเพียร และความ
ละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูพลศึกษา พบว่าผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของ
ความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน

บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ. (2539). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของ

ครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครู
ผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา
กรุณาความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย และเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนก
ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วิธีเรียน และสถานภาพในการทำงาน ตลอดจนเพื่อรวบรวม

รวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนแบบทางไกล และวิธีเรียนแบบตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานครที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 480 คน โดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกตามตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 2.1 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 - 2.2 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ สถานภาพการสมรส วิธีเรียน และสถานภาพในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า ครูไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า และครู เข้าสอนช้าและออกจากห้องสอนเร็วกว่าเวลาที่กำหนด
4. นักศึกษาผู้ใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ไม่ควรเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากเกินไป และควรเตรียมการสอนมาล่วงหน้า

ประชิด เขยกีวงศ์. (2538). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใหญ่ตามความคาดหวังของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใหญ่ 3 กลุ่ม คือ บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้ใหญ่ทั่วไป กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2537 จำนวน 653 คน การเก็บข้อมูลดำเนินการ 2 รอบ รอบแรกใช้แบบสอบถามปลายเปิด ให้นักเรียนระบุคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใหญ่แต่ละกลุ่มที่นักเรียนเห็นว่าสำคัญที่สุดมาอย่างละ 5 คุณลักษณะ ในรอบที่ 2 นำคุณลักษณะเหล่านั้นมาจัดทำแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อให้ นักเรียนกำหนดน้ำหนักความจำเป็นของแต่ละคุณลักษณะนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีคำนวณค่าเฉลี่ยของแต่ละคุณลักษณะ แล้ว

คำนวณค่าสหสัมพันธ์เพื่อแสดงความสอดคล้องของความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระ ด้านเพศ ระดับชั้นกลุ่มการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

คุณธรรมและจริยธรรมของครูอาจารย์ ความคิดเห็นของนักเรียนทุกกลุ่ม เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระมีความสอดคล้องกัน ข้อที่นักเรียนคาดหวังสูงสุดมี 15 ข้อ คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อลูกศิษย์ มีใจเป็นกลาง ให้โอกาสลูกศิษย์เมื่อผิดพลาด ไม่มัวสุมอบายมุข เป็นที่ปรึกษาที่ดี เอาใจใส่ลูกศิษย์ สอนเข้าใจดี ให้เกียรตินักเรียน มีสติปัญญา มีความซื่อสัตย์ ให้คำอธิบายสิ่งถูกผิดอย่างชัดเจน มีความอดทน และพูดจาสุภาพ

ประภัทร์ กุดหอม. (2541). จริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของบุคลากรกับคุณภาพของระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา) ศษ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นระดับจริยธรรม ความแตกต่างระหว่างระดับจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับคุณภาพของระบบสารสนเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศกับระดับคุณภาพของระบบสารสนเทศ ตัวอย่างคือบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้างาน และครูผู้สอน จำนวน 420 คน จาก 30 โรงเรียน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามด้านจริยธรรมแบบสะท้อนภาพ (projective techniques) ที่ปรับปรุงจากกรอบจริยธรรมของสมาคมแอสโซซิเอชัน ฟอร์ คอมพิวติ้ง แมชีชินเนอรี (ACM) และแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานด้านระบบสารสนเทศที่ดัดแปลงจากเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน 2541 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (X) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับจริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของบุคลากรโดยรวม 17 ด้าน อยู่ในระดับที่ 3 คือระดับการทำความดีเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่หรือประเทศชาติ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีระดับจริยธรรมในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ ระดับคุณภาพของระบบสารสนเทศโดยรวม 45 ด้าน อยู่ในระดับสูง และพบว่าจริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านการรักษาสมรรถนะในการทำงานมีผลต่อคุณภาพของระบบสารสนเทศในเชิงบวก แต่จริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านความยุติธรรมมีผลต่อคุณภาพของระบบสารสนเทศในเชิงลบ

ปราการ บุตรโยจันโท. (2538). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ คุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพการบริหาร คุณธรรมและจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน คุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ และคุณธรรมและจริยธรรมต่อตนเอง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 210 คน ครูผู้สอนจำนวน 345 คน และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 143 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 666 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.42 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัย

บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่สำคัญที่สุดของทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

1. การปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และนโยบายของหน่วยงานระดับสูง
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงาน
3. ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
4. มีวินัยในตนเอง

ปรีชา ชันธไพศรี. (2535). คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครู ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู ที่มีต่อคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 ประการ ได้แก่ การรักษาสัจจะ การรู้จักข่มใจตนเอง ความอดทน และความเสียสละ

2. เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู ที่มีต่อคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 ประการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 29 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 56 คน และครู 306 คน ในปีการศึกษา 2534 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีรายละเอียด 50 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว (F - test)

ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครู มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ อยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน
2. ผู้บริหารโรงเรียน กับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ ของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารโรงเรียน กับครู มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ ของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน กับครู มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ ของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ. (2539). ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล จันทบุรี.

ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาว่าครูที่สอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล จันทบุรี มีปัญหาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน ตลอดจนข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางนโยบาย ตลอดจนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อ ต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง

มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุ และประเภทของวิชาที่สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบประมาณค่า เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน

มาตรฐาน การทดสอบค่าที่ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีปัญหา การปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนของครูที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนของครูที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนของครูที่สอนประเภท วิชาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พชรวรรณ ครูขนาด. (2541). ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดา ครู และผู้ใหญ่ทั่วไป ในทัศนะของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มุ่งสำรวจความคาดหวังของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดา ครูอาจารย์ และผู้ใหญ่ทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครองจากโรงเรียนราชวินิต มัธยม ปีการศึกษา 2540 รวมจำนวนทั้งสิ้น 480 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 100 คน ครู 80 คน และผู้ปกครอง 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ 3 กลุ่ม คือ บิฑามารดา ครูอาจารย์ และผู้ใหญ่ทั่วไป แบ่งเป็นแบบสอบถามชุดย่อย 9 ชุด มีข้อคำถามเหมือนกัน กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะตอบแบบสอบถาม 3 ชุด คือ (1) คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดา (2) คุณธรรมจริยธรรม สำหรับครู และ (3) คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไป แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีชุดละ 40 ข้อ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยความ คาดหวัง และค่าสหสัมพันธ์แบบจัดอันดับเพื่อแสดงความสอดคล้องของความคาดหวัง ระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดา

1.1 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดาตามที่นักเรียนคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล ไม่มัว่สุขสบายมุษ มีความจริงใจ รักและเอาใจใส่ครอบครัว มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความเมตตากรุณา มีความเสียสละ มีใจเป็นกลาง และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิฑามารดาตามที่ครูคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มัว่สุขสบายมุษ รักและเอาใจใส่ครอบครัว มีความกตัญญูรู้คุณ มีความซื่อสัตย์ ประพฤติตนเป็น

แบบอย่างที่ดีรู้จักให้อภัย มีความยุติธรรม มีความจริงใจรู้จักควบคุมอารมณ์ และมีความขยันหมั่นเพียร

1.3 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดาตามที่ผู้ปกครองคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความรอบคอบตัดสินใจปัญหาโดยใช้เหตุผลมีความจริงใจ และมีใจเป็นกลาง

1.4 การจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดา ตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ นักเรียนครู และผู้ปกครองมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูอาจารย์

2.1 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูอาจารย์ตามที่นักเรียนคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล มีความยุติธรรม พุดจาสุภาพ เป็นที่ปรึกษาที่ดีมีความอดทน มีความเสียสละ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีใจเป็นกลาง รู้จักให้อภัยและวางตัวได้เหมาะสม

2.2 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูอาจารย์ตามที่ครูคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย ไม่มั่วสุมอบายมุข ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีพุดจาสุภาพ มีความตั้งใจจริง มีความยุติธรรม รู้จักควบคุมอารมณ์ เป็นที่ปรึกษาที่ดี และมีเมตตากรุณา

2.3 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูอาจารย์ตามที่ผู้ปกครองคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มั่วสุมอบายมุขประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีใจเป็นกลางมีความยุติธรรมตรงต่อเวลาพุดจาสุภาพ มีสติปัญญามีความเป็นผู้นำรักและเอาใจใส่ครอบครัวและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง

2.4 การจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูอาจารย์ตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไป

3.1 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไปตามที่นักเรียนคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ มีความจริงใจ ไม่มั่วสุมอบายมุข ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล มีความเมตตากรุณาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความกตัญญูรู้คุณ มีความเสียสละรักและเอาใจใส่ครอบครัวรู้จักควบคุมอารมณ์ และมีความซื่อสัตย์

3.2 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไปตามที่ครูคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ มีความซื่อสัตย์มีความกตัญญูรู้คุณ ไม่มั่วสุมอบายมุข มีความยุติธรรมรักและเอาใจใส่ครอบครัว ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล มีความเมตตากรุณา มีความจริงใจ และรู้จักควบคุมอารมณ์

3.3 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไปตามที่ผู้ปกครองคาดหวังสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ มีความยุติธรรม ไม่มั่วสุมอบายมุข มีความซื่อสัตย์รักและเอาใจใส่ครอบครัวตรงต่อเวลา มีความกตัญญูรู้คุณ ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล มีระเบียบวินัย มีความสามัคคีและรู้จักให้อภัย

3.4 การจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไปตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณมหา วุฒิวโรภาส. (2538). การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการ ของครูในโรงเรียนมูลนิธิ
 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
 (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 ถ่ายเอกสาร.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางธรรมจริยา 4 ประการคือ การรักษาสัจจะ
 การรู้จักข่มใจ ความอดทน และความเสียสละของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ทำการสอนในโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขต
 กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียนคือ กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย วัฒนาวิทยาลัย เยนเฮส์เม็มโมเรียล
 และสังจพิทยา จำนวน 235 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎี
 พัฒนาการทางธรรมจริยาของ Kohlberg ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาจำนวน 235 ชุด
 คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Statistical Package for the Social Sciences
 RELEASE 3.0 Prime และ SPSS/PC+ Version 4.0

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มี
 พัฒนาการทางธรรมจริยารวมทั้ง 4 ประการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ครูส่วนใหญ่มีระดับพัฒนาการทางธรรมจริยา 4 ประการตามทฤษฎีพัฒนาการทาง
 ธรรมจริยาของ Kohlberg อยู่ในขั้นที่ 6 และขั้นที่ 5

พระธรรมิต มั่นคงหัตถ์. (2539). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างครูกับศิษย์ตาม
 หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
 ศึกษาเปรียบเทียบกรณี : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยกับโรงเรียนสตรีวิทยา
 เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ อษ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างครูกับศิษย์ ตามหลัก
 คำสอนทางพระพุทธศาสนาในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเปรียบเทียบกรณี : โรงเรียน
 สวนกุหลาบวิทยาลัยกับโรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็นสองส่วนด้วย
 กันคือ การวิจัยภาคเอกสาร โดยศึกษาจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 และการวิจัยภาคสนาม ซึ่งได้ทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบทัศนคติ และปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน
 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและโรงเรียนสตรีวิทยา โดยมีระยะเวลาการศึกษาภาคสนามดังนี้ โรงเรียน
 สวนกุหลาบวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 4 - 25 มกราคม 2540 และ โรงเรียนสตรีวิทยา ระหว่างวันที่ 8 -
 27 กุมภาพันธ์ 2540

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของครู และนักเรียนตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎกมีอยู่หลายประการด้วยกัน เช่น ในสังคาลสูตร กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมว่าด้วยเรื่องทิศหก หลักสังคหวัตถุธรรม พรหมวิหารธรรม สัมปรัสนธรรม เป็นต้น ซึ่งหลักคำสอนเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการขัดเกลาและหล่อหลอมจิตวิญญาณของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะจิตวิญญาณของความเป็นครูที่ดีของสังคม

อย่างไรก็ตามสถาบันครอบครัว การศึกษา การปกครอง และกลุ่มเพื่อนก็มีส่วนในการหล่อหลอมอุปนิสัยของคนในสังคมให้มีความเกื้อกูลกัน และการแสดงออกเป็นปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวก และปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบในวิชาชีพ ตลอดจนการมีจรรยาบรรณในอาชีพครู และเกิดความภาคภูมิใจ พร้อมทั้งจะอุทิศตนช่วยเหลือสร้างเสริมเยาวชนที่ดีให้แก่สังคมอย่างแท้จริง

จากการศึกษาภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด 3 ระดับตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง และน้อย เป็นเครื่องมือในการวิจัย พบว่า ปฏิสัมพันธ์เชิงจริยธรรมของครูกับนักเรียน ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาว่าด้วยทิศหก เรื่องการแนะนำดี อบรมศิษย์ให้เป็นคนดี ครูของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและสตรีวิทยา เห็นในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 90 และ 68 ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 57 และ 56 การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 70 และ 60 ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 34 และ 58

ครูมีประสิทธิภาพในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนได้ดี คิดเป็นร้อยละ 90 และ 40 อยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ คิดเป็นร้อยละ 50 และ 46 การมีความสามารถในการกระตุ้นหรือเร้าให้เกิดการเรียนรู้ ของครูอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90 และ 60 ส่วนนักเรียนร้อยละ 53 และ 54 เห็นด้วยในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ต่อที่ประเด็นที่ว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจ สอนได้อย่างแจ่มแจ้ง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือคิดเป็นร้อยละ 50 และ 60 ส่วนนักเรียนก็อยู่ระดับปานกลางเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 46 และ 60 ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้สูง คือคิดเป็นร้อยละ 90 และ 96 ส่วนนักเรียนร้อยละ 63 และ 66 ก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ครูมีความเสียสละ คิดเป็นร้อยละ 80 และ 44 อยู่ในระดับมาก ในประเด็นเดียวกันนักเรียนเห็นด้วยในระดับมากเช่นกัน คือ ร้อยละ 59 และ 62

หน้าที่ในการส่งเสริมและยกย่องความดีให้ปรากฏ ครูมีวิธีการยกย่องชมเชยที่เหมาะสม ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90 และ 72 ส่วนนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางคือ ร้อยละ 48 และ 64 ครูเป็นที่ฟังและคุ้มครองภัยในที่ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 90 และ 88 อยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 60 และ 56 อยู่ในระดับกลางเช่นกัน การให้คำปรึกษาหารือทั้งเรื่องการเรียนและส่วนตัวของครูอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30 และ 48 ส่วนนักเรียน เห็นด้วยในระดับปานกลาง เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 30 ทั้งสองแห่ง

อย่างไรก็ตาม การกระตุ้นเตือนจิตสำนึก และความภาคภูมิใจในวิชาชีพของครู ในสังคมไทย ถือว่ามีส่วนสำคัญในปฏิสัมพันธ์ของครูกับศิษย์ ตลอดจนการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมจรรยาทางพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

พวงเพชร ฮวดศิริ. (2539). **วินัยและจริยธรรมครู : ศึกษากรณีโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย.**

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวินัยและจริยธรรมของครูโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน เป็นครูหญิง 96 คน และครูชาย 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบวัดวินัยและจริยธรรมของทองไหล สีสด นำมาวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัยมีวินัยและจริยธรรมในทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านการคำนึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนด้านการมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคมด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูงเช่นกัน

พินิต จันทน์เสนาะ. (2540). **ประสิทธิผลการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร**

หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานครหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง" นี้เป็นโครงการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง รุ่นที่ 11 ของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมไปใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง รุ่นที่ 11 ในส่วนของการประเมินปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และประเมินประสิทธิผลของโครงการโดยประเมินจากความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูกรุงเทพมหานครของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครจำนวน 65 คน ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายความคิดของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปคำร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้า ปรากฏว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เกือบทั้งหมดเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สำหรับความคิดเห็นต่อบุคลากรในการอบรมผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 64.0 สำหรับงบประมาณ ในการอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 71.8 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เกินครึ่ง ร้อยละ 62.5 เห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้ และสำหรับสถานที่ในการอบรมร้อยละ 60.0 เห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้เพราะฉะนั้นผลการศึกษาด้านภาพรวมของปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 64.0

2. การศึกษาในด้านกระบวนการอบรม ปรากฏว่า ในส่วนเนื้อหาการอบรม ผู้เข้ารับการอบรม เห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 70.0 สำหรับกิจกรรมการอบรมผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าการนั่งสมาธิ เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0 ระยะเวลาของการอบรมผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่ายู่ในระดับเหมาะสมดี คิดเป็นร้อยละ 81.7 และวิทยากรในการอบรมส่วนใหญ่ร้อยละ 78.6 เห็นว่าอยู่ในระดับ

ดีมาก เพราะฉะนั้นผลการศึกษาโดยภาพรวมด้านกระบวนการอบรมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 77.53 การศึกษาในด้านปัจจัยส่งออกปรากฏว่าในส่วนของความรู้ความเข้าใจในวิชาการ ผู้เข้ารับการอบรม เกินครึ่ง ร้อยละ 66.7 มีความรู้ความเข้าใจมาก และความรู้ความเข้าใจด้าน กิจกรรมผู้เข้ารับการอบรมเกินครึ่ง ร้อยละ 66.7 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ร้อยละ 76.7 สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองในระดับดีมาก และสำหรับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนางานนั้นผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ร้อยละ 81.7 สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานในระดับดีมาก เช่นกัน เพราะฉะนั้นผลการศึกษาโดยภาพรวมด้านปัจจัยส่งออกอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 72.9

กล่าวโดยสรุป การศึกษาคั้งนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งในส่วนของความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และรวมถึงการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาคั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครทุกระดับ ตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการปลูกฝังคุณธรรมให้กับบุคลากรโดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ
2. ควรมีการขยายโครงการไปสู่นักเรียนและเยาวชน เพื่อให้ นักเรียนและเยาวชนได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาตนเองในทางที่ถูกต้องตามหลักคุณธรรมอันจะทำให้ภาพรวมของการพัฒนาคือความสำเร็จของการเรียนการสอน

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2541). การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอ

กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ต่ายเอกสาร.

การวิจัยคั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการ ปัญหา สาเหตุ และการแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกระสังพิทยาคม จำนวน 38 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์

แบบสังเกตแบบสำรวจกล้องถ่ายภาพเครื่องบันทึกเสียง และสมุดบันทึก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นในความมุ่งหมายของการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่างๆ ครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนได้ปลูกฝังคุณธรรมโดยในชั้นการนำเข้าสู่บทเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ได้พูดถึงเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ครอบคลุมหมายให้นักเรียนปฏิบัติได้มากน้อยเท่าไร โรงเรียนกำหนดการปลูกฝังคุณธรรมทุกด้านในการสอนเนื้อหาวิชาในทุกรายวิชา และทุกครั้งที่ทำการสอนปัญหาที่พบส่วนมากจะเกิดจากตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนบางส่วนไม่ได้ให้ความสนใจอีกทั้งยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นสิ่งปฏิบัติได้ยากเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนขาดเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดทำโครงการอบรมสัมมนาเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูอาจารย์

2. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงโรงเรียนได้ดำเนินการโดยการสอนรายวิชาที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรมมีการใช้สื่อการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมีการอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวร และครูที่ปรึกษา มีการอบรมประจำสัปดาห์โดยคณะกรรมการงานคุณธรรม และจริยธรรมเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้การอบรมมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญอื่นๆ การจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตร แต่โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการนักเรียนบางส่วนยังไม่มีมีการปฏิบัติตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อจากภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มีการลอกเลียนแบบในตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมโรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการให้คำแนะนำในการเลือกสื่อการเชิญวิทยากรมาให้การอบรมมากขึ้น และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้

3. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โรงเรียนได้มีการกำหนดกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอาจารย์ทุกคนและนักเรียนร่วมมือกัน การจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสำคัญที่พบ คือ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมไม่สามารถจัดได้ครบทุกระดับชั้น นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้มีป้ายคำเตือน คำสุภาพเพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ ขอความร่วมมือจากส่วนราชการชุมชนและวัด เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ภวยา แสงเพชร. (2542). การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการสอน ของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันจากบทบาทการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล

กับแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูอนุบาลที่สอนเด็ก 5-6 ปี ปีการศึกษา 2541 ในเขตกรุงเทพมหานครของสังกัดต่าง ๆ คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ประกอบด้วย รหัสและคู่มือการลงรหัสพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบบันทึกผลคะแนน

2. เครื่องมือในการจัดโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดทางการศึกษาของ Kohlberg และ Mayer ประกอบด้วยแบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน และแบบสัมภาษณ์ครูอนุบาลเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ครูอนุบาลของทุกสังกัดมีจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ทั้งด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันและด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 1 และพบว่าพฤติกรรมทางด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันมากกว่าด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน

2.2 การจัดแนวคิดทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีแนวคิดแบบผสมผสานระหว่างกลุ่มพฤติกรรมนิยม กับกลุ่มพัฒนาการทางสติปัญญา ยกเว้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีแนวคิดอยู่เฉพาะในกลุ่มพฤติกรรมนิยม

ภัททิยา กฤษณะพันธ์. (2540). ผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลดพฤติกรรม

ก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย โดยการนำคุณธรรม 4 ประการ คือ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร และการประหยัด มาจัดเป็นกิจกรรมเสริม แนวการจัดประสบการณ์ประจำวันในการวิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มเปรียบเทียบ การสังเกตก่อนหลังการทดลอง และติดตามผลกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 10 คนที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวที่เด็กแสดงออกด้วยการใช้แบบสังเกต ได้มา 2 ห้องเรียนๆ ละ 5 คน แล้วสุ่มอีกครั้งด้วยวิธีการจับสลากเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัยที่ใช้วัดด้วยช่วงเวลา ในการดำเนินการวิจัยนี้ กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเสริมแผนการจัดประสบการณ์ปกติเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ปกติเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณ

โดยการหาค่าร้อยละและค่ามัธยฐานเลขคณิตของความถี่ของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กขณะทำกิจกรรมเสรี(การเล่นตามมุม) และกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ในช่วงเวลา 3 ระยะ คือ ระยะพื้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล

ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเสริมแผนการจัดประสบการณ์ปกติมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนได้รับกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอีกทั้งเมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นยังลดอยู่

มยุรี เศวตนัย. (2542). คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษา จำนวน 500 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบคุณลักษณะของครูที่ดี คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ ครูควรรับผิดชอบหน้าที่ มีความรู้ดี แต่งกายสะอาด สุภาพ ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีอารมณ์ดี
2. ด้านวิชาชีพครู ครูควรวางตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สอนดี สอนให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ มีประชาธิปไตย
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาให้ความยุติธรรมให้อภัยเห็นคุณค่าของศิษย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต และเมตตากรุณาแก่ศิษย์ทุกคน

มารศรี จันทรมณี. (2540). การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์

กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์และระดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกครูตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน ส่วนนักเรียนจำแนกตามเพศ และสังกัดกลุ่มของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกับครูประจำชั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนครู 100 คน และจำนวนนักเรียน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามมีใช้วัดจริยธรรม 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความรักชาติ ความเมตตากรุณา ความสามัคคี มีค่าถามด้านละ 5 ข้อ รวม 50 ข้อ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test และการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's test) ดำเนินการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. จริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จริยธรรมของครูประถมศึกษาเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกัน
3. จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีจริยธรรมต่างกัน

ระเบียบ สมจิตร. (2542). คุณธรรมสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับคุณธรรมสำหรับผู้บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยมีกรอบเนื้อหาของการวิจัย ยึดถือคุณธรรม 4 ประการ ตามแนวพระราชดำรัส ได้แก่ การรักษาสัจจะการรู้จักข่มใจตนเอง การอดทนอดกลั้นและอดออม และความเสียสละ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่บุคลากรที่มีตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 77 คน และเจ้าหน้าที่ 165 คน ทั้งสองกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 37.23 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ให้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าคุณธรรมแต่ละข้อ และแต่ละด้านมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในระดับใด และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วย t-test และ F-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

1.1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโดยรวมทุกด้านเห็นว่าอยู่ในระดับจำเป็นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับจำเป็นมากทั้ง 4 ด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านรักษาความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ($\bar{X} = 3.93$) ด้านความเสียสละ ($\bar{X} = 3.89$) ด้านความอดทน อดกลั้น อดออม ($\bar{X} = 3.86$)

1.2 คุณธรรมเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยของความจำเป็นสูงสุด 10 อันดับ ได้แก่ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง เคารพต่อระเบียบและกฎเกณฑ์ที่

วางไว้เป็นกรณีพิเศษ เอาใจใส่ทำงานในหน้าที่ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ทำงานด้วยความเสียสละ มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

2. การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

2.1 เมื่อจำแนกตามเพศ ไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งพิจารณาโดยรวม พิจารณาเป็นรายด้าน และพิจารณาเป็นรายข้อ

2.2 เมื่อจำแนกตามอายุ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน 6 ข้อ คือ บุคลากรกลุ่มอายุมาก (51 ปีขึ้นไป) ให้ความสำคัญมากกว่ากลุ่มอื่นในเรื่อง ยอมรับความจริง ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี และเข้าใจเพื่อนร่วมงาน ส่วนบุคลากรกลุ่มอายุปานกลาง (41 – 50 ปี) ให้ความสำคัญสูงกว่ากลุ่มอื่นในเรื่องเป็นคนมีเหตุผล และมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และกลุ่มอายุน้อย (40 ปีและต่ำกว่า) ให้ความสำคัญสูงกว่ากลุ่มอื่นในเรื่องมีระเบียบวินัยในการทำงาน

รัชนี้ ชังชู. (2538). การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาจริยธรรมและความสามารถด้านทักษะของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการจริยธรรมและ ความสามารถด้านทักษะ และผล งานในการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 728 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนดำเนินการกิจกรรม และโครงการเชิงเหตุผลเพื่อใช้ดำเนินงานจัดกิจกรรม แบบประเมินผลงานและทักษะการปฏิบัติงานแบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรม และแบบทดสอบพัฒนาการ จริยธรรม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการจริยธรรม เชิงพฤติกรรมจริยธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีพัฒนาการจริยธรรมระดับสูง ในกิจกรรมส่งเสริมคณิตศาสตร์ นันทนาการแนะแนว ทัศนศึกษา สุขากิจบาลอาหารและโภชนาการ ส่งเสริมพลานามัย และมีพัฒนาการจริยธรรมระดับปานกลาง ในกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมภาษาไทย ส่งเสริมภาษาอังกฤษ ศาสนา และการใช้ห้องสมุด

2) นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีพัฒนาการจริยธรรมเชิงเหตุผลสูงถึงจริยธรรมระดับดีมากในด้าน ความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความยุติธรรม การตรงต่อเวลา ส่วนด้านความขยัน อดทน เสียสละ ด้านความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี

3) นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีความสามารถด้านผลงานและทักษะ ปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีผลงานระดับสูง ในกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมคณิตศาสตร์ แนะแนวและมี

ทักษะการปฏิบัติระดับสูง ในกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม นันทนาการและแนะแนว

เรณู จันทร์กย. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมทาง จริยธรรม

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในด้านความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต และความขยันหมั่นเพียร รวมทั้งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน และนอกจากนี้ยังศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 384 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเมตตา กรุณาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 3.02 และ 2.76 ตามลำดับ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความขยันหมั่นเพียร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมใน ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001

วรรณ มาณีโชติ. (2541). พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต

การศึกษา 2. ปริญญาโท ศษ.ม (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 และเปรียบเทียบพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานกลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 346 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูทั้ง 9 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ .7857 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบที (t-test) ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé 's test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับมาก
 2. ครูผู้ชายมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 3. ครูกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูกลุ่มอายุ 22-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 4. ครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 5. ครูที่มีตำแหน่งสายบริหารมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูที่มีตำแหน่งสายผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 6. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน
- ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังกล่าว กรมสามัญศึกษาสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดตลอดจนหัวหน้าสถานศึกษาทุกโรงเรียนควรบำรุงขวัญกำลังใจให้การยอมรับนับถือ และปฏิบัติต่อครูที่มีพฤติกรรมตาม จรรยาบรรณครูมากหรือมากกว่าด้วยความยุติธรรมปราศจากอคติทั้ง 4 ส่วนครูที่มีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูน้อยกว่า ควรปรับพฤติกรรม และเสริมสร้างให้ครูมีจรรยาบรรณมากขึ้นด้วยการอบรม สัมมนาจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูที่ดีงามอันจะส่งผลให้ครูมีความพร้อมในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัชรพร ปุริมาตร์. (2544). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เปรียบเทียบปัจจัยทางจิตสังคมต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนเองเหตุผลเชิงจริยธรรมเจตคติต่อ

วิชาชีพครู และลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคลกับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู

3. ศึกษาตัวแปรทำนายพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูจากปัจจัยทางจิตสังคม

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2543 จำนวน 205 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91
2. แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .75
3. แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81
4. แบบวัดลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคล มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .69
5. แบบวัดพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรเพียร์สันและสมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสามทาง สองทางและไม่พบว่าความแตกต่างกันของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในเรื่องของเพศ อายุราชการและความเชื่ออำนาจในตนจะมีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่พบความแตกต่างกันในตัวแปรอิสระที่ละตัวคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติต่อวิชาชีพครู และลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคลมีผลทำให้พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. พบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมเจตคติต่อวิชาชีพครู และลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคลกับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ 0.001 ตามลำดับ

3. พบตัวแปรพร้อมที่สามารถทำนายพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ได้ร้อยละ 41.8 ประกอบด้วย ลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคล เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติต่อวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

วาสนา แก้วใหม่, วรรณญา ชมเชย, และอุไรวรรณ ตังพาน. (2543). คุณสมบัติของครูที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. สารนิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความจำเป็นในการพัฒนาคุณสมบัติของครู ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ครูต้นแบบจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ระหว่างครูชายและครูหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคุณสมบัติ

ของครูที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ที่สอน พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 วิไลวรรณ ชินพงษ์. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู.

ปริญญาอินทร์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,120 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามวัดคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู แบบการประมาณค่า จำนวน 45 ข้อ แต่ละข้อกำหนดน้ำหนักความรู้สึกไว้ 6 ระดับ และแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9105 เมื่อนำผลมาวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ และหมุนแกนแบบอโรทอนอล วิธืแวนิแมกซ์ ได้องค์ประกอบที่ชัดเจน 7 องค์ประกอบ แต่สามารถตั้งชื่อองค์ประกอบได้ 5 องค์ประกอบ มีตัวแปรทั้งสิ้น 45 ตัวแปร มีความแปรปรวนสะสมที่อธิบายองค์ประกอบทั้ง 7 เท่ากับ 52.9% องค์ประกอบทั้ง 5 คือ 1. ศรัทธาในวิชาชีพ 2. ภูหน่าที่มีวินัย 3. ความรับผิดชอบ 4. ความยุติธรรม 5. ความเมตตา

วินัส อุดม, มัลลิกา อินภูมิ และอดุลย์ เชาว์ช่างเหล็ก. (2541). ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การประถมศึกษา).

กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและความสนใจเกี่ยวกับลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมคุณธรรมสำหรับครูเป็นคุณงามความดีที่ครูควรได้ปฏิบัติ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของความเป็นครูเช่น คุณธรรมด้านความขยัน คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมด้านความยุติธรรม คุณธรรมด้านความมีวินัย คุณธรรมด้านความเสียสละ ฯลฯ ครูที่ดีควรเป็นทั้งนักปราชญ์ ผู้ทรงศีล และเป็นผู้มีคุณธรรม เป็นบุพการีที่แท้จริง มิได้สอนหนังสือหรือสอนคนเพื่อหวังค่าจ้างเพียงอย่างเดียว

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาสาขาการศึกษา (คบ.) ภาค กศ. บป. ทุกวิชาเอก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและความสนใจเกี่ยวกับลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งมีลักษณะแบบสำรวจ โดยเป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ วิชาเอก และเป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะคุณธรรมของความเป็นครู วิธืวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS/PC+

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูด้านความซื่อสัตย์ นักศึกษามีความซื่อสัตย์เก็บเงินได้ย้งนำมาคืนเป็นส่วนใหญ่
2. ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูด้านความเมตตากรุณา นักศึกษามีความเมตตากรุณาน้อยไม่ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ ยังไม่ยินดีสอนแทนนอกเวลา
3. ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูด้านความขยันหมั่นเพียร นักศึกษามีความขยันหมั่นเพียรเมื่อว่างจากการสอนหนังสือจะจัดทำแบบฝึกหัดเป็นส่วนใหญ่
4. ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูด้านความยุติธรรม นักศึกษามีความยุติธรรมเมื่อ นักเรียนมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันจะเรียกมาถามถึงสาเหตุการทะเลาะกันก่อนแล้วจึงตัดสินเป็นส่วนใหญ่

ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2545). การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้แก่นักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้แก่ นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร และทดสอบสมมติฐานที่ว่าครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนต่างกัน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์สอน ประเภทวิชาที่สอน ขนาดโรงเรียน ระดับชั้นที่สอน การผ่านการอบรมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ประชากรที่ศึกษาคือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,618 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามวัดปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 52 ข้อ และมีความเชื่อมั่น 0.95 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 345 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00 และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) ถ้าพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ส่วนด้านการเรียนการสอน ด้านการประพฤติปฏิบัติของครู ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูชายและครูหญิงมีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน และด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ครูที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ครูที่มีการศึกษาต่างกันมีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. ครูที่มีสถานภาพสมรส โสด สมรส หมาย มีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
6. ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
7. ครูที่มีประเภทวิชาที่สอนต่างกัน มีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ส่วนด้าน อื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
8. ครูที่อยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
9. ครูที่สอนระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
10. ครูที่เคยผ่านการอบรมและไม่เคยผ่านการอบรมการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีปัญหาการ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.5
11. ครูที่เป็นครูประจำชั้นและไม่ได้เป็นครูประจำชั้นมีปัญหาการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริวรรณ ยิ้มยิ้ม. (2544). การประเมินคุณธรรมครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ด้านคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ประเมินและศึกษาระดับคุณธรรมของครูวิทยาลัยเทคนิค ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

2. เปรียบเทียบคุณธรรมของครูวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 347 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณธรรมของครูในวิทยาลัยเทคนิค ที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพเป็นแบบมาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แยกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ มีความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน มีความประหยัด มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับคุณธรรมของครูมีด้านความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน มีความประหยัด มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต ทั้ง 9 ด้านในวิทยาลัยเทคนิคตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาอยู่ในระดับมาก

2. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีเพศต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ 0.05

3. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีอายุต่างกัน มีคุณธรรมของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในด้านมีความเมตตา กรุณา มีความประหยัด และมีความรักและศรัทธาในอาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ส่วนในด้านความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน และมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต ไม่แตกต่างกัน

4. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีเงินเดือนต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

6. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

7. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีสถานภาพทางการสมรสต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่าง

8. ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีจำนวนบุตรต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐาน

วิชาชีพครู ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมจิตต์ เครือสุคนธ์. (2539). การศึกษาคูณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกล
ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลาง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ต่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคูณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกล
ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลาง 4 ประการ คือ การรักษาสำจจะ การรู้จักข่มใจตนเอง
การอดทนอดกลั้นและอดออม และการรู้จักละวางความชั่ว และเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมของครูประจำ
กลุ่มทางไกล โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในการทำงาน
และรายได้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูประจำกลุ่มของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลาง
จำนวน 132 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

ครูประจำกลุ่มทางไกลของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในการทำงาน และรายได้
แล้ว ปรากฏผลด้านการรักษาสำจจะ การรู้จักข่มใจตนเอง และอดทนอดกลั้นและอดออม และการรู้จัก
ละวางความชั่ว ดังนี้

1. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยส่วนรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละประการพบว่าทุกประการแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละประการพบว่า คุณธรรมการอดทนอดกลั้นและอดออม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีสถานภาพต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละประการพบว่า คุณธรรมการรู้จักละวางความชั่วแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งโดย
รวมและแต่ละประการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีสถานภาพในการทำงานต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทั้ง
โดยรวมและแต่ละประการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีรายได้จากการเป็นครูประจำกลุ่มต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติ
หน้าที่ทั้งโดยรวมและแต่ละประการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมพงศ์ สมภักดี. (2536). ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของ
นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย
7 ด้าน คือ ด้านความขยัน การประหยัด ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความรับผิดชอบ การพึ่งตนเอง
และความมีวินัย วิธีการวิจัยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ดโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 70 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.967 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ ความแปรปรวนสองทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนทุกด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และเมื่อพิจารณาตามตัว
แปรขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารพบว่ามีปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของ
นักเรียนแต่ละด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับระดับ
ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดย
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ส่วนผู้บริหาร
โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับระดับปัญหาการส่งเสริมศีลธรรมของนักเรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีทัศนะ
เกี่ยวกับระดับปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05
4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สลิลา แสงมณี. (2539). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาลจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนสังกัดเมือง
พัทยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านภูมิหลัง สภาพแวดล้อมทางบ้านและทางโรงเรียน

กับพัฒนาการทางจริยธรรม และหาสมการพยากรณ์พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 851 คน สังกัดเทศบาลและสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม ได้แก่ แบบทดสอบระดับพัฒนาการทางจริยธรรม แบบสอบถามด้านภูมิหลัง แบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน แบบสอบถามด้านเพื่อนสนิท วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC เพื่อหาระดับพัฒนาการ ความสัมพันธ์และหาสมการพยากรณ์โดยวิธีเพิ่มหรือลดตัวแปร เป็นขั้นๆ (Stepwise)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับขั้นที่ 3 เป็นส่วนใหญ่
2. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับองค์ประกอบด้านต่างๆ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับ พัฒนาการทางจริยธรรมทั้งสี่ด้าน โดย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากที่สุด และเป็นไปในทางลบ คือ การจัด บรรยากาศภายในโรงเรียน และอาชีพของบิดา ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม อยู่ในเกณฑ์สูง และเป็นไปในทางบวก คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลดหรือเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ เพื่อหาสมการพยากรณ์ระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง สภาพแวดล้อมทางบ้าน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับพัฒนาการทางจริยธรรม พบว่า
 - 3.1 ตัวพยากรณ์ที่สมการพยากรณ์พัฒนาการทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ได้ดีที่สุด ได้แก่ การศึกษาของผู้ปกครองฝ่ายชาย (บิดา) สามารถพยากรณ์ได้ โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ $.597(R(2)=.00597X$

สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการครู. กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). รายงานการวิจัย เรื่อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในตัวครู เป็นงานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมวิสัยและจริยธรรมของข้าราชการครู โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จำนวน 10 ท่าน ครูผู้มีจรรยาบรรณดีเด่น จำนวน 601 ท่าน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมพัฒนาวิสัยและจริยธรรม จำนวน 265 ท่าน และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาทางด้านศาสนา และด้านการส่งเสริมพัฒนาวิสัยและจริยธรรม จำนวน 40 ท่าน ไปประกอบการพิจารณาให้สัมภาษณ์รอบที่ 2 และ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงนับเพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละในส่วนของการสัมภาษณ์ทั้ง 3 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการเชิงพรรณนา

สุขุม คำภู่ออน. (2539). จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจริยธรรม ที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการ ประเมิน และผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการสอบแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งครอบคลุมกรอบแนวคิด 6 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนการสอน ด้านการคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี และ ด้านการมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.47-0.77 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t - test (Independent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตาม ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนโดยส่วนรวมพบว่าการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุดคือด้าน การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการด้านการมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม ด้านการประพฤติเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการคำนึงถึงผลที่จะเกิดนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแสวงหา แนวทางใหม่ๆ ในการเรียนการสอน

2. จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการประเมิน และผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าสู่ตำแหน่งโดย การสอบแข่งขันโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบ ว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพิศ จันทรบุดร. (2543). การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนาสังคม). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียน ชุมแพศึกษา 2) เพื่อทดสอบแนวทางการพัฒนาจริยธรรมให้กับเยาวชนในโรงเรียนชุมแพศึกษา กลุ่มตัว อย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) เยาวชนที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนชุมแพศึกษา จำนวน 55 คน 2) ครู อาจารย์

ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนชุมชนแพศึกษา จำนวน 55 คน 3) ผู้ปกครองของเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนแพศึกษา จำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 3 ฉบับสำหรับสอบถามผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา และเยาวชนที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนชุมชนแพศึกษา สำหรับการพัฒนาจริยธรรมนั้นได้ใช้กิจกรรมแทรกแซงประกอบด้วย การอบรมให้ความรู้เยาวชน การประชุมผู้ปกครอง จัดกิจกรรมค่ายจริยธรรมเยาวชน กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน เยี่ยมครอบครัว และพบปะผู้ปกครองภายหลังจากการใส่กิจกรรมแทรกแซงแล้ว เยาวชนในโรงเรียนชุมชนแพศึกษามีการศึกษา และเปลี่ยนแปลงระดับของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีขึ้น โดยพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามขั้นตอนการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์คตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรมที่ดีขึ้น 7 ประเด็นและมีการเปลี่ยนแปลงลดลง 3 ประเด็น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนตามความเห็นของครูอาจารย์พบว่า ค่าคะแนน เฉลี่ยต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกประเด็นพฤติกรรม เชิงจริยธรรมของเยาวชนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่ามีค่าเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรม เชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น 14 กิจกรรม และไม่เปลี่ยนแปลง 6 พฤติกรรม สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนชุมชนแพศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้

อดิศักดิ์ ศรีวรรณ. (2541). เจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครูในสถาบันราชภัฏ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). มหาสารคาม :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับเจตคติต่ออาชีพครู และจริยธรรมของนักศึกษาครูในสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครูที่ศึกษาอยู่ในโครงการปกติ และโครงการครูทายาท ในแต่ละระดับชั้นปี และเพื่อจะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตี้ ด้านเจตคติต่ออาชีพครูและการมีจริยธรรมของนักศึกษาครูว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาครูในสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อุดรธานี สกลนคร และอุบลราชธานี จำนวน 565 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 60 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย ข้อความที่มีจุดมุ่งหมายที่จะวัดเจตคติต่ออาชีพครู จำนวน 30 ข้อ และจริยธรรมจำนวน 30 ข้อ โดยแบบสอบถามในส่วนที่วัดเจตคติต่ออาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และแบบสอบถามในส่วนที่วัดจริยธรรมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมุติฐานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการของ Newman Keuls และหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาครูโครงการปกติ และโครงการครูทายาท มีเจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรม อยู่ในระดับดี
2. นักศึกษาครูในโครงการครูทายาท มีเจตคติต่ออาชีพครูดีกว่านักศึกษาโครงการปกติ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 มีเจตคติต่ออาชีพครูดีกว่าชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีเจตคติต่ออาชีพครูดีกว่านักศึกษาครูชั้นปีที่ 4
3. นักศึกษาครูในโครงการปกติ และโครงการครูทายาทมีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ดี และไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาระดับชั้น พบว่านักศึกษาครูที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 มีจริยธรรมดีกว่าชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่าง
4. ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างโครงการศึกษาและระดับชั้นปี ไม่มีผลร่วมกัน ต่อการมีเจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครู
5. เจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครูสัมพันธ์กันในทิศทางที่เป็นบวก

อนันต์ สันตยากร. (2535). การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม

วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม ตามหลักพุทธศาสนาของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ตามการรับรู้ของตนเองรวม 10 ด้าน คือ 1) คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4 2) คุณธรรมที่คุ้มครองโลกหรือทิริ โอตตปปะ 3) คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4 4) คุณธรรมของคนดีหรือสัปปุริสธรรม 7 5) คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4 6) คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน หรือมรวาสาธรรม 4 7) คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศาธรรม 5 8) คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน 9) คุณธรรมในการ ปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทิส 6 และ 10) คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิตและสังคมหรือคติ 4

รวมทั้งเปรียบเทียบพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือทั้ง 10 ด้านจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษาและแผนกวิชาที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูที่สังกัด แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 6 แผนกวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้างของวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 สังกัดกรมอาชีวศึกษา 14 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย และวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ ซึ่งทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวนครู

อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 415 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม และตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้าน คุณธรรมทั้ง 10 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ ค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านคุณธรรมใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบพฤติกรรม ด้านคุณธรรมใช้ t-test และ F-test การทดสอบความแตกต่าง ของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น รายคู่ใช้วิธีทดสอบของ Scheffé's test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้มีความคุณธรรมสูง นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คุณธรรมพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนืออยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรียงลำดับจากสูงไปต่ำดังนี้

- 1.1 คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
- 1.2 คุณธรรมของผู้ใหญ่
- 1.3 คุณธรรมที่คุ้มครองโลก
- 1.4 คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
- 1.5 คุณธรรมของผู้สอนที่ดี
- 1.6 คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม
- 1.7 คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
- 1.8 คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี
- 1.9 คุณธรรมของคนดี
- 1.10 คุณธรรมในการสอน

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนก วิชาที่สังกัด พบว่า

2.1 เมื่อจำแนกตามอายุ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยคะแนนเฉลี่ยของครูกลุ่มอายุ ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า ดังนี้

- 2.1.1 พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก
- 2.1.2 พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี

2.1.3 พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่

2.2 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาและแผนกวิชาที่สังกัด พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านคุณธรรมไม่แตกต่างกันจากผลการวิจัยแสดงว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในระดับสูงทั้งพฤติกรรมในด้านการเรียนการสอนและการประพฤติปฏิบัติตน เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นได้ประการ หนึ่งว่า การเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

อภิญา มานะโรจน์. (2539). การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายกระบวนการในการปลูกฝังคุณธรรมรวมทั้งความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตต่อกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อเสนอแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษากิจการณนิสิตและนิสิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. มหาวิทยาลัยมีนโยบายกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้ง ในระดับมหาวิทยาลัย และในระดับคณะ โดยกำหนดแผนการที่ชัดเจน ในการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นิสิต ด้วยการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรมนิสิตและสภาพแวดล้อม

2. กระบวนการปลูกฝังคุณธรรม

2.1 ด้านหลักสูตร ประกอบด้วยวิชาที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรมโดยตรง และสอดแทรกอยู่ในแต่ละวิชา คุณธรรมที่ปรากฏ ในหลักสูตรได้แก่ ความรับผิดชอบ จรรยาบรรณวิชาชีพ

2.2 ด้านการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนได้ปลูกฝัง คุณธรรมด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี

2.3 ด้านกิจกรรมนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษากิจการณนิสิต ปลูกฝังคุณธรรมด้วยการชี้แนะและให้การปรึกษานอกจากนั้น กิจกรรมนิสิตยังช่วยส่งเสริมคุณธรรมให้แก่นิสิต ซึ่งคุณลักษณะทางคุณธรรมที่ปรากฏคือความรับผิดชอบต่อเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2.4 ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ช่วยส่งเสริมคุณธรรม แก่นิสิต

3. ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต ทั้งอาจารย์และนิสิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า

3.1 ในด้านการเรียนการสอน อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านความรู้และความประพฤติปฏิบัติตน

3.2 ด้านกิจกรรม นิสิตรุ่นพี่มีส่วนในการถ่ายทอด คุณธรรม และกิจกรรมนิสิตส่วนใหญ่ก็ช่วยส่งเสริมคุณธรรม

4. แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมควรจะได้มีการประสานระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ

ฝ่ายกิจกรรมนิสิตร่วมกันกำหนดหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดแก่นิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอมอร อุทรรัตน์. (2542). การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 380 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ของโคลเบอร์ก ใช้เป็นหลักในการศึกษาและเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ อายุ
และสภาพเศรษฐกิจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน
27 ข้อ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ร้อยละและไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ส่วนใหญ่มีเหตุผลเชิง
จริยธรรมระดับเหนือกฎเกณฑ์โดยอยู่ในชั้นหลักการยึดอุดมคติสากล ด้านความ รับผิดชอบ ร้อยละ 62.10
ความประหยัด ร้อยละ 53.70 ความรักและศรัทธาในอาชีพครูร้อยละ 44.74 ความยุติธรรมร้อยละ 35.79
ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ร้อยละ 23.42 และมีครูบางส่วนที่ไม่สามารถจัด
เข้าอยู่ในเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นใดได้ โดยเฉพาะมากที่สุดในด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน
และการดำรงชีวิต ร้อยละ 44.74

2. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตาม เพศ
ชายและหญิงอายุน้อยและอายุมาก รายได้น้อยและรายได้มาก มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2535). จริยธรรมของอาจารย์ และนักศึกษาสังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- กนกพรรณ บุญธรรม. (2540). พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรมสามัญศึกษา. (2532). รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : กองมัธยมศึกษา.
- กรมวิชาการ. (2535). คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- _____. (2538). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2544). การสอนดีมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2535, มกราคม – มีนาคม). "คุณลักษณะของพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 20 (5) : 75 – 88.
- กิติพันธ์ รุจิรกุล. (2539, พฤศจิกายน – 2540, มีนาคม). "คุณธรรม จรรยาบรรณ และจริยธรรมในการประกอบอาชีพครู," วารสารสีมาจารย์. 11 (21) : 64 - 92.
- เกริก วัยคฆานนท์. (2532). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
- เกียรติ ชัยพิพัฒน์. (2540, กันยายน). "การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารบ้านเมือง," วารสารการศึกษา กทม. 20 (12) : 18 - 22.
- โกเมท เทือกสุบรรณ. (2539). การศึกษาการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดงานวันเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2526). พระบรมราโชวาท. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

- คณศ เพชรโรทัย. (2539 , มิถุนายน). "จรรยาบรรณครูจะคงอยู่หรือไม่ อย่างไร ในกระแสโลกาภิวัตน์,"
วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 7 (62) : 16 –20.
- จันทร์ทัย สุพัฒนานนท์. (2545). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูป
การศึกษาตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.**
- จิตรประสงค์ ชาวเจริญ. (2540). **ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.**
- จิรภรณ์ วสุวัต. (2540). **การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัย
อนุบาล ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิส โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.**
- เจนการณั เพียงปราชญ์. (2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนกับคุณธรรม
จรรยาบรรณของครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.**
- เฉลิมพร พงษ์ภู. (2538, มิถุนายน) "การพัฒนาวินัยและจริยธรรมครู," **มติครู. 2 (17) : 40 – 41.**
- เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ . **ลักษณะของครูที่ดี. (2537). หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู
กรุงเทพฯ : กรมตำรวจ.**
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2535). **รายงานการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปลูกฝัง
จริยธรรม. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.**
- ชูดา จิตพิทักษ์. (2541, ตุลาคม – 2542, มีนาคม). "คุณธรรมและจริยธรรมที่ครูควรจะต้องทำ,"
ปาริชาติ. 11 (2) : 9 – 29.
- ชูจิตร์ แซ่มลำเจียก. (2537). **แนวทางการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและพัฒนาจิตใจนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.**

- ชูศรี ปัญญามูลวงษา. (2541). สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรม
แบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดระนอง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี พุทธเจริญ. (2542). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัด
เทศบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โชคชัย ชยธวัช. (2546). แต่คุณครู... ด้วยดวงใจ. กรุงเทพฯ : ซี. พี. บัคส์ สแตนดาร์ด.
- ณรงค์ เพ็ชรแสง. (2539). การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษาในจังหวัด
นครศรีธรรมราช ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร. ปรินญาณินพนธ์ ศษ.ม.
(การประถมศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ รอดพันธ์. (2540, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). "ครูต้องไม่ประพฤติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ
ทางด้านสติปัญญาและร่างกายของเด็ก," วารสารข้าราชการครู. 17 (3) : 12 – 15.
- ณรงค์ สิทธิประเสริฐ. (2537). จรรยาบรรณของครูผู้สอนในทัศนะของข้าราชการครู :
ศึกษา เฉพาะกรณีข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย.
ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). ความเป็นครู. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ถาวร จันทศิริ. (2541, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). "การพัฒนาวิชาชีพครู," วารสารข้าราชการครู.
18 (3) : 18 – 28.
- ถาวร ชัยจักร. (2536). การฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน : ศึกษากรณีวัดพระธรรมกาย.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนา แคมมณี. (2540, ตุลาคม – 2541, มกราคม). "การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :
จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ," ราชบัณฑิตยสถาน. 23 (1) : 52 – 84.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2539). การสร้างสมรรถภาพในวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ. กรุงเทพฯ :
ต้นอ้อ แกรมมี.
- เทือน ทองแก้ว. (2546, ตุลาคม). "ความเป็นครูเมื่อย้อนดูตัวเอง," วารสารวิชาการ. 6 (10) :
44 – 47.

- ธวัฒน์ ไควินทร์. (2544). บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ธนพร ดีจงเจริญ. (2536). การวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ตามนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. (2540). การเลือกและจัดทรัพยากรห้องสมุด. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- ธีระ ชัยยุทธธรรม. (2536, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). "ค่านิยมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัย," วารสารการแนะแนว. 26 (138) : 45 – 50.
- _____. (2545, มิถุนายน). "ครูช่วยผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองได้อย่างไร," วารสารวิชาการ. 5 (6) : 45 – 50.
- ธีระนาถ กลิ่นชั้น. (2541). การศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์ (1996).
- _____. (2544). ความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์ (1996).
- ธนเศรษฐ์ จำปางาม. (2543). การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร ศึกษากรณี : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ (การบริหาร การศึกษา) ศศ.ม. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ฐิติภัทร ประสิทธิ์พร. (2545). "ครูดีที่หนึ่งในโลก," วารสารวิชาการ. 5 (10) : 14 – 17.
- นพคุณ ภูขาว. (2539). จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท. กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. (2533). คู่มือการพัฒนาคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2545, สิงหาคม). "วิกฤตศีลธรรม การส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่สร้างสรรค์ ของเด็กและเยาวชน," วารสารวิชาการ. 5 (8) : 72 – 79.

- บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ. (2539). **ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ประชิด เขยกีวงศ์. (2538). **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใหญ่ตามความคาดหวังของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ประภัทร์ กุดหอม. (2541). **จริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของบุคลากรกับคุณภาพของระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.**
- ปราการ บุตรโยชน์โต. (2538). **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.**
- ปรีชา ชันธไพศรี. (2535). **คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครู ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ผกา สัตยธรรม. (2544). **คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- พงษ์นรินทร์ นัมคณิสร์ณ. (2539). **ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.**
- พชรวรรณ ครุฑนาค. (2542). **ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดา ครู และผู้ใหญ่ทั่วไป ในทัศนะของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**

- พรรณมหา วุฒิวโรภาส. (2538). การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการ ของครูในโรงเรียนมูลนิธิ
แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- พระธณิศ มั่นคงหัตถ์. (2539). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างครูกับศิษย์ตาม
หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
ศึกษาเปรียบเทียบกรณี : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยกับโรงเรียนสตรีวิทยา
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ อษ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก. (2539). พุทธธรรมกับปรัชญาการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระภวนาวีรียคุณ. (2543). แม่แบบคนดี. ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย.
- พระมหาอดิศร ธีรสีโล. (2540). คุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.
- พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์. (2546). ครูสร้างคน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมดา.
- พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. (2545). มงคลชีวิต ฉบับ "ทางก้าวหน้า". กรุงเทพฯ : ชมรม
พุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์.
- พรชัย ภาพันธ์. (2546, มกราคม). "เมื่อจริยธรรมเด็กหายไปครูไทยต้องกอบกู้," วารสารวิชาการ.
4 (1) : 68-73
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2544). ความรู้คู่คุณธรรมรวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
และการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเพชร ฮวดศิริ. (2539). วินัยและจริยธรรมครู : ศึกษากรณีโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พินิต จันทน์เสนะ. (2540). ประสิทธิผลการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร
หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิฐ เจริญสุข. (2542). คู่มือการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2541). การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอ
กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญาณินพนธ์ กต.ม. (การบริหารการศึกษา).มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2546, พฤษภาคม). "อย่างไรเรียกว่าการนำแนวทางศาสนามาปรับใช้
ในการเรียนการสอน," วารสารวิชาการ. 6 (5) : 43 – 47.
- ภวยา แสงเพชร. (2542). การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัค
ติวิสต์ในการสอน ของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ภัททิยา กฤษณะพันธ์. (2540). ผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลด
พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี จันทรมณี. (2540). การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา.
ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี เศวตนัย. (2542). คุณลักษณะของครูที่ติดตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
_____. (2535). การพัฒนาครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
_____. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ยุพา นันทะไชย. (2536). จริยธรรมและจรรยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระเบียบ สมจิต. (2542). คุณธรรมสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรใน
หน่วยงานส่วนกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี ชังชู. (2538). การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาจริยธรรมและความสามารถด้านทักษะ
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู จันทร์กัญ. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมทาง
จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- แรมสมร อยู่สถาพร. (2537). คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชนิกร ทองสุชาติ. (2545, กุมภาพันธ์). "บรรทัดศน์ : กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิด ชีตเขียน ของครูสังคม," วารสารวิชาการ. 5(2) : 47.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (ม.ป.ป.). การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2535). สอนโมกข์ทำไม ทำไมสอนโมกข์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
- วรรณ มาณีโชติ. (2541). พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2. ปริญญานิพนธ์ ศษ.ม (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรงค์ดี ชันทอง. (2544). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ที่มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นกรณีตัวอย่าง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรพร ปุริมาตร์. (2544). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสาธิต จังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2532). คู่กับนักจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์.
- วาริ นิยมธรรม. (2536). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจาก "นิทานชาดก" เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา แก้วใหม่, วรรณญา ชมเชย, และอุไรวรรณ ดั่งปาน. (2543). คุณสมบัติของครูที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. สารนิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2546, ตุลาคม). "ครูกับการเปลี่ยนแปลง," วารสารวิชาการ. 6 (10) : 10 - 13.
- วิไลวรรณ ชินพงษ์. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วินัส อุดม, มัลลิกา อินภูมิ และอดุลย์ เชาว์ช่างเหล็ก. (2541). ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.

- วัชรภาพ บูริมาตร์. (2544). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ และคณะ. (2536, มกราคม - มีนาคม). "โครงการวิจัยองค์ประกอบที่จำแนกการประพฤติเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 23 (1) : 51 - 57.
- ศิริ เปรมปรีดี. (2535, กุมภาพันธ์). "แ่งคิด... ครูดี ศิษย์ดี มีอย่างไร...". วารสารการศึกษา. 15 (5) : 8 - 10.
- ศิริวรรณ ยิ้มแย้ม. (2544). การประเมินคุณธรรมครู สังกัดกรมอาชีวศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2545). การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้แก่นักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตต์ เครือสุคนธ์. (2539). การศึกษาคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงศ์ สมภักดี. (2536). ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สลิลลา แสงมณี. (2539). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาล จังหวัด ชลบุรี และโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2543). แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

- สาโรช บัวศรี. (2544). รวมบทความและงานเขียน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี
การศึกษา ปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุขุม คำภู่อ่อน. (2539). จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- สุจิตรา พัฒนะภูมิ. (2541). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยและ
จริยธรรมของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.
- สุจินต์ ปัดราช. (2541, เมษายน - พฤษภาคม). "สังคมไทยกับวิสัยและจริยธรรมของ
ข้าราชการครู," วารสารข้าราชการครู. 18 (4) : 8 - 18.
- สุทิน ลีปิยะชาติ. (2545, กรกฎาคม - กันยายน). "คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ
มืออาชีพ," จุลสารพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 21 (3) : 13 - 17.
- สุพิศ จันทบุต. (2543). การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2535, มกราคม). "คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร,"
วารสารการศึกษากรุงเทพฯ. 15 (4) : 13 - 18.
- _____. (2537, เมษายน - พฤษภาคม). "คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่,"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28 (44) : 53 - 64.
- สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ. (2536). กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจรยาแห่ง
วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยะ รูปหมอก. (2546, กรกฎาคม - กันยายน). "มารู้จักจริยธรรมกันก่อนที่จะนำไปสอนเด็ก,"
วารสารข้าราชการครู. 23 (4) : 2 - 5.
- สุรีย์ สุเมธีนฤมิต. (2539). เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 404363 ประสบการณ์
วิชาชีพครู 3. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). รายงานการวิจัย
เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2537, สิงหาคม - กันยายน). "ความหมายของจริยธรรม," วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ. 28 (6) : 14-19.

- ไสว มาลาทอง.(2542). **คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา**
นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- อรนุช โพนนุกูล. (2545, มีนาคม). "ครูกับหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไป," วารสารวิชาการ.
 5 (3) : 42 – 43.
- อดิศักดิ์ ศรีวรรณ. (2541). **เจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครูในสถาบัน**
ราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่).
 มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา มานะโรจน์. (2539). **การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์**
มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อนันต์ สันตยากร. (2535). **การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม**
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- เอมอร อุทยานรัตน์. (2542). **การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา**
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- Illinois State University. (2002). "Code of Ethics for Minnesota Teachers," (online). Available.
www.phy.ilstu.edu/ptefiles/311content/ethics/mnethics.html. Retrieved January 5, 2004.

ดรรชนีบรรณนิทัศน์

ดรชนี้ชื่อเรื่อง

หน้า

หนังสือตำรา

กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจรยา แห่งวิชาชีพครู	39
การพัฒนาครู	37
การศึกษาและความเป็นครูไทย	37
การสร้างสมรรถภาพในวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ	34
การสอนดีมีคุณภาพ	33
ความเป็นครู	34,35
ความเป็นครูไทย	35
ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และ การศึกษา	37
คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย	33
คุณธรรมของครู	35,38
คุณธรรมสำหรับครู	36
คู่มือการพัฒนาคุณภาพชีวิต	36
คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป	40
จริยธรรมและจรรยาสำหรับครู	38
แต่คุณครู ... ด้วยดวงใจ	33
แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539	39
มงคลชีวิต ฉบับ "ทางก้าวหน้า" เล่ม 1	36
แม่แบบคนดี	35
รวมบทความและงานเขียน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี การศึกษา ปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม	38
เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 404363 ประสบการณ์วิชาชีพครู 3	40

วารสาร

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ	44
การพัฒนาวิชาชีพครู	43
การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารบ้านเมือง	41
ครูกับการเปลี่ยนแปลง	47
ครูกับหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไป	50
ครูช่วยผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองได้อย่างไร	45
ครูดีที่หนึ่งในโลก	42
ครูต้องไม่ประพฤติดนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางด้านสติปัญญา และร่างกายของเด็ก	43
ความเป็นครูเมื่อย้อนดูตัวเอง	44
ความหมายของจริยธรรม	50
ค่านิยมกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัย	44
คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร	49
คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการมีอาชีพ	48
คุณธรรมและจริยธรรมที่ครูควรจะต้องทำ	42
คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่	49
คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526	41
โครงการวิจัยองค์ประกอบที่จำแนกการประพฤติเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11	47
แ่งคิด... ครูดี ศิษย์ดี มีอย่างไร	48
จรรยาบรรณครูจะคงอยู่หรือไม่ อย่างไร ในกระแสโลกาภิวัตน์	41
มารู้จักจริยธรรมกันก่อนที่จะนำไปสอนเด็ก	50
เมื่อจริยธรรมเด็กหายไป ครูไทยต้องกอบกู้	46
วิกฤตศีลธรรมการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน	45
สังคมไทยกับวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู	48
อย่างไรเรียกว่าการนำแนวทางศาสนามาปรับใช้ในการเรียนการสอน	46
Code of Ethics for Minnesota Teachers	51

งานวิจัย

การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อพัฒนาจริยธรรมและความสามารถ ด้านทักษะของนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา	81
การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	76
การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	59
การประเมินคุณธรรมครู สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านคุณธรรม ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพมหานคร	88
การฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน : ศึกษากรณีวัดพระธรรมกาย	61
การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารศึกษากรณี : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น	62
การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	92
การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคม ของเด็กวัยอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การจัดประสบการณ์ แบบโครงการ	55
การวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ตามนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	64
การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู	85
การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรม แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	96
การศึกษาการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู	53
การศึกษาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างครูกับศิษย์ ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในสถาบันการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเปรียบเทียบกรณี : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กับโรงเรียนสตรีวิทยาเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร	73

การศึกษาคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกล ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง	89
การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา	79
การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการ ของครูในโรงเรียนมูลนิธิ แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร	73
การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ของครูให้แก่ นักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร	86
การศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมของครูโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา	65
การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการสอน ของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร	77
การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	94
การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12	97
ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดา ครูและผู้ใหญ่ทั่วไป ในทัศนะของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนราชวินิตมัธยมกรุงเทพมหานคร	71
ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอน ศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร	66
ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	55
ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมทาง จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	82
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนกับคุณธรรมจรรยาบรรณ ของครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	56

- คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
และครู ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 69
- คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของบุคลากรในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย 69
- คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ใหญ่ตามความคาดหวัง
ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา 68
- คุณธรรมสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากร
ในหน่วยงานส่วนกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ 80
- คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร 53
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษา
ตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร 79
- คุณสมบัติของครูที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
จรรยาบรรณของครูผู้สอนในทรรศนะของข้าราชการครู : ศึกษาเฉพาะ
กรณีข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย 84
- จริยธรรมของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 66
- จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน 92
- เจตคติต่ออาชีพครูและจริยธรรมของนักศึกษาครู
ในสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 93
- จริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของบุคลากร
กับคุณภาพของระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลางกรุงเทพมหานคร 68

แนวทางการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและพัฒนาจิตใจ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา	57
บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยและจรรยาบรรณ ของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5	64
บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล	58
ประสิทธิผลการฝึกอบรมคุณธรรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง	75
ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ ของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสิงสาร จังหวัดนครราชสีมา	83
ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	90
ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝัง และ เสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล จันทบุรี	70
ผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กปฐมวัย	78
พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	52
พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2	82
รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาวินัย และจริยธรรมของข้าราชการครู	91
ลักษณะคุณธรรมของความเป็นครูของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	85
วินัยและจริยธรรมครู : ศึกษากรณีโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย	75

- สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรม
แบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูพลศึกษา
ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนทั่วไป
และครูพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดระนอง 58
- องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาล
จังหวัดชลบุรี และโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา 91

ดรรชนีผู้แต่ง	หน้า
กนกพรรณ บุญธรรม	52
กรมวิชาการ	33
กรมวิชาการ	33
กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักเลขาธิการคุรุสภา	41
เกียรติ ชัยพัฒนา	41
โกเมท เทือกสุบรรณ.	53
คณศ เพชรโรทัย	41
จันทร์ทัย สพัฒนานนท์.	54
จิตรประสงค์ ชาวเจริญ	54
จิรภรณ์ วสุวัต	55
เจนการณ์ เพียงปราชญ์.	56
ชูดา จิตพิทักษ์	42
ชูจิตรี แซ่มลำเจียก	57
ชูศรี ปัญญามูลวงษา.	58
ชูศรี พุทธเจริญ.	58
โชคชัย ชยวัช	33
ฐิติภัทร ประสิทธิ์พร	42
ณรงค์ รอดพันธุ์	43
ณรงค์ เพ็ชรเส่ง.	59
ณรงค์ สิทธิประเสริฐ	60
ดำรง ประเสริฐกุล	34
ถาวร จันทศิริ	43
ถาวร ชัยจักร	61
ทวีป อภิสสิทธิ์	34
ทัศนา แคมมณี	44
เทื่อน ทองแก้ว	44
ธนพร ดีจงเจริญ	61
ธนเศรษฐ์ จำปางาม.	62
ธวัฒน์ โควินท์	64

ธีรศักดิ์ อัครบวร	35
ธีรศักดิ์ อัครบวร	35
ธีระ ชัยยุทธยรรยง	44
ธีระ ชัยยุทธยรรยง	45
ธีระนาถ กลิ่นชั้น.	65
นพคุณ ภูษา	66
บัญชา อึ้งสกุล	45
บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ.	66
ประชิด เขยกีวงศ์.	67
ประภักดิ์ กุดหอม.	68
ปราการ บุตรโยจันโท.	68
ปรีชา ชันธไพศรี.	69
ผกา สัตยธรรม	35
พงษ์นรินทร์ นัมคณิสสรณ์	70
พชรวรรณ ครุฑนาถ.	71
พรชัย ภาพันธ์	46
พรรณเมหา วุฒิวโรภาส.	73
พระชนนีส มั่นคงหัตถ์.	73
พระภาวนาวิริยคุณ	35
พระมหาอดิศร ภิรสีโล	36
พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ	36
พวงเพชร ฮวดศิริ.	75
พินิต จันทน์เสนะ.	75
พิสิฐ เจริญสุข	36
พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์	76
ไพฑูรย์ สีนลารัตน์	37
ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ	46
ภายา แสงเพชร.	77
ภัททิยา กฤษณะพันธุ์	78
มยุรี เศวदनัย.	79
มารศรี จันทร์คีมี.	79

ยนต์ ชุ่มจิต	37
ยนต์ ชุ่มจิต	37
ยุพา นันทะไชย	38
ระเบียบ สมจิตร	80
รัชนี้ ชังชู	81
เรณู จันทรกุล	82
แรมสมร อยู่สุภาพร	38
วรรณา มณีโชติ	82
วัชรภาพร ปุริมาตร์.	83
วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ และคณะ	47
วาสนา แก้วใหม่, วรรณญา ชมเชย, และอุไรวรรณ ดั่งปาน.	84
วิไล ตั้งจิตสมคิด	47
วิไลวรรณ ชินพงษ์.	85
วินัส อุดม, มัลลิกา อินภูมิ และอดุลย์ เชาว์ช่างเหล็ก.	85
ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.	86
ศิริ เปรมปรีดิ์	48
ศิริวรรณ ยิ้มแย้ม.	88
สมจิตต์ เกริอสุคนธ์	89
สมพงศ์ สมภักดี	90
สลิลลา แสงมณี	91
สาโรช บัวศรี	38
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู	91
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	39
สุขุม คำภู่ออน.	92
สุจินต์ ปันราช	48
สุทิน ลีปิยะชาติ	48
สุพิศ จันทรบุตร	92
สุนน อมรวิวัฒน์	49
สุนน อมรวิวัฒน์	49
สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ	39
สุริยะ รูปหมอก	49

สุรีย์ สุเมธีนฤมิต	40
เสฐียรพงษ์ วรรณปก	50
ไสว มาลาทอง	40
อดิศักดิ์ ศรีวรบุญ	93
อนันต์ สันตยากร	94
อภิญา มาณะโรจน์	96
อรนุช โพนนกุล	50
เอมอร อุกยารัตน์	97
Illinois State University	51

ดรชนี้หัวเรื่อง

หน้า

หนังสือตำรา

ครู - การพัฒนา	36,37
ครู - การศึกษา	34,37,
ครู - การส่งเสริมคุณธรรม	35
ครู - การสอนที่ดี	33
ครู - คุณธรรม	35,36,38
ครู - คุณธรรม จริยธรรม และการศึกษา	37
ครู - จรรยาบรรณ	39
ครู - จริยธรรม	38
ครู - มงคลชีวิต	36
ครู - วิชาชีพครู	34,39,40
นักเรียน - การส่งเสริมคุณธรรม	33,35,40
ลักษณะของครูที่ดี	33,35

วารสาร

ข้าราชการครู - วิจัย - จริยธรรม	48
ครู - การพัฒนาคุณธรรม - จริยธรรม - การปฏิบัติ	43
ครู - การพัฒนาคุณธรรม - จริยธรรม - ค่านิยม	44
ครู - การพัฒนาเด็ก	48
ครู - การส่งเสริมจริยธรรม	48
ครู - การส่งเสริมเด็ก	45
ครู - การสอนจริยธรรม	46
ครู - การเสริมสร้างคุณธรรม - จริยธรรม	45
ครู - คุณธรรมจริยธรรม	42,46,48
ครู - คุณธรรมและคุณลักษณะของครู	41,43,47,49
ครู - คุณลักษณะ	42,47
ครู - จรรยาบรรณ	41
ครู - จริยธรรม	50
ครู - บทบาทหน้าที่	47

ครู - พฤติกรรมที่ดี	50
ครู - สังคมยุคใหม่	50
ความเป็นครู	44
เด็ก - การส่งเสริมจริยธรรม	45
เด็ก - การส่งเสริมจริยธรรม - คำนิยาม	45
วิชาชีพครู - การพัฒนา	43
Teachers - Code of Ethics for Minnesota	51
งานวิจัย	
ข้าราชการครู - จรรยาบรรณ	84
ครู - ความคาดหวังคุณธรรมจริยธรรม	58
ครู - คำสอนพระพุทธศาสนา	73
ครู - คุณธรรม	85,87,89
ครู - คุณธรรมจรรยาบรรณ	56
ครู - คุณลักษณะ	53
ครู - คุณลักษณะครูที่ดี	79
ครู - คุณสมบัติของครู	84
ครู - จรรยาบรรณ	60,65,66
ครู - จริยธรรม	58,66,68,75
ครู - เด็ก - จริยธรรม	79
ครู - ธรรมจริยา	73
ครู - ป่อกฝังคุณธรรม	54
ครู - พฤติกรรมคุณธรรม	94
ครู - พฤติกรรมจริยธรรม	67,77
ครู - พฤติกรรมตามจรรยาบรรณ	83
ครู - พัฒนาจรรยาบรรณ	59
ครู - พัฒนาวินัยจริยธรรม	91
ครู - ส่งเสริมจริยธรรม	71
ครู - เหตุผลเชิงจริยธรรม	97
ครู - อบรมคุณธรรม	75
จริยธรรม - กิจกรรมส่งเสริม	64

เด็ก - กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม	76
เด็ก - พัฒนาจริยธรรม	90
เด็ก - ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	78
เด็ก - ส่งเสริมจริยธรรม	55
นักเรียน - กิจกรรมพัฒนาจริยธรรม	81
นักเรียน - คาทหวังคุณธรรมจริยธรรม	68
นักเรียน - จริยธรรม	52
นักเรียน - ปัญหาปลูกฝังคุณธรรม	86
นักเรียน - ปัญหาส่งเสริมคุณธรรม	90
นักเรียน - พฤติกรรมทางจริยธรรม	82
นักเรียน - อบรมคุณธรรมจริยธรรม	57
นักศึกษาครู - จริยธรรม	94
นักศึกษาครู - พัฒนาคุณธรรม	53
นักศึกษาครู - ลักษณะคุณธรรม	85
นิสิต - คุณธรรม	96
ผู้บริหาร - คุณธรรม	64,68,80
ผู้บริหาร - พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	62
ผู้บริหารโรงเรียน - คุณธรรม	69
ผู้บริหารโรงเรียน - คุณธรรมจริยธรรม	69
เยาวชน - พัฒนาจริยธรรม	92
เยาวชน - อบรมจริยธรรม	61

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางนวลฉวี กมล
เกิดวันที่	23 ตุลาคม 2493
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	600/10 หมู่ 14 ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนสีวลี ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ผู้อำนวยการโรงเรียนสีวลี 2 ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ. ปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2507	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนกองบินโคกกะเทียม อ.เมือง จ.ลพบุรี
พ.ศ. 2510	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อ.เมือง จ.ลพบุรี
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2523	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ